EUROOPAN YHTEISÖJEN KOMISSIO

Bryssel 23.12.2003
KOM(2003) 828 lopullinen

2003/0324 (CNS)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

yhteisöpatenttituomioistuimen perustamisesta
ja muutoksenhausta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

(komission esittämä)

SISÄLLYSLUETTELO

PERUSTELUT 5

1. Tausta 5

2. Yhteisöpatentti 5

3. Yhteisöpatenttiasioita käsittelevä tuomioistuin 6

4. Yhteisöpatenttituomioistuin 7

5. Muutoksenhaku yhteisojen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa 9

6. Siirtymäaika 10

7. Yhteisön toiminnan tarve 11

8. Ehdotetut säännökset 11

Ehdotus NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI yhteisöpatenttituomioistuimen perustamisesta ja muutoksenhausta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa 40

I luku Yhteisöpatenttituomioistuin 42

1 artikla - Perustaminen

2 artikla –Perustamissopimuksen määräysten soveltaminen

3 artikla – Lainkäyttölautakuntia koskevat perussäännön määräykset

4 artikla – Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan liite

II luku Muutoksenhakumenettely yhteisojen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ... 49

5 artikla – Yhteisojen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomareiden määrä

6 artikla - Yhteisöpatenttia koskeva muutoksenhakumenettely

III luku Siirtymä- ja loppusäännökset 50

7 artikla - Siirtymäsäännökset

8 artikla - Voimaantulo

SÄÄDÖKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS 52

Toimenpiteen nimi: Ehdotus yhteisöpatenttituomioistuimen perustamista ja muutoksenhakua yhteisojen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa koskevaksi neuvoston päätökseksi 52

1. BUDJETTIKOHTA/-KOHDAT 52

2. NUMEROTIEDOT ... 52
2.1. Toimenpiteen kokonaismäärärahat (B osa): miljoonaa euroa vuodessa maksusitoumusmäärärahoina ... 55
2.2. Toimenpiteen soveltamiskausi: ... 55
2.3. Monivuotinen kokonaismenoarvio: ... 55
2.4. Yhteensopivuus ohjelmasuunnitelman ja rahoitusnäkymien kanssa ... 56
2.5. Vaikutukset tuloihin: ... 56
3. BUDJETTITIEDOT ... 57
4. OIKEUSPERUSTA ... 57
5. KUVAUS JA PERUSTELUT ... 57
5.1. Yhteisön toiminnan tarve ... 57
5.1.1. Toiminnan tavoitteet ... 57
5.1.2. Ennakkoarviointiin liittyvät toimenpiteet ... 57
5.2. Suunnitellut toimet ja yhteisön rahoitustukea koskevat yksityiskohtaiset säännöt ... 58
5.3. Toteutusta koskevat yksityiskohtaiset säännöt ... 58
6. RAHOITUSVAIKUTUKSET ... 58
6.1. Kokonaisrahoitusvaikutus, B osa (koko ohjelmakaudeksi) ... 58
6.2. Toimenpidekohtainen kustannuslaskelma, B osa (koko ohjelmakaudeksi) ... 58
7. VAIKUTUKSET HENKILÖSTÖÖN JA HALLINTOMENOIHIN ... 59
7.1. Yhteisöpatenttituomioistuimen toiminnan käynnistymistä edeltävä vuosi (2009) ... 59
7.1.1. Vaikutus henkilöstöön ... 59
7.1.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus ... 59
7.1.3. Muut toimesta johtuvat hallintomenot vuonna 2009 ... 60
7.2. Yhteisöpatenttituomioistuimen toiminnan kaksi ensimmäistä vuotta (2010–2011) ... 60
7.2.1. Vaikutus henkilöstöön ... 61
7.2.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus ... 61
7.2.2.1. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus vuonna 2010 ... 61
7.2.2.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus vuonna 2011 ... 62
7.2.3. Muut toimesta johtuvat hallintomenot ... 63
7.2.3.1. Muut toimesta johtuvat hallintomenot vuonna 2010 ... 63
7.2.3.2. Muut toimesta johtuvat hallintomenot vuonna 2011 ... 63
7.3. Yhteisöpatenttituomioistuimen kolmas ja neljäs toimintavuosi (2012–2013) ... 64

7.3.1. Vaikutus henkilöstöön ... 64
7.3.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus ... 65
7.3.2.1. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus vuonna 2012 ... 65
7.3.2.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus vuonna 2013 ... 65
7.3.3. Muut toimesta johtuvat hallintomenot vuonna 2012 ja vuonna 2013 ... 66
7.4. Käynnistysvaiheen päättyminen (2014) ... 66
7.4.1. Vaikutus henkilöstöön ... 67
7.4.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus ... 67
7.4.3. Muut toimesta johtuvat hallintomenot ... 68
8. SEURANTA JA ARVIOINTI ... 69
8.1. Seurantajärjestelmä ... 69
8.2. Suunnitellun arvioinnin yksityiskohtaiset säännöt ja arviointijaksot ... 69
9. PETOSTEN TORJUNTATOIMET ... 69

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI EHDOTUKSEN VAIKUTUS YRITYSTOIMINTAAN SEKÄ ERITYISESTI PIENIIN JA KESKISUURIIN YRITYKSIIN (pk-yrityksiin) ... 70
Ehdotuksen nimi ... 70
Asiakirjan viitenumero ... 70
Ehdotus 68
Vaikutus yritystoimintaan ... 70
Kuuleminen ... 72

PERUSTELUT

1. TAUSTA

Yhteisössä patenttisuoja on pitkään taattu kahdella tavalla, joista kumpikaan ei perustu yhteisön lainsäädäntöön. Kansallisia patentteja myöntävät kansalliset patenttivirastot asianomaisen jäsenvaltion lainsäädännön mukaisesti. Annettava suoja rajoittuu kyseisen jäsenvaltion alueelle, ja riitatilanteessa oikeus patenttiin on ratkaistava toimivaltaisissa kansallisissa tuomioistuimissa. Eurooppapatentteja myöntää Euroopan patenttivirasto. Se on perustettu Eurooppapatenttien myöntämisestä 5 päivänä lokakuuta 1973 tehdyllä yleissopimuksella (Euroopan patenttisopimus), joka sisältää aineellista patenttioikeutta ja yhtä ainoaa myöntämismenettelyä koskevat määräykset. Kun eurooppapatentti on myönnetty, se antaa suojaa niiden sopimuspuolten alueella, jotka oikeudenhaltija on nimennyt. Euroopan patenttisopimuksella yhdenmukaistettu patenttioikeus koskee pääsääntöisesti vain eurooppapatentin myöntämistä edeltävää vaihetta, kun taas patentin vaikutukset määräytyvät kunkin nimetyn sopimuspuolen kansallisen patenttilainsäädännön mukaisesti. Myös riidat on ratkaistava toimivaltaisissa kansallisissa tuomioistuimissa. Vallitsevassa tilanteessa, jossa oikeus patenttiin myönnetään ainoastaan Euroopan unionin yksittäisissä jäsenvaltioissa tai jossa oikeus on voimassa vain niiden alueella, oikeudenhaltija voi joutua rinnakkaisiin oikeudenkäynteihin useissa jäsenvaltioissa samasta patenttiriidasta, jonka lopputulos saattaa vaihdella. Tilannetta on pitkään arvosteltu, ja se on katsottu Euroopassa yhtenäismarkkinoilla toimivan teollisuuden tarpeisiin sopimattomaksi. Jäsenvaltiot ovat jo aikaisemmin voimakkaasti pyrkineet tilanteen korjaamiseen yhteisön tasolla. Yhtenäisen yhteisöpatentin luomiseksi tehty yhteisön patenttisopimus allekirjoitettiin 15 päivänä joulukuuta 1975 Luxemburgissa, ja sitä seurasi 15 päivänä joulukuuta 1989 tehty yhteisöpatenttia koskeva sopimus, johon sisältyi pöytäkirja yhteisöpatenttien loukkausta ja pätevyyttä koskevien riitojen ratkaisemisesta. Nämä sopimukset eivät kuitenkaan koskaan tulleet voimaan.

2. YHTEISÖPATENTTI

Lissabonissa maaliskuussa 2000 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa käynnistettiin yleinen ohjelma unionin talouden kilpailukyvyn parantamiseksi ja otettiin patenttiasia uudelleen esille. Konkreettisena parannustoimenpiteenä neuvosto kehotti luomaan yhteisöpatenttijärjestelmän, jolla poistetaan keksintöjen oikeudellisessa suojassa olevat puutteet ja kannustetaan tätä kautta investoimaan tutkimukseen ja kehitykseen sekä osallistumaan talouden kokonaiskilpailukyvyn parantamiseen. Eurooppa-neuvoston Lissabonissa pidetyn kokouksen seurauksena komissio teki 1 päivänä elokuuta 2000 ehdotuksen neuvoston asetukseksi yhteisöpatentista [KOM(2000) 412 lopullinen]. Ehdotus sisältää yhteisöpatentteja koskevat olennaiset säännökset, erityisesti yhtenäisen yhteisöpatentin luomisesta ja sen tuottamista oikeuksista, mainittujen oikeuksien täytäntöönpanokeinoista, mitättömyysperusteista sekä myönnettyjen yhteisöpatenttien hallinnointimenettelyistä, esimerkiksi niiden vuosittaisesta uudistamisesta. Yhteisöpatenttien myöntäminen aiotaan antaa Euroopan patenttiviraston tehtäväksi. Tätä tarkoitusta varten yhteisön on liityttävä Euroopan patenttisopimukseen ja annettava yhteisöpatenttien myöntäminen Euroopan patenttiviraston vastuulle. Euroopan patenttivirasto myöntää tällöin sekä eurooppapatentteja että

yhteisöpatentteja samojen Euroopan patenttisopimuksen vaatimusten mukaisesti ja takaa näin yhdenmukaisuuden ja oikeusvarmuuden Euroopan patenttioikeuden alalla. Samalla Euroopan patenttiviraston huomattavaa asiantuntemusta patentoitavuustutkimusta tekevänä virastona voidaan alkaa hyödyntää yhteisöpatentin alalla.

3. YHTEISÖPATENTTIASIOITA KÄSITTELEVÄ TUOMIOISTUIN

Yhteisöpatenttiasioita käsittelevän tuomioistuimen perustaminen on yhteisöpatenttijärjestelmän keskeinen osa. Yhteisöpatentti kattaa kaikkien jäsenvaltioiden alueen, ja siitä säännellään yhteisöpatentista annettuun neuvoston asetukseen sisältyvin yhtenäisin yhteisön säännöksin. Viimeistään vuonna 2010 siirtymäajan jälkeen, jonka aikana toimivalta patenttiasioissa säilyy kansallisilla tuomioistuimilla, yhteisöpatenttia koskevat asiat voidaan myös ratkaista yhteisötuomioistuimessa, jonka päätökset ovat voimassa koko yhteisön alueella.

Yhteisöpatenttiasioita käsittelevän tuomioistuimen luomiseen tarvittava oikeudellinen perusta sisällytettiin perustamissopimukseen 1 päivänä helmikuuta 2003 voimaan tulleen Euroopan unionista tehdyn sopimuksen sekä Euroopan yhteisöjen perustamissopimusten ja niihin liittyvien tiettyjen asiakirjojen muuttamisesta tehdyn Nizzan sopimuksen 2 artiklalla (26 kohta ja sitä seuraavat kohdat), jolla perustamissopimukseen lisättiin 229 a artikla ja 225 a artikla. Yhteisöpatenttiasioita käsittelevä tuomioistuin on ehdotettu perustettavaksi kahdella kyseisiin artikloihin perustuvalla neuvoston päätöksellä.

Jotta Euroopan yhteisöjen tuomioistuin voisi käyttää yhteisöpatenttia koskevaa oikeudellista toimivaltaa, tämä toimivalta on siirrettävä sille. perustamissopimuksen 229 a artiklan mukaan neuvosto voi antaa säännöksiä, joilla se antaa haluamassaan laajuudessa yhteisöjen tuomioistuimelle toimivallan ratkaista riitoja, jotka liittyvät sellaisten kyseisen sopimuksen nojalla annettujen säädösten soveltamiseen, joilla luodaan yhteisön teollisoikeudellinen suoja. Tässä tarkoituksessa komissio antoi neuvostolle erillisen ehdotuksen neuvoston päätökseksi, jolla kyseinen toimivalta siirretään yhteisöpatentin osalta. Yhteisöjen tuomioistuimella on oltava tuomiovalta riidoissa, jotka koskevat yhteisöpatentin ja yhteisön lisäsuojatodistuksen loukkausta ja pätevyyttä, keksinnön käyttöä yhteisöpatenttia koskevan hakemuksen julkaisemisen jälkeen, keksinnön aiempaan käyttöön perustuvaa oikeutta, ratkaistavien asiakysymysten välitoimia ja turvaamistoimenpiteitä, edellä mainituissa tilanteissa aiheutuvia vahinkoja ja niiden korvaamista sekä seuraamusmaksua koskevia määräyksiä tapauksissa, joissa toimiin ryhtymistä tai toimista pidättymistä koskevaa päätöstä tai määräystä ei noudateta.

Tässä perustamissopimuksen 225 a ja 245 artiklaan perustuvassa komission ehdotuksessa neuvoston päätökseksi ehdotetaan perustettavaksi lainkäyttölautakunta, jota kutsuttaisiin yhteisöpatenttituomioistuimeksi. Se toimisi Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen yhteydessä ja käyttäisi ensimmäisenä oikeusasteena tuomiovaltaa yhteisöpatenttiriidoissa. Päätös sisältää myös tarvittavat säännökset yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen mukauttamisesta uuteen tehtäväänsä yhteisöpatenttituomioistuimen ratkaisujen muutoksenhakutuomioistuimena perustamissopimuksen 225 artiklan 2 kohdan mukaisesti.

4. YHTEISÖPATENTTITUOMIOISTUIN

EY:n perustamissopimuksen 225 a artiklassa määrätään mahdollisuudesta perustaa lainkäyttölautakuntia, joiden tehtävänä on ratkaista ensimmäisenä oikeusasteena tietynlaiset erityisasioissa nostetut kanteet. Yhteisöpatenttituomioistuin ehdotetaan perustettavaksi perustamissopimuksen 225 a artiklan tarkoittamana lainkäyttölautakuntana. Se olisi toimivaltainen käsittelemään oikeusriitoja ensimmäisenä oikeusasteena yhteisöpatenttiin liittyvissä asioissa, joiden osalta toimivalta siirretään Euroopan yhteisöjen tuomioistuimelle perustamissopimuksen 229 a artiklaan perustuvalla neuvoston päätöksellä.

EY:n perustamissopimus sisältää jo joitakin lainkäyttölautakuntia koskevia säännöksiä. Perustamissopimuksen 220 artiklan toisen kohdan mukaan lainkäyttölautakunnat asetetaan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhteyteen. Perustamissopimuksen 225 a artiklan neljännessä kohdassa määrätään lainkäyttölautakuntien tuomareiden kelpoisuusvaatimuksista ja nimittämismenettelystä. Tuomarit valitaan henkilöistä, joiden riippumattomuus on kiistaton ja jotka ovat päteviä tuomarin virkaan. Toisin kuin yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomarit, jotka nimitetään jäsenvaltioiden hallitusten yhteisellä sopimuksella, lainkäyttölautakuntien tuomarit nimitetään neuvoston määräenemmistöpäätöksellä. Perustamissopimuksen 225 a artiklan viidennessä kohdassa määrätään, että lainkäyttölautakunnat vahvistavat itse työjärjestyksensä yhteisymmärryksessä yhteisön tuomioistuimen kanssa, ja että työjärjestykselle tarvitaan neuvoston määräenemmistöllä antama hyväksyminen. Yhteisöjen tuomioistuinta koskevia perustamissopimuksen määräyksiä ja yhteisöjen tuomioistuimen perussääntöä sovelletaan perustamissopimuksen 225 a artiklan kuudennen kohdan mukaan myös lainkäyttölautakuntiin, jollei lainkäyttölautakunnan perustamispäätöksestä muuta johdu. Yhteisöpatenttituomioistuimen päätöksiä koskevat muutoksenhaut ratkaisee perustamissopimuksen 225 artiklan 2 kohdan ja 225 a artiklan kolmannen kohdan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin. Muutoksenhaku rajoittuu oikeuskysymyksiin, jollei lainkäyttölautakunnan perustamispäätöksestä muuta johdu.

Yhteisöpatenttituomioistuin on ehdotuksessa järjestetty rakenteeltaan keskitetyksi ja erikoistuneeksi yhteisön tuomiovaltaa käyttäväksi elimeksi, jollainen takaa parhaiten oikeusvarmuuden yhtenäisen yhteisöpatentin alalla. Yhteisöpatentti, joka kattaa kaikkien EU:n jäsenvaltioiden alueen, on myönnettävä Euroopan patenttisopimuksen yhtenäisten vaatimusten mukaisesti, ja myöntämisen jälkeen siitä säännellään yhteisöpatenttiasetukseen sisältyvin yhtenäisin yhteisön säännöksin. Yhteisöpatenttia koskevat asiat on myös voitava tehokkaasti ratkaista yhteisötuomioistuimessa, joka takaa laadukkaan päätöksenteon nopeassa, edullisessa ja yhtenäisessä menettelyssä. Yhteisöpatenttituomioistuin, jonka tuomareilla on yhteisön eri jäsenvaltioiden erilaiset oikeudelliset taustat, kehittäisivät tuomioistuimen perustamisesta alkaen yhteisen yhteisöpatenttia koskevan oikeuskäytännön, joka takaisi oikeusvarmuuden koko yhteisön laajuisesti. Nämä täysin keskitettyä yhteisötuomioistuinta puoltavat perusteet ovat pitkien ja perinpohjaisten keskustelujen jälkeen saaneet neuvoston yksimielisen tuen, joka on ilmaistu yhteisessä poliittisessa lähestymistavassa 3 päivänä maaliskuuta 2003. Erikoistuneena yhteisön tuomiovallan käyttäjänä toimivan yhteisöpatenttituomioistuimen tuomareiden on oltava riittävän kokeneita patenttialalla. Neuvosto on todennut tämän nimenomaisesti, kun se sopi yhteisessä poliittisessa lähestymistavassa, että

tuomariehdokkailla on oltava todistettavasti korkea patenttioikeudellisen asiantuntemuksen taso ja että tuomarit nimitetään asiantuntemuksensa perusteella.

Yhteisöpatenttituomioistuimeen ehdotetaan nimitettäväksi seitsemän tuomaria presidentti mukaan luettuna. Tavanomaisena kokoonpanona olisi kolme tuomaria, jolloin kuuden tuomarin keskuudesta voitaisiin muodostaa yhteisöpatenttituomioistuimen sisällä kaksi jaostoa. Seitsemättä jäsentä tarvittaisiin vahvistamaan tarvittaessa jaostoa esimerkiksi tuomarin sairauden vuoksi tai jaostoon, jonka puheenjohtajana toimii yhteisöpatenttituomioistuimen presidentti, jonka on hoidettava myös yhteisöpatenttituomioistuimen hallintoon ja edustamiseen liittyviä tehtäviä. Työjärjestyksessä määrätyissä erityisolosuhteissa yhteisöpatenttituomioistuin voisi käsitellä asiaa laajennetussa kokoonpanossa, esimerkiksi tapauksissa, joissa on kyse patenttioikeuden peruskysymyksistä, tai suppeassa kokoonpanossa, kuten välitoimista päätettäessä tai kun pääkäsittelyn kohteena oleva tapaus on yksinkertainen.

Teknisten asiantuntijoiden on avustettava tuomareita asian koko käsittelyn ajan, kuten 3 päivänä maaliskuuta 2003 ilmaistussa neuvoston yhteisessä poliittisessa lähestymistavassa sovittiin. Tähän tarkoitukseen käytetään ’avustavia esittelijöitä’, joista määrätään yhteisöjen tuomioistuimen perussääntöä koskevan pöytäkirjan 13 artiklassa. Eri aloihin erikoistuneiden avustavien esittelijöiden on osallistuttava aktiivisesti asian valmisteluun ja käsittelyyn sekä päätöksen harkintaan. Heillä ei olisi kuitenkaan oikeutta äänestää tehtävästä päätöksestä. Heidän panoksensa olisi tärkeä, jotta tuomarit pystyvät käsittelyn alusta lähtien keskittymään tapauksen olennaisiin teknisiin kysymyksiin. Heidän asemansa ei merkitsisi sitä, että asiantuntijoiden käyttö olisi liiallista, vaan he auttavat tuomioistuinta kokonaisuudessaan ymmärtämään nopeasti ja oikein tapauksen tekniset näkökohdat, mikä on olennaista tapauksen tehokkaan käsittelyn ja oikeudellisesti punnitun päätöksen kannalta.

Vaikka yhteisöpatenttituomioistuin toimii yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhteydessä, sillä olisi oltava oma kirjaaja. Koska kyseessä on täysin erilainen riita-asiatyyppi ja ottaen huomioon yhteisöpatenttituomioistuimessa käsiteltävien juttujen määrän, erillinen kirjaamo on ilmeisen välttämätön nopean ja tehokkaan käsittelyn varmistamiseksi yhteisöpatenttituomioistuimessa.

Yhteisöpatenttituomioistuimen ensimmäisenä oikeusasteena suorittaman käsittelyn osalta päätöksen 4 artiklalla yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehtyyn pöytäkirjaan lisätään liite II, jonka useilla määräyksillä mukautetaan perustamissopimuksen 225 a artiklan kuudennen kohdan nojalla lainkäyttölautakuntiin sovellettavia yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön määräyksiä. Koska yhteisöpatenttituomioistuimen riita-asioilla on erityisluonne, eli patenttiriidat ovat yksityisten asianosaisten välisiä, joitakin yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön määräyksiä ei voida soveltaa (kuten yhteisön toimien lainmukaisuuden tarkastelua koskevat määräykset), joihinkin määräyksiin on tehtävä muutoksia (kuten menettelyä, näytön esittämistä ja tuomion uudelleenkäsittelyä koskevat määräykset), ja joitakin määräyksiä on vielä lisättävä (kuten yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten täytäntöönpanoa tai oikeudenkäyntikuluja koskevat määräykset).

Mikä tahansa EU:n virallisista kielistä voi olosuhteiden mukaan olla yhteisöpatenttituomioistuimen oikeudenkäyntikielenä. Periaate, jota sovelletaan

oikeudenkäyntikielen määräytymiseen yksittäistapauksessa, perustuu vastaajan kotipaikkaan yhteisössä. Yhteisöpatenttituomioistuimessa käsittely tapahtuu sen jäsenvaltion virallisella kielellä, jossa vastaajalla on kotipaikka, tai jos jäsenvaltiossa on kaksi tai useampia virallisia kieliä, vastaajan valitsemalla kielellä. Asianosaisten pyynnöstä ja yhteisöpatenttituomioistuimen suostumuksella mikä tahansa EU:n virallisista kielistä voidaan valita oikeudenkäyntikieleksi. Kun vastaajalla ei ole kotipaikkaa missään jäsenvaltioista, oikeudenkäyntikieleksi määrättäisiin se EU:n virallinen kieli, jolla yhteisöpatentti myönnettiin.

Ehdotuksessa säädetään, että yhteisöpatenttituomioistuimen oikeudenkäynnit eivät ole maksuttomia. Yhteisöpatenttituomioistuin käsittelee riita-asioita, joiden osapuolet pyrkivät käyttämään yksityisiä oikeuksiaan kilpailijoita vastaan ja joiden olisi tästä syystä osallistuttava riittävästi aiheutuneiden oikeudenkäyntikulujen kattamiseen. Yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 72 artiklaan ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 90 artiklaan sisältyvä periaate käsittelyjen maksuttomuudesta ei näin ollen päde yhteisöpatenttia koskevissa riita-asioissa. Yhteisöpatenttituomioistuimen työjärjestykseen on kuitenkin sisällytettävä määräykset oikeusavusta silloin, kun osapuoli ei kykene vastaamaan käsittelykustannuksista siten kuin yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklassa ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklassa ja seuraavissa artikloissa määrätään.

5. MUUTOKSENHAKU ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMESSA

Kun yhteisöpatenttituomioistuin perustetaan perustamissopimuksen 225 a artiklassa tarkoitettuna lainkäyttölautakuntana, joka toimii perustamissopimuksen 220 artiklan toisen kohdan mukaisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhteydessä, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimella on perustamissopimuksen 225 artiklan 2 kohdan mukainen toimivalta käsitellä ja ratkaista yhteisöpatenttituomioistuimen päätöksistä tehdyt valitukset.

Tässä tarkoituksessa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen ehdotetaan perustettavaksi patenttiasioihin erikoistunut muutoksenhakujaosto, joka muodostuu kolmesta tuomarista, joilla on korkeatasoinen lainopillinen asiantuntemus patenttioikeudesta vaadittavan kokemuksen takaamiseksi patenttiriita-asioiden huomattavan erikoistuneelta alalta. Tämä on ilmeisen välttämätöntä, jotta paitsi yhteisöpatenttituomioistuimessa ensimmäisenä oikeusasteena myös muutoksenhakuasteessa varmistetaan nopean ja tehokkaan käsittelyn avulla korkealaatuiset päätökset, jotka ovat käyttäjien luottamuksen arvoisia järjestelmän käyttöönotosta lähtien. Tekniset asiantuntijat avustavat myös muutoksenhakuja käsitteleviä tuomareita asian koko käsittelyn ajan. Näiden ’avustavien esittelijöiden’ on osallistuttava asian valmisteluun ja käsittelyyn sekä päätöksen harkintaan.

Yhteisöpatenttituomioistuimen toiminta käsittää yhdenmukaisen menettelyn kaksi vaihetta, sen toiminnan ensimmäisenä oikeusasteena ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa patenttikanteita käsittelevänä jaostona, ja tässä toiminnassa on noudatettava samoja sääntöjä. Näin ollen patenttiriita-asioiden kannalta välttämättömiä perussäännön erityismääräyksiä, jotka poikkeavat yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön määräyksistä ja joita sovellettaisiin yhteisöpatenttituomioistuimeen perustamissopimuksen 225 a artiklan

kuudennen kohdan mukaisesti, sovelletaan myös yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsittelemiin kanteisiin.

Periaatteessa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin käsittelee yhteisöpatenttiriidat toisena ja viimeisenä oikeusasteena. Muutoksenhakumahdollisuutta yhteisöjen tuomioistuimessa ei ole suunniteltu. Poikkeustapauksissa yhteisöjen tuomioistuin voi kuitenkin tutkia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksen ensimmäisen julkisasiamiehen pyynnöstä perustamissopimuksen 225 artiklan 2 kohdan ja yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 62 artiklan mukaisesti, jos yhteisön oikeuden yhtenäisyys tai johdonmukaisuus voi vakavasti vaarantua. Yhteisöjen tuomioistuimen odotetaan esittävän pyynnön perussäännön muuttamisesta ja antavan lisätietoa tällaisesta tutkimusmenettelystä, jota pyydettiin Nizzan konferenssissa hyväksytyssä pöytäkirjassa nro 13.

EY:n perustamissopimuksen 225 artiklan 3 kohdassa sallitaan periaatteessa mahdollisuus antaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle perussäännössä määrätyllä tavalla erityisaloilla valta käsitellä ja ratkaista perustamissopimuksen 234 artiklan nojalla esitetyt ennakkoratkaisupyynnöt. Tässä ehdotuksessa yhteisöpatenttioikeuden säännöksiksi ei säädetä vastaavasta toimivallasta. Vaikka asiaa harkittiin ja sillä myönnettiin olevan tärkeitä mahdollisia synergiavaikutuksia ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistessa rinnakkaisia aineellisia kysymyksiä joko valitusinstanssina yhteisöpatenttia koskevissa riita-asioissa tai kansallisten tuomioistuinten pyytäessä ennakkoratkaisua, katsottiin, että toistaiseksi mainittu toimivalta olisi pysytettävä yhteisöjen tuomioistuimella. Uusia riita-asiatyyppejä yhteisön tasolla käsittelevän yhteisöpatenttituomioistuimen perustaminen on sinänsä huomattava innovaatio yhteisön oikeusjärjestykselle, joten lienee tarkoituksenmukaista kerätä riittävästi käytännön kokemusta uusien lainkäyttöjärjestelyjen toiminnasta ennen jatkotoimiin ryhtymistä.

6. SIIRTYMÄAIKA

Kuten 3 päivänä maaliskuuta 2003 ilmaistussa neuvoston yhteisessä poliittisessa lähestymistavassa sovittiin, yhteisöpatenttituomioistuin on perustettava viimeistään vuonna 2010. Siihen asti jäsenvaltioiden kansallisilla tuomioistuimilla on toimivalta. Tämä koskisi yhteisöpatentteja, jotka tulevat voimaan ennen yhteisöpatenttituomioistuimen perustamista. Yhteisöpatenttiasetus sisältää tätä siirtymäaikaa koskevia erityissäännöksiä. On suunniteltu, että kukin jäsenvaltio nimeää tässä tarkoituksessa rajoitetun määrän kansallisia tuomioistuimia käyttämään toimivaltaa, joka määrätään siirtymäajan päätyttyä yhteisöjen tuomioistuimelle. Kansallisen tuomioistuimen ensimmäisenä oikeusasteena tekemään päätökseen haetaan muutosta kyseisessä jäsenvaltiossa säädetyin muutoksenhakukeinoin. Lukuun ottamatta tapausta, jossa kansallisen tuomioistuimen tuomiovalta perustuu paikkaan, jossa patenttia loukattiin, jolloin tuomiovalta rajoittuu tässä jäsenvaltiossa tapahtuneisiin loukkauksiin, kansallisilla tuomioistuimilla on yhteisön laajuinen tuomiovalta. Yhteisöpatentilla on kansallisissa tuomioistuimissa laaja pätevyysolettama, lukuun ottamatta yksinkertaista mitättömyysväitettä, joka esitetään vastineena loukkaukselle. Komission ehdotuksen, joka koskee yhteisöpatenttiin liittyvän toimivallan antamisesta yhteisöjen tuomioistuimelle tehtävää neuvoston päätöstä, 2 artiklan mukaan kanteista, jotka on pantu vireille kansallisissa

tuomioistuimissa ajankohtana, jona toimivallan antaminen yhteisöjen tuomioistuimelle tulee voimaan, päätetään toimivaltaisissa kansallisissa tuomioistuimissa.

7. YHTEISÖN TOIMINNAN TARVE

Tällä päätöksellä, joka koskee yhteisöpatenttijärjestelmän lainkäyttöön liittyviä näkökohtia, pyritään puuttumaan unionin patenttisuojan nykytilanteessa vallitseviin puutteisiin. Tavoitteena on luoda yhteisön laajuinen patenttisuoja, joka on täytäntöön pantavissa yhdessä ainoassa tuomioistuimessa yhdenmukaisin normein. Tämä tavoite voidaan saavuttaa vain yhteisön tasolla.

8. EHDOTETUT SÄÄNNÖKSET

Rakenteeltaan päätös sisältää nykymuodossaan kolme lukua, jotka koskevat yhteisöpatenttituomioistuinta (I luku), yhteisöpatenttituomioistuimen päätöksiä koskevaa muutoksenhakumenettelyä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa (II luku) ja loppusäännöksiä (III luku).

I luku - Yhteisöpatenttituomioistuin

Yhteisöpatenttituomioistuinta koskeva I luku sisältää kaksi keskeistä osaa. Päätöksen 1–3 artikla käsittää säännöksiä, joilla yhteisöpatenttituomioistuin perustetaan ja joissa määritellään yhteisöpatenttituomioistuimeen sovellettavat perustamissopimuksen määräykset sekä vahvistetaan oikeusperusta yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan liitteelle, joka sisältää yhteisöpatenttituomioistuimen soveltamat perussäännön määräykset. Päätöksen 4 artiklassa on yhteisöpatenttituomioistuinta koskevia erityissäännöksiä, jotka liitetään yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä (jäljempänä ’perussääntö’) tehtyyn pöytäkirjaan.

1 artikla - Yhteisöpatenttituomioistuimen perustaminen

Päätöksen 1 artiklalla perustetaan ’yhteisöpatenttituomioistuimeksi’ kutsuttu lainkäyttölautakunta yhteisöpatenttiriitoja käsitteleväksi ensimmäiseksi oikeusasteeksi. Yhteisöpatenttituomioistuimen perustamisen pohjana on perustamissopimuksen 225 a artikla, jolla sallitaan lainkäyttölautakuntien perustaminen käsittelemään ja ratkaisemaan ensimmäisenä oikeusasteena tietynlaisissa erityisasioissa tai -menettelyissä nostetut kanteet. Yhteisöpatenttituomioistuin toimii perustamissopimuksen 220 artiklan toisen kohdan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhteydessä. Yhteisöpatenttituomioistuimen rakenteesta käytiin neuvostossa intensiivistä keskustelua oikean keskittämisasteen löytämiseksi. Neuvosto päätyi 3 päivänä maaliskuuta 2003 yksimielisesti hyväksymässään yhteisessä poliittisessa lähestymistavassa täysin keskitettyyn ensimmäiseen oikeusasteeseen. Yhteisöpatenttituomioistuimen perustamista koskeva ehdotus rakentuu tälle lähestymistavalle. Näin ollen yhteisöpatenttituomioistuimen toimipaikan olisi oltava ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa ilman neuvostossa keskustelun kohteena olleita mahdollisuuksia perustaa jäsenvaltioihin yhteisöpatenttituomioistuimen pysyviä aluejaostoja.

2 artikla – Perustamissopimuksen määräysten soveltaminen

Perustamissopimuksen 225 a artiklan kuudennen kohdan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuinta koskevia perustamissopimuksen määräyksiä ja yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön määräyksiä sovelletaan yhteisöpatenttituomioistuimeen, ellei yhteisöpatenttituomioistuimen perustamispäätöksessä toisin säädetä. Päätöksen 2 artiklassa on luettelo perustamissopimuksen artikloista, jotka koskevat yhteisöjen tuomioistuinta ja joita sovelletaan yhteisöpatenttituomioistuimeen, jollei tämän päätöksen I luvun jäljempänä olevista säännöksistä muuta johdu. Samaa lähestymistapaa käytettiin yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom 4 artiklassa.

Yhteisöjen tuomioistuinta koskevat perustamissopimuksen määräykset eivät näytä soveltuvan kaikilta osin yhteisöpatenttituomioistuimen käsiteltäväksi tuleviin erityisriita-asioihin. Itse yhteisöjen tuomioistuimeen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen tai niiden erityisiin oikeudenkäyntimenettelyihin liittyviä määräyksiä ei tietenkään sovelleta. Lisäksi yleisluontoisemmissa määräyksissä on joukko artikloita, joissa viitataan yhteisöjen säädöksiin ja erityisesti niiden mitätöimiseen, kuten perustamissopimuksen 231, 233 ja 242 artikla, ja joita ei sovelleta yhteisöpatenttituomioistuimeen, joka käsittelee yksityisten asianosaisten välisiä riita-asioita, joissa ei ole kyse yhteisön säädösten mitätöimisestä.

EY:n perustamissopimuksen 241, 243, 244 ja 256 artiklaa sovelletaan yhteisöpatenttituomioistuimeen. perustamissopimuksen 241 artiklan nojalla yksityiset asianosaiset voivat vaatia asetuksen soveltamatta jättämistä mainitun sopimuksen 230 artiklan toisessa kohdassa mainituin perustein. Koska perustamissopimuksessa sallitaan vaade soveltamatta jättämisestä, varmistetaan suoja lainvastaisten säännösten soveltamista vastaan, ja sitä olisi sovellettava myös patenttiriitoihin. Asianosaisten olisi voitava epäsuorasti riitauttaa asiaankuuluvien patenttisäännösten pätevyys. perustamissopimuksen 243 artiklassa mainitaan periaate, jonka mukaan yhteisön tuomioistuin voi päättää tarpeellisista välitoimista. Tämä määräys pätee myös yksityisten asianosaisten välisiin riita-asioihin, ja sen vuoksi sitä olisi sovellettava yhteisöpatenttituomioistuimeen. EY:n perustamissopimuksen 244 ja 256 artikla koskevat tuomion täytäntöönpanoa, johon sovelletaan sen jäsenvaltion säännöksiä, jonka alueella täytäntöönpanoa haetaan. Tätä määräystä olisi sovellettava myös yhteisöpatenttituomioistuimen tuomioihin.

Siirtymätoimenpiteiden (perussäännön liitteessä II oleva 14 artikla) ja yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten täytäntöönpanon (perussäännön liitteessä II oleva 22 artikla) osalta päätöksessä otetaan huomioon yhteisöpatenttiriitojen erityisluonne. EY:n perustamissopimuksen 243 artiklan mukainen välitointen määrääminen ei saa olla sidoksissa pääasian käsittelyn aloittamiseen yhteisöpatenttituomioistuimessa; perusteettomiksi todetut välitoimet voivat myös antaa aiheen vaatia koituneen vahingon riittävää korvaamista. Perustamissopimuksen 256 artiklan mukainen täytäntöönpanomenettely ei myöskään näytä soveltuvan kaikilta osin yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten täytäntöönpanoon eikä varsinkaan välitoimiin, koska päätökseen on liitettävä sen jäsenvaltion tähän tarkoitukseen nimeämän kansallisen viranomaisen antama täytäntöönpanomääräys, jonka alueella täytäntöönpano tapahtuu. Vaikka kansallinen

viranomainen tarkastaisi ainoastaan täytäntöön pantavan päätöksen oikeaperäisyyden, tämä voi silti johtaa perusteettomiin viiveisiin. Sen vuoksi täytäntöönpanomääräys olisi liitettävä suoraan yhteisöpatenttituomioistuimen päätökseen. Yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten olisi oltava täytäntöönpanokelpoisia myös jäsenvaltioita vastaan, koska jäsenvaltioita olisi kohdeltava samalla tavalla kuin muita asianosaisia niiden ollessa kantajana tai vastaajana yhteisöpatenttiasiassa. Yhteisöpatenttituomioistuimella olisi lisäksi oltava valtuudet varmistaa tiettyjen päätösten täytäntöönpano määräämällä seuraamusmaksun.

3 artikla – Lainkäyttölautakuntia koskevat perussäännön määräykset

Artiklassa on säännös, jolla yhteisöjen tuomioistuimen perussääntöön lisätään uusi VI osasto, ”Lainkäyttölautakunnat”, ja uusi 65 artikla, jolla vahvistetaan oikeusperusta perustamissopimuksen 225 a artiklan nojalla perustettuihin lainkäyttölautakuntiin liittyvien määräysten lisäämiselle yhteisöjen tuomioistuimen perussääntöön. Säännös on yleisluontoinen, ja sitä sovelletaan yhtäläisesti kaikkiin perustettaviin lainkäyttölautakuntiin. perustamissopimuksen 225 a artiklan mukaisesti lainkäyttölautakunnat soveltavat yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön määräyksiä, jollei lainkäyttölautakuntien perustamista koskevissa päätöksissä toisin säädetä. Vaikka valtaosa yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön määräyksistä soveltuu myös lainkäyttölautakuntiin sovellettaviksi, on tarpeen vahvistaa muutamia erityissäännöksiä kunkin lainkäyttöpaneelin tapauskohtaisten olosuhteiden huomioon ottamiseksi, esimerkiksi lautakunnan organisaation ja kokoonpanon sekä erityisten menettelyyn liittyvien näkökohtien osalta. Sen vuoksi jokaiselle perustettavalle lainkäyttölautakunnalle laaditaan liite, jossa käsitellään kyseiseen lautakuntaan sovellettavia perussäännön määräyksiä. Näin ollen yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön uudessa 65 artiklassa säädetään, että lainkäyttölautakuntien toimivaltaan, kokoonpanoon ja organisaatioon liittyvät määräykset sekä niiden menettelyä koskevat määräykset vahvistetaan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön liitteessä.

4 artikla – Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan liite

Edellä kuvatusti tämän päätöksen 3 artiklalla lisätyn yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön uuden 65 artiklan mukaisesti 4 artiklalla perustetaan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön liite II, ”Yhteisöpatenttituomioistuin”, joka muodostuu seuraavista osista.

Liitteessä II olevassa 1 artiklassa vahvistetaan yhteisöpatenttituomioistuimen toimivalta. Liitteessä II oleva 2 ja 3 artikla koskee tuomareiden nimittämistä, ja 4 artikla koskee yhteisöpatenttituomioistuimen presidentin valintaa.

Liitteessä II olevassa 5 artiklassa yksilöidään perussäännön I ja II osaston määräykset, joita sovelletaan yhteisöpatenttituomioistuimeen, sekä yhteisöpatenttituomioistuimen organisaatiota koskevat erityismääräykset (liitteessä II oleva 6–9 artikla). Liitteessä II olevassa 10 artiklassa määrätään, että oikeudenkäyntiä yhteisöpatenttituomioistuimessa säännellään perussäännön III osaston määräyksin, sekä annetaan joukko erityismääräyksiä, jotka ovat tarpeen tuomioistuimessa käsiteltävän erityisen riita-asiatyypin asettamien erityisvaatimusten kannalta (liitteessä II oleva 11–25 artikla). Yhteisöjen tuomioistuimen

perussäännön IV osaston 47 ja 53 artiklassa ja niitä seuraavissa artikloissa on vastaava rakenne ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen osalta.

Liite II sisältää myös erityismääräyksiä muutoksenhausta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa (26–28 artikla) sekä oikeusperustan, jolla työjärjestykseen voidaan sisällyttää tarvittavia soveltamista koskevia ja täydentäviä määräyksiä.

Perussäännön liitteessä II oleva 1 artikla – Toimivalta

EY:n perustamissopimuksen 229 a artiklan nojalla yhteisöpatenttia koskeva yksinomainen toimivalta annetaan yhteisöjen tuomioistuimelle erillisellä neuvoston päätöksellä, jolla mahdollistetaan yhteisöjen tuomioistuimen lainkäyttövalta tällä alalla.

Artiklalla yhteisöjen tuomioistuimelle annetaan yksinomainen toimivalta ratkaista riitoja, jotka liittyvät ... päivänä ...kuuta ... yhteisöpatentista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o .../... ja yhteisön lisäsuojatodistuksesta ... päivänä ...kuuta ... annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o .../... soveltamiseen, siten, että ensimmäisen oikeusasteen toimivallan käyttäjänä on yhteisöpatenttituomioistuin. Yhteisöpatenttituomioistuimen toimivalta määrätään viittaamalla neuvoston päätökseen, jolla toimivalta yhteisöpatenttiasioissa annetaan yhteisöjen tuomioistuimelle ja josta komissio on antanut erillisen ehdotuksen neuvoston päätökseksi. Yhteisöpatenttituomioistuimella olisi siis toimivalta asioissa, joista säädetään neuvoston päätöstä koskevan komission ehdotuksen 1 artiklassa ja jotka koskevat yhteisöpatentin ja yhteisön lisäsuojatodistuksen loukkausta tai pätevyyttä, keksinnön käyttöä yhteisöpatenttihakemuksen julkaisemisen jälkeen, keksinnön aikaisempaan käyttöön perustuvaa oikeutta, ratkaistavien asiakysymysten välitoimia ja turvaamistoimenpiteitä edellä mainituissa tilanteissa aiheutuvia vahinkoja ja niiden korvaamista sekä seuraamusmaksumääräyksiä tapauksissa, joissa toimiin ryhtymistä tai toimista pidättäytymistä koskevaa päätöstä tai määräystä ei noudateta.

Siirtymäaikana ennen kuin toimivallan antaminen yhteisöjen tuomioistuimelle tulee voimaan kansalliset tuomioistuimet ratkaisevat riidat yhteisöpatenttiasetuksen säännösten mukaisesti. Kuten yhteisöpatenttiin liittyvän toimivallan antamista yhteisöjen tuomioistuimelle koskevan neuvoston päätösehdotuksen 2 artiklassa säädetään, yhteisöpatenttituomioistuimella ei ole toimivaltaa riidoissa, jotka on jo pantu vireille kansallisissa tuomioistuimissa siirtymäaikana, koska toimivallan antaminen ei ulotu tällaisiin riitoihin.

Perussäännön liitteessä II oleva 2 artikla – Yhteisöpatenttituomioistuimen tuomareiden määrä, nimittäminen ja toimikausi

Päätöksen 2 artiklassa on yhteisöpatenttituomioistuimen tuomareita koskevat säännökset.

Artiklan ensimmäisessä kohdassa vahvistetaan yhteisöpatenttituomioistuimen jäsenten määrä ja toimikausi. Yhteisöpatenttituomioistuimeen ehdotetaan yhteensä seitsemää tuomaria presidentti mukaan luettuna. Yhteisöpatenttituomioistuin käsittelee asiat yhteisöjen tuomioistuimen liitteessä II olevan 8 artiklan mukaan tavanomaisesti kolmen tuomarin jaostoina. Kuudesta tuomarista voidaan muodostaa kaksi jaostoa. Seitsemännen jäsenen lienee tarkoituksenmukaista antaa erityistukea yhteisöpatenttituomioistuimen presidentin johtamalle jaostolle, koska presidentin on

hoidettava myös muita tehtäviä, kuten yhteisöpatenttituomioistuimen hallintoon ja edustamiseen liittyviä tehtäviä. Lisäksi seitsemän tuomarin kokoonpano tekee mahdolliseksi sen, että kaikki osallistuvat asian käsittelyyn ja päätöksen antamiseen noudattaen yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön 17 artiklan ensimmäistä kohtaa, jonka mukaan asian käsittelyyn voi osallistua vain pariton määrä tuomareita. Tällä määrällä voidaan myös taata tuomioistuimen toiminnan joustavuus tuomareiden lomien ja sairastapausten yhteydessä, ja se vaikuttaa yleisesti ottaen suoritettaviin tehtäviin ja yhteisöpatenttituomioistuimen käynnistysvaiheessa odotettavissa olevaan työtaakkaan nähden sopivalta määrältä. Tuomareiden on perustamissopimuksen 225 a artiklan viidennen kohdan mukaisesti vahvistettava yhteisöpatenttituomioistuimen työjärjestys; lisäksi on luotava vahvistetun työjärjestyksen mukainen yhteinen käytäntö ja harkittava saatuun kokemukseen perustuvia mukautuksia. Käynnistysvaiheessa odotettu työmäärä on ensimmäisinä kolmena vuotena noin 50, 100 ja 150 vireille pantua asiaa, mikä merkitsisi 25, 50 ja 75 uutta asiaa vuotta ja jaostoa kohti. Tämä olettama perustuu arvioon, jonka mukaan Euroopan patenttivirasto myöntää 100 000 patenttia vuodessa, joista noin 50 000 on yhteisöpatentteja, jolloin riita-asioiden määräksi saadaan yksi asia tuhatta voimassa olevaa patenttia kohti. Kun arvioidaan kohtuudella käsiteltävissä olevien asioiden määrää, on myös muistettava, että yhteisöpatenttituomioistuimen on kehitettävä yhteinen oikeuskäytäntö, johon vaaditaan erityisesti alkuvaiheessa joukko intensiivisiä keskusteluja edellyttäviä peruspäätöksiä.

Kuuden vuoden uusittavissa oleva toimikausi, kuten perustamissopimuksen 223 artiklan ensimmäisessä ja neljännessä kohdassa määrätään yhteisöjen tuomioistuimen ja sen 224 artiklan toisessa kohdassa määrätään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen osalta, vaikuttaa sopivalta myös yhteisöpatenttituomioistuimelle. Jäsenyys uusitaan osittain joka kolmas vuosi, kuten perustamissopimuksen 224 artiklan toisessa kohdassa määrätään yhteisön ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen osalta. Tuomareista osan toimikauden uusimisella varmistetaan, että tuomioistuimessa kertynyt kokemus on siirrettävissä kokeneilta tuomareilta vasta nimitetyille tuomareille, millä edistetään vakaata oikeuskäytäntöä ja oikeusvarmuutta. Jotta vakiinnutetaan mainittu kierto, jossa yhteisöpatenttituomioistuimen jäsenet vaihtuvat vain osittain samanaikaisesti, joidenkin jäsenten ensimmäisen toimikauden on oltava lyhyempi. Tässä tarkoituksessa päätöksen 7 artiklan toiseen kohtaan sisältyy siirtymäsäännös, jonka mukaan neuvoston puheenjohtaja valitsee arvalla tuomarit, joiden toimikausi päättyy kolmen vuoden kuluttua.

Artiklan toisessa kohdassa säädetään, että tuomarit nimitetään jäsenvaltioiden esittämistä ehdokkaista, ja mainitaan yhteisöpatenttituomioistuimen jäsenille asetetut erityisvaatimukset. Perustamissopimuksen 225 a artiklan neljännessä kohdassa mainitaankin lainkäyttölautakuntiin valintakelpoisina jäseninä ”henkilöt, joiden riippumattomuus on kiistaton ja jotka ovat päteviä tuomarin virkaan”. Artiklan toisessa kohdassa tarkennetaan tätä yleissääntöä, joka on tarkoitettu koskemaan kaikkia mahdollisia lainkäyttölautakuntia, ja siinä asetetaan erityisvaatimukset yhteisöpatenttituomioistuimen tuomariehdokkailta edellytettävälle ammattiprofiilille. Kuten 3 päivänä maaliskuuta 2003 vahvistetussa neuvoston yhteisessä poliittisessa lähestymistavassa sovittiin, jäsenet on nimitettävä kokemuksensa perusteella ehdokkaista, joilla on vankka korkeatasoinen lainopillinen asiantuntemus patenttioikeuden alalta. Tämä on erityisen tärkeää siitä syystä, että patenttioikeuden erityisluonne edellyttää laajaa kokemusta. Tuomareiden kokemuksella alalta on

ratkaiseva merkitys, jotta järjestelmälle saadaan käyttäjien hyväksyntä ja jotta sen avulla taataan tehokas käsittely ja korkealaatuiset päätökset. Tuomarit nimitetään 3 artiklan mukaisesti perustettavan komitean kuulemisen jälkeen.

Perussäännön liitteessä II oleva 3 artikla – Neuvoa-antava komitea

Ensimmäisessä kohdassa määrätään, että tuomarit nimitetään neuvoa-antavan komitean kuulemisen jälkeen; komitea perustetaan siinä tarkoituksessa, että se antaa lausunnon ehdokkaiden ammatillisen profiilin soveltuvuudesta yhteisöpatenttituomioistuimen tuomarin tehtävään. Komitean lausunnon avulla neuvostoa autetaan löytämään nimittämismenettelyssä yhteisöpatenttituomioistuimen tuomareiksi parhaiten soveltuvat ehdokkaat. Huomioon otettavien erityisvaatimusten osalta neuvoa-antava komitea voi myös laatia luettelon ehdokkaista, joilla on tarkoitukseen sopivin korkeatasoinen lainopillinen kokemus. Luettelossa on oltava kaksinkertainen määrä ehdokkaita verrattuna nimitettäviin tuomareihin, jotta vältetään mahdollisuus, että neuvoston päätös määräytyisi ennalta komitean lausunnon mukaiseksi.

Toisen kohdan mukaan neuvoa-antava komitea muodostuu seitsemästä jäsenestä, jotka valitaan yhteisöjen tuomioistuimen, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tai yhteisöpatenttituomioistuimen entisistä jäsenistä tai tunnustetun pätevyyden omaavista lakimiehistä. Neuvosto päättää neuvoa-antavan komitean jäsenten nimittämisestä ja vahvistaa sen toimintasäännöt määräenemmistöllä yhteisöjen tuomioistuimen presidentin ehdotuksesta.

Perussäännön liitteessä II oleva 4 artikla – Yhteisöpatenttituomioistuimen presidentti

Tämä artikla koskee yhteisöpatenttituomioistuimen presidenttiä, jonka tuomarit valitsevat keskuudestaan kolmen vuoden toimikaudeksi ja joka voidaan valita uudelleen tehtäväänsä. Samoja periaatteita sovelletaan perustamissopimuksen 224 artiklan kolmannen kohdan nojalla yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen. Tämän päätöksen 7 artiklan ensimmäisessä kohdassa olevan siirtymäsäännöksen mukaan yhteisöpatenttituomioistuimen ensimmäinen presidentti nimitetään kuitenkin poikkeuksellisesti samalla tavalla kuin sen tuomarit, ellei neuvosto päätä, että tuomarit valitsevat myös ensimmäisen presidentin. Tätä menettelytapaa noudatettiin myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen osalta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom 11 artiklan ensimmäisen kohdan nojalla.

Perussäännön liitteessä II oleva 5 artikla – Perussäännön I ja II osaston määräysten sovellettavuus yhteisöpatenttituomioistuimeen ja sen tuomareihin

Tämän artiklan ensimmäisessä virkkeessä on viittaus perussäännön I ja II osaston määräyksiin, joita sovelletaan myös yhteisöpatenttituomioistuimeen. Perussäännön 47 artiklan ensimmäisessä kohdassa on vastaava määräys ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen osalta.

Yhteisöpatenttituomioistuimeen todetaan sovellettavan perussäännön I osaston seuraavia määräyksiä: 2 artikla (vala), 3 artikla (koskemattomuus), 4 artikla (muut

toimet), 5 artikla (eroaminen), 6 artikla (tehtävästä vapauttaminen) ja 7 artikla (toimikauden päättyminen ja sijaisen määrääminen). Nykyisessä artiklassa ei viitata julkisasiamiehiä koskevaan perussäännön 8 artiklaan, sillä julkisasiamiehen ei suunnitella osallistuvan yhteisöpatenttituomioistuimen käsittelyihin.

Perussäännön II osaston seuraavia määräyksiä sovelletaan: 13 artikla (avustavat esittelijät), 14 artikla (asumisvaatimus), 15 artikla (lomakaudet), 17 artiklan ensimmäinen, toinen ja viides kohta (kokoonpano ja päätösvaltaisuus) sekä 18 artikla (esteellisyys). Tässä artiklassa ei viitata 9 artiklaan (vaihtuvien tuomareiden lukumäärä), 12 artiklaan (yhteisöjen tuomioistuimen henkilöstö), 16 artiklaan (yhteisöjen tuomioistuimen jaostot) eikä 17 artiklan kolmanteen tai neljänteen kohtaan (suuren jaoston ja täysistunnon päätösvaltaisuus). Nämä määräykset koskevat yhteisöjen tuomioistuimen erityisominaisuuksia eikä niitä pidä soveltaa yhteisöpatenttituomioistuimeen.

Tämän artiklan toisessa virkkeessä täsmennetään, että myös yhteisöpatenttituomioistuimen tuomarit vannovat valansa yhteisöjen tuomioistuimessa, jolle annetaan myös toimivalta päättää tuomareiden koskemattomuudesta ja muista toimista sekä tehtävästä vapauttamisesta.

Perussäännön liitteessä II oleva 6 artikla – Kirjaaja

Ensimmäisessä virkkeessä määrätään yhteisöpatenttituomioistuimen kirjaajasta. Vaikka yhteisöpatenttituomioistuin toimii ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhteydessä, erillinen kirjaaja olisi tarkoituksenmukainen, sillä yhteisöpatenttituomioistuin käsittelee täysin erityyppisiä riita-asioita, ja toimenpidettä voidaan perustella odotetulla työmäärällä. On ilmeisen tarpeellista sisällyttää perussääntöön oikeusperusta kirjaajan nimittämiselle sekä kirjaajan tehtäviä sääntelevät määräykset. Toisin kuin yhteisöjen tuomioistuimen (EY:n perustamissopimuksen 223 artiklan viides kohta) ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kohdalla (EY:n perustamissopimuksen 224 artiklan neljäs kohta) perustamissopimukseen ei sisälly tällaista määräystä 225 a artiklan nojalla perustettavien lainkäyttölautakuntien osalta.

Toisessa virkkeessä todetaan, että yhteisöjen tuomioistuimen kirjaajaa koskevia perussäännön määräyksiä sovelletaan yhteisöpatenttituomioistuimen kirjaajaan samaan tapaan kuin niitä sovelletaan perussäännön 47 artiklan toisen kohdan nojalla ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaajaan. Kyseiset määräykset ovat 3 artiklan neljäs kohta (erioikeudet ja vapaudet), 10 artikla (kirjaajan vala ja tehtävät), 11 artikla (kirjaajan sijainen) ja 14 artikla (asumisvaatimus).

Perussäännön liitteessä II oleva 7 artikla – Avustavat esittelijät

Tässä artiklassa on kyse siitä, miten tekninen asiantuntemus saadaan yhdistetyksi yhteisöpatenttituomioistuimen työhön. Teknisen asiantuntemuksen yhdistäminen tarkoituksenmukaisella tavalla onkin erityisen tärkeää yhteisöpatenttituomioistuimen käsittelyjen tehokkuuden ja laadun kannalta. Yhteisöpatenttituomioistuimen tuomarit joutuvat ratkaisemaan asioita, joissa on kyse erittäin monimuotoisesta teknologiasta ja eri tekniikanaloista. Tämän vuoksi teknistä asiantuntemusta voidaan pitää olennaisen tärkeänä, jotta tuomarit pystyvät oikeudenkäynnin alusta lähtien keskittymään asian olennaisiin teknisiin puoliin. Tavoitteena ei ole tehdä asiantuntijoiden käytöstä liiallista, vaan auttaa koko tuomioistuinta ymmärtämään

nopeasti ja oikein asian tekniset näkökohdat, mikä on olennaisen tärkeää asian tehokkaan käsittelyn ja oikeudellisesti punnitun ratkaisun kannalta. Aiheesta käytiin perusteellisia keskusteluja neuvostossa, ja siitä päästiin yhteisymmärrykseen 3 päivänä maaliskuuta 2003 vahvistetussa yhteisessä poliittisessa lähestymistavassa, jonka mukaan teknisten asiantuntijoiden olisi avustettava tuomareita asian käsittelyn kaikissa vaiheissa. Tämä artikla rakentuu mainitulle lähestymistavalle.

Artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään yhteisöpatenttituomioistuimen teknisistä asiantuntijoista ja täsmennetään kehys, jossa he hoitavat tehtävänsä. Tekniset asiantuntijat avustavat tuomareita asian käsittelyn kaikissa vaiheissa avustavina esittelijöinä. Perussäännön 13 artiklaa sovelletaan yhteisöpatenttituomioistuimen avustaviin esittelijöihin. Heidät nimittää näin ollen neuvosto yksimielisellä päätöksellä yhteisöjen tuomioistuimen esityksestä. Heidät valitaan henkilöistä, joiden riippumattomuus on kiistaton ja joilla on tarvittava lainopillinen pätevyys. Tässä yhteydessä perusteellinen kokemus patenttioikeuden alalta on ilmeisen välttämätöntä, sillä avustavan esittelijän on ymmärrettävä hyvin, mitkä tekniset näkökohdat ovat olennaisia yhteisöpatenttituomioistuimen oikeudellisesti punnitun ratkaisun saavuttamiseksi. Avustavat esittelijät vannovat yhteisöjen tuomioistuimessa valan, jonka mukaan he suorittavat tehtävänsä puolueettomasti ja tunnollisesti eivätkä ilmaise neuvottelusalaisuuksia.

Artiklan toisessa kohdassa edellä mainittua tekstiä täydennetään määräämällä, että avustavilla esittelijöillä on oltava korkeatasoinen asiantuntemus asiaankuuluvalta tekniikanalalta. Ehdotuksessa ei vahvisteta avustavien esittelijöiden määrää, vaan tämä kysymys jätetään mieluummin ratkaistavaksi karttuvan kokemuksen perusteella. Jotta saavutettaisiin edellä esitetty tavoite, eli oikeusistuimen varustaminen yleisluonteisella teknisellä asiantuntemuksella, rajoitettu määrä avustavia esittelijöitä, joiden avulla katetaan tekniikan perusalat, kuten yksi kultakin seuraavalta seitsemältä alalta, lienee tarkoituksenmukainen ratkaisu: epäorgaaninen kemia ja materiaalitiede, orgaaninen ja polymeerikemia, biokemia ja bioteknologia, yleinen fysiikka, koneenrakennus, tieto- ja viestintäteknologia sekä elektroniikka. Avustavat esittelijät nimitetään kuuden vuoden toimikaudeksi, kuten tuomarit, ja heidät voidaan valita uudelle toimikaudelle.

Artiklan kolmannessa kohdassa on määräys, jolla tarkennetaan avustavien esittelijöiden tehtävät yhteisöpatenttituomioistuimessa. Koska he avustavat tuomareita asian käsittelyn kaikissa vaiheissa, heidän on osallistuttava asioiden valmisteluun ja käsittelyyn sekä päätöksen harkintaan. Osallistumista koskevat yksityiskohtaiset ohjeet annetaan työjärjestyksessä. Avustavilla esittelijöillä on oikeus tehdä kysymyksiä asianosaisille asiaankuuluvien teknisten seikkojen selventämiseksi. He osallistuvat tuomareiden kanssa päätöksen harkintaan, mutta heillä ei ole äänestysoikeutta.

Liitteessä II oleva 8 artikla – Jaostojen kokoonpano ja asioiden jakaminen

Artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että yhteisöpatenttituomioistuin kokoontuu pääsääntöisesti kolmesta tuomarista muodostettuina jaostoina. Tämä lukumäärä sisältyy myös 3 päivänä maaliskuuta 2003 vahvistettuun neuvoston yhteiseen poliittiseen lähestymistapaan, ja se näyttää soveltuvan parhaiten käsiteltäviin riita-asioihin, koska sillä saavutetaan useimmissa tapauksissa oikea tasapaino asian perusteellisen ja tehokkaan käsittelyn välillä.

Artiklan toisessa kohdassa on kyse tilanteista, joissa saattaa olla tarvetta poiketa kolmen tuomarin tavanomaisesta kokoonpanosta. Laajennettu kokoonpano saattaisi olla tarkoituksenmukainen esimerkiksi tapauksissa, joissa on kyse oikeuden peruskohdista tai joissa jaostoilla on erilainen kanta oikeuskysymykseen. Suppeampaa kokoonpanoa voitaisiin harkinta välitoimissa tai yksinkertaisissa asioissa. Erityiskokoonpanon edellytykset määrätään työjärjestyksellä joustavuuden vuoksi, mukaan luettuna päätösvaltaisuutta koskevat säännöt, sillä 17 artiklan kolmannen kohdan (suuri jaosto) ja 17 artiklan neljännen kohdan (täysistunto) vakiomääräyksiä ei sovelleta yhteisöpatenttituomioistuimeen.

Artiklan kolmannessa kohdassa määrätään, että yhteisöpatenttituomioistuimen presidentti toimii aina virkansa puolesta yhteisöpatenttituomioistuimen jonkin jaoston puheenjohtajana. Hän toimii myös puheenjohtajana silloin kun yhteisöpatenttituomioistuin kokoontuu työjärjestyksensä mukaisesti laajennetussa kokoonpanossa. Muiden jaostojen tuomarit valitsevat keskuudestaan puheenjohtajan kolmen vuoden toimikaudeksi, ja puheenjohtajat voidaan valita uudelle toimikaudelle.

Artiklan neljännessä kohdassa täsmennetään, että jaostojen kokoonpanoa ja asioiden jakamista jaostoille säännellään työjärjestyksessä. Jaostojen kokoonpano ja asioiden jakaminen määrätään siis ennalta työjärjestyksessä, mutta samalla jätetään tarvittava joustovara sääntöjen mukauttamiseksi asian tehokkaan käsittelyn varmistamiseksi. Työjärjestyksessä annetaan esimerkiksi mahdollisuus jakaa asioita jaostojen käsiteltäväksi kyseisen teknologian alan perusteella, millä lisätään yksittäisen jaoston asiantuntemusta ja kartutetaan kokemusta kyseisiltä tekniikanaloilta.

Liitteessä II oleva 9 artikla – Avustavan henkilöstön palveluista sopiminen

Perussäännön 12 artiklan mukaan virkamiehet ja muu henkilöstö toimivat yhteisöjen tuomioistuimen yhteydessä. He ovat yhteisöjen tuomioistuimen kirjaajan alaisia yhteisöjen tuomioistuimen presidentin valvonnassa. Perussäännön 52 artiklan mukaan yhteisöjen tuomioistuimen presidentti ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti vahvistavat yhteisymmärryksessä ehdot, joilla mainitut virkamiehet ja muu henkilöstö antavat palvelujaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle.

Tässä artiklassa määrätään puitteet, joissa yhteisöjen tuomioistuimen yhteydessä toimivat virkamiehet ja muu henkilöstö suorittavat palveluja yhteisöpatenttituomioistuimelle sen toiminnan mahdollistamiseksi. Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti tai soveltuvissa tapauksissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti vahvistaa nämä puitteet yhteisymmärryksessä yhteisöpatenttituomioistuimen presidentin kanssa. Pääsääntöisesti kyseisestä yhteisymmärryksestä sovitaan yhteisöjen tuomioistuimen presidentin ja yhteisöpatenttituomioistuimen presidentin välillä. Saattaa kuitenkin ilmetä tilanteita, joissa yhteisöjen tuomioistuimen presidentin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentin välisessä yhteisymmärryksessä on jo otettu huomioon yhteisöpatenttituomioistuimen tarpeet, jolloin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti ja yhteisöpatenttituomioistuimen presidentti voivat sopia yhteisöpatenttituomioistuimen kannalta tarkoituksenmukaisista ehdoista. Tietyt virkamiehet ja muu henkilöstö, jotka suoraan avustavat presidenttiä, tuomareita tai kirjaajaa oikeuden sihteereinä tai virkamiehinä, ovat yhteisöpatenttituomioistuimen kirjaajan alaisia yhteisöpatenttituomioistuimen presidentin valvonnassa. Vastaava

yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta koskeva määräys sisältyy perussäännön 52 artiklaan.

Perussäännön liitteessä II oleva 10 artikla – Perussäännön III osaston määräysten sovellettavuus asian käsittelyyn yhteisöpatenttituomioistuimessa

Tämän artiklan ensimmäisessä kohdassa todetaan, että perussäännön III osastoa sovelletaan asian käsittelyyn yhteisöpatenttituomioistuimessa, samoin kuin perussäännön 47 artiklassa määrätään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kohdalla. Suurin osa perussäännön III osastoon sisältyvistä menettelysäännöistä, jotka koskevat yhteisöjen tuomioistuimessa noudatettavan menettelyn perusperiaatteita, on sovellettavissa myös yhteisöpatenttituomioistuimeen. Niitä voidaan pitää yhteisön oikeudenkäyntimenettelyn yhteisinä periaatteina. Muutoksia on kuitenkin tehtävä silloin kun se on tarpeen yhteisöpatenttituomioistuimen ratkaistavien erityisriita-asioiden kannalta. Yhteisöpatenttituomioistuin käsittelee yksityisten asianosaisten välisiä yhteisöpatenttiriitoja. Se ei tutki yhteisön säädösten laillisuutta, vaan ratkaisee yksityisten asianosaisten välisiä kiistoja. Tästä syystä kaikkia perussäännön III osaston määräyksiä ei voida soveltaa nykyisessä muodossaan. Tiettyjä perussäännön III osaston määräyksiä, jotka eivät ole olennaisia yhteisöpatenttituomioistuimessa suoritettavan asian käsittelyn kannalta, ei siis sovelleta (perussäännön 21 artiklan toinen kohta sekä 22 ja 23 artikla, 40 artiklan ensimmäinen ja kolmas kohta sekä 42 ja 43 artikla). Silloin kun yhteisöpatenttituomioistuimen käsittelemien riita-asioiden erityisluonne edellyttää mukautuksia perussäännön III osaston nykyisiin määräyksiin, ne tehdään perussäännön liitteessä II olevassa 11–25 artiklassa.

Perussäännön III osaston määräyksiä sovelletaan yhteisöpatenttituomioistuimeen seuraavasti:

Perussäännön 19 artiklaa oikeudenkäyntiedustamisesta sovelletaan yhteisöpatenttituomioistuimeen eurooppapatenttiasiamiesten asemaan liittyvin muutoksin, joita ehdotetaan perussäännön liitteessä II olevassa 11 artiklassa ja joiden nojalla eurooppapatenttiasiamiehillä olisi puheoikeus yhteisöpatenttituomioistuimessa.

Perussäännön 20 artiklan, jossa määrätään kaksiosaisen, kirjalliseen ja suulliseen vaiheeseen jakaantuvan menettelyn päärakenne, määräyksiä tiedoksiannosta asianosaisille ja suullisen käsittelyn sisällöstä sovelletaan yhteisöpatenttituomioistuimeen ehdotetuin muutoksin, jotka sisältyvät perussäännön liitteessä II olevaan 12 artiklaan, jossa määrätään muun muassa suullisesta käsittelystä luopumista koskevista poikkeustapauksista ja tehdään mahdolliseksi sähköisessä muodossa suoritettavat käsittelyt.

Perussäännön 21 artiklan ensimmäinen kohta koskee kirjallisten kanteiden edellytyksiä. Perussäännön 21 artiklan toinen kohta koskee yhteisön toimielimen antamien säädösten mitättömäksi julistamista. Yhteisöpatenttituomioistuinta ei kuitenkaan koske yhteisön toimien lainmukaisuuden tarkastelu, joten näitä valtuuksia ei sen vuoksi ole tarpeen soveltaa yhteisöpatenttituomioistuimeen.

Perussäännön 22 ja 23 artikla koskevat muutoksenhakua Euratomin välityslautakunnan päätöksiin ja ennakkoratkaisuihin. Koska kumpikaan näistä

tilanteista ei ole mahdollinen yhteisöpatenttituomioistuimessa, näitä määräyksiä ei saisi soveltaa yhteisöpatenttituomioistuimeen.

Perussäännön 24 artiklan ensimmäisessä kohdassa asianosaisille asetetaan velvoite toimittaa yhteisöjen tuomioistuimelle sen haluamat asiakirjat ja antaa sille sen haluamat tiedot. Tämä velvoite vaikuttaa liian laajalta yksityisten asianosaisten riita-asiassa, joten sitä olisi sovellettava yhteisöpatenttituomioistuimeen suppeammassa merkityksessä, kuten perussäännön liitteessä II olevassa 13 artiklassa ehdotetaan. Perussäännön 24 artiklan toisessa kohdassa jäsenvaltioille ja toimielimille asetetaan yleisvelvoite antaa tarvittavat tiedot.

Perussäännön 25–30 artiklaa, jotka koskevat todistajien kuulemista ja asiantuntijalausuntoja, olisi sovellettava yhteisöpatenttituomioistuimeen: 25 artikla (yhteisöjen tuomioistuimen asiantuntijoiden valintaoikeus), 26 artikla (todistajien kuuleminen), 27 artikla (toimivalta todistajien niskoitellessa), 28 artikla (todistajien ja asiantuntijoiden vala), 29 artikla (kotipaikan oikeusviranomaisen suorittama todistajan tai asiantuntijan kuuleminen) ja 30 artikla (väärä vala).

Perussäännön 31–38 artiklan sisältämiä menettelyohjeita voidaan myös soveltaa yhteisöpatenttituomioistuimeen: 31 artikla (julkisten istuntojen periaate), 32 artikla (asiantuntijoiden, todistajien ja asianosaisten kuuleminen), 33 artikla (istuntojen pöytäkirjat), 34 artikla (asialuettelon vahvistaminen), 35 artikla (neuvottelujen salaisuus), 36 artikla (tuomioiden sisältö), 37 artikla (tuomioiden allekirjoittaminen ja niiden lukeminen julkisessa istunnossa) ja 38 artikla (oikeudenkäyntikuluista päättäminen).

Perussäännön 39 artikla koskee välitoimista päättämistä erityisessä yksinkertaistetussa menettelyssä. Tätä artiklaa olisi sovellettava yhteisöpatenttituomioistuimeen perussäännön liitteessä II olevassa l5 artiklassa täsmennetyin mukautuksin, joissa esitetään, että 39 artikla laajennetaan koskemaan turvaamistoimenpiteitä ja että työjärjestyksessä vahvistetaan, kuka on toimivaltainen antamaan määräyksiä.

Perussäännön 40 artiklassa on kyse kolmansien osapuolten väliintulosta oikeudenkäynneissä asianosaisen vaatimusten tukemiseksi. Tällaisen väliintulon olisi oltava mahdollista myös yhteisöpatenttituomioistuimessa. Perussäännön 40 artiklan ensimmäinen ja kolmas kohta antavat kuitenkin erityisen väliintulo-oikeuden yhteisön toimielimille, jäsenvaltioille ja muille valtioille, jotka ovat sopimuspuolia Euroopan talousalueesta tehdyssä sopimuksessa, sekä EFTAn valvontaviranomaiselle mahdollisuuden väliintuloon vireillä olevissa asioissa osoittamatta perussäännön 40 artiklan toisessa kohdassa edellytetyllä tavalla, että asian ratkaisu koskisi näiden etua. Tämä ehdoton väliintulo-oikeus on liian laaja sovellettavaksi yhteisöpatenttituomioistuimen käsittelemiin riitoihin, jotka koskevat yksityisten asianosaisten oikeuksista syntyneitä erimielisyyksiä.

Perussäännön 41 artikla sisältää määräyksiä yksipuolisesta tuomiosta, ja sitä olisi yhdessä perussäännön liitteessä II olevassa 16 artiklassa vahvistettujen täydennysten kanssa sovellettava yhteisöpatenttituomioistuimeen.

Perussäännön 42 artiklassa kolmansille osapuolille annetaan mahdollisuus kiistää tuomio, jos se loukkaa asianomaisten oikeuksia ja on annettu näitä kuulematta. Tällainen määräys on yhteensopimaton yksityisten asianosaisten välisissä riita-

asioissa edellytetyn oikeusvarmuusperiaatteen kanssa, joten sitä ei saisi sen vuoksi soveltaa yhteisöpatenttituomioistuimeen. Kun yhteisöpatenttituomioistuimen tuomiosta tulee lopullinen, eikä siihen voida enää hakea muutosta, ei saisi olla myöhempää mahdollisuutta avata asian käsittelyä uudelleen, lukuun ottamatta erittäin rajoitettua uudelleenkäsittelytapausta, josta määrätään perussäännön 44 artiklassa ja sen liitteessä II olevassa 17 artiklassa ja jossa on kyse on perustavasta menettelyvirheestä tai rangaistavasta teosta. Kaikissa muissa tapauksissa asianosaisten on voitava luottaa lopullisen tuomion määräyksiin. Lisäksi 42 artiklassa tarkoitettu tilanne tulee tuskin eteen yksityisten asianosaisten välisissä riidoissa, joista annettujen yhteisöpatenttituomioistuimen tuomioiden vaikutukset ulottuvat vain sen asian osapuoliin, joita tuomio sitoo. Tilanteita, joissa vaikutukset voivat ulottua kolmansiin osapuoliin, syntyy vain silloin kun on kyse mitättömäksi julistettuun patenttiin liittyvistä oikeuksista. Työjärjestyksessä on annettava näiden tapausten varalta tarkoituksenmukaiset määräykset, jotta kolmansien osapuolten edut otetaan tarvittaessa huomioon tuomion antamiseen johtavissa käsittelyissä. Työjärjestyksessä voidaan esimerkiksi määrätä, että yksinomaista käyttölupaa koskevassa tapauksessa sekä oikeudenhaltija että käyttöluvan haltija olisi haastettava yhdessä, kun taas pelkän sopimusperusteisen käyttöluvan tapauksessa oikeudenhaltijaa vastaan käydyssä menettelyssä julistetun mitättömyyden seuraukset saatettaisiin jättää oikeudenhaltijan ja käyttöluvan haltijan välisen oikeussuhteen varaan.

Perussäännön 43 artikla, jossa määrätään erityismenettelyistä tuomion ulottuvuuden tulkitsemiseksi, ei vaikuta tarkoituksenmukaiselta yksityisten asianosaisten välisissä riita-asioissa, joten sitä ei ole syytä soveltaa yhteisöpatenttituomioistuimeen. Yhteispatenttituomioistuimen hyväksymien kanteiden on oltava niin selviä ja luonteeltaan sellaisia, että ne on suoraan täytäntöön pantavissa ilman yhteisöpatenttituomioistuimen lisätulkintatarvetta. Muutoin voitaisiin ymmärtää väärin, että määräyksellä yhteisöpatenttituomioistuimelle varataan kaikki mahdollisuudet tulkita tuomiota. Täytäntöönpanovaiheessa, joka perustamissopimuksen 244 ja 256 artiklan nojalla kuuluu kansallisen oikeuden alaan, toimivaltaisen viranomaisen on kuitenkin sovellettava tuomiolauselmaa ja päätettävä esimerkiksi kysymyksestä, kuuluuko keksinnön yksittäinen muoto loukkaamista koskevan kiellon piiriin. Jos vastaaja käyttää järjestelmällisesti hyväkseen tätä määräystä täytäntöönpanotoimien aikana, kyseinen määräys saattaisi yhteisöpatenttituomioistuimeen sovellettuna vaarantaa ja halvaannuttaa yhteisöpatenttiriitojen käsittelyn.

Perussäännön 44 artikla, jonka nojalla tuomio voidaan käsitellä uudelleen uusien tosiseikkojen perusteella, jotka eivät olleet tiedossa tuomiota annettaessa, vaikuttaa yhteensopimattomalta yksityisten asianosaisten välisissä riita-asioissa edellytetyn oikeusvarmuusperiaatteen kanssa. Näin ollen perussäännön liitteessä II olevassa 17 artiklassa ehdotetaan mukautuksia tähän määräykseen rajoittamalla uudelleen käsittely tapauksiin, joissa on kyse perustavasta menettelyvirheestä tai rangaistavasta teosta tuomioon johtaneessa käsittelyssä.

Määräaikoja koskevaa perussäännön 45 artiklaa ja yhteisöjen vastuun vanhentumisaikaa koskevaa 46 artiklaa on myös sovellettava yhteisöpatenttituomioistuimeen.

Tämän artiklan toisen kohdan ensimmäisessä virkkeessä määrätään, että yhteisöpatenttituomioistuimessa noudatettavasta menettelystä annetaan tarkempia

lisäohjeita työjärjestyksessä, jonka yhteisöpatenttituomioistuin vahvistaa perustamissopimuksen 225 a artiklan viidennen kohdan nojalla yhteisymmärryksessä yhteisöjen tuomioistuimen kanssa ja jolle tarvitaan neuvoston hyväksyminen. Toisen virkkeen nojalla työjärjestys voi poiketa perussäännön 40 artiklan väliintuloa koskevista säännöistä yksityisten asianosaisten välisten yhteisöpatenttiriitojen erityispiirteiden huomioon ottamiseksi. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta koskeva vastaava määräys sisältyy perussäännön 53 artiklan toiseen kohtaan.

Perussäännön liitteessä II oleva 11 artikla – Eurooppapatenttiasiamies

Tässä artiklassa on mukautuksia perussäännön 19 artiklaan, joka koskee oikeudenkäyntiedustamista yhteisöjen tuomioistuimessa, yhteisöpatenttituomioistuimen käsittelyjen osalta. Tekniikkaan liittyvillä kysymyksillä on tärkeä merkitys patenttiriidoissa oikeudellisesti punnitun ratkaisun saavuttamiseksi. Yhteisöpatenttituomioistuin tarvitsee avustavien esittelijöiden antamaa teknistä asiantuntemusta, mutta sitä tarvitsevat myös asianosaiset.

Ensimmäisessä ja toisessa kohdassa tunnustetaan tämä teknisen asiantuntemuksen tärkeä merkitys asianosaisille antamalla eurooppapatenttiasiamiehelle puheoikeusyhteisöpatenttituomioistuimessa. Käsittelyjen tehokkuuden saavuttamiseksi viittaus luetteloon, jota Euroopan patenttivirasto pitää laillista edustusta varten, varmistaa, että henkilöiden pätevyys mitataan asianmukaisten ja yhdenmukaisten vaatimusten perusteella.

Kolmannessa kohdassa perussäännön 19 artiklan viidettä ja kuudetta kohtaa sovelletaan eurooppapatenttiasiamiehiin. Eurooppapatenttiasiamiehen esiintyessä yhteisöpatenttituomioistuimessa hänellä on tarvittavat erioikeudet ja vapaudet, ja yhteisöpatenttituomioistuimella on tavanomaisesti oikeusistuimille työjärjestyksessä määrätyin ehdoin annetut toimivaltuudet.

Perussäännön liitteessä II oleva 12 artikla – Suullinen ja kirjallinen käsittely

Tällä artiklalla mukautetaan perussäännön 20 artiklaa, joka koskee menettelyn kirjallista ja suullista osaa, yhteisöpatenttituomioistuimen käsittelyihin sopivaksi.

Siinä ehdotetaan, että suullisen käsittelyn järjestämistä koskeva 20 artiklan neljäs kohta muotoillaan uudelleen. Esittelevän tuomarin velvoite ”lukea kertomus” vaikuttaa liian tiukalta päivittäiseen tutkintaoikeusmenettelyyn, ja se olisi korvattava joustavammalla sanamuodolla, jossa viitataan ”asian pääseikkojen esittämiseen”. Koska perussäännön 20 artiklan neljännen kohdan sanamuoto ei salli eurooppapatenttiasiamiehen kuulemista, kuten esitetään perussäännön liitteessä II olevassa 11 artiklassa yhteisöpatenttituomioistuimen osalta, kyseinen sanamuoto olisi korvattava yleisemmällä sanamuodolla ”osapuolten kuuleminen”. Oikeudessa esiintyviä henkilöitä ei tarvitse luetella, kuten perussäännön nykyisessä 20 artiklan neljännessä kohdassa, vaan kysymys määräytyy asianmukaisen laillisen edustuksen perusteella. Todistajien ja asiantuntijoiden kuuleminen korvataan yleisemmällä sanamuodolla ”todisteiden tutkiminen”.

Perussäännön 20 artiklan viidettä kohtaa, joka koskee julkisasiamiestä, ei pitäisi soveltaa yhteisöpatenttituomioistuimeen, koska julkisasiamies ei osallistu käsittelyihin. Sen sijaan ehdotetaan määräystä, jonka mukaan tietyissä tapauksissa

olisi mahdollista siirtyä kirjalliseen menettelyyn. Perussäännön 20 artiklan ensimmäisessä kohdassa asetetaan tärkeä periaate, jonka mukaan asiat ratkaistaan vasta suullisen käsittelyn jälkeen. Tietyissä tapauksissa suullinen käsittely ei ehkä ole tarkoituksenmukaista, esimerkkinä yksinkertaiset asiat, joiden tosiseikkoja ei kiistetä, tai vastaajan myöntäessä kanteen oikeaksi. Tällaisissa tapauksissa pitäisi olla mahdollista poiketa suullisen käsittelyn periaatteesta ja ratkaista asia poikkeuksellisesti kirjallisella menettelyllä. Yhteisöpatenttituomioistuimella pitäisi siis olla mahdollisuus luopua suullisesta menettelystä kuultuaan asianosaisia ja noudattaen työjärjestystä.

Lopuksi olisi lisättävä lauseke, jolla periaatteessa mahdollistetaan teknisten keinojen käyttö yhteisöpatenttituomioistuimen kirjallisessa ja suullisessa menettelyssä. Sitä voitaisiin käyttää esimerkiksi asiakirjojen antamiseen kirjallisessa menettelyssä tai videokonferenssiin suullisessa vaiheessa. Niiden menettelyvaiheiden tarkentaminen, jotka voidaan suorittaa sähköisesti, ja toteuttamisen ehdot olisi määrättävä työjärjestyksessä. Käytäntö osoittaa, missä määrin ja millä ehdoilla sähköisiä välineitä olisi käytettävä. Teknologia myös kehittyy kaiken aikaa, ja työjärjestys olisi paras keino pysyä ajan tasalla laajenevien teknisten mahdollisuuksien suhteen ja muuttaa menettelyä tarpeen vaatiessa.

Perussäännön liitteessä II oleva 13 artikla – Todisteiden esittäminen

Perussäännön 24 artiklan ensimmäinen kohta sisältää asianosaisille asetettavan velvoitteen toimittaa yhteisöjen tuomioistuimelle sen haluamat asiakirjat ja antaa sille sen haluamat tiedot. Tämä velvoite vaikuttaa liian laajalta yksityisten asianosaisten välisiin riita-asioihin, joten sitä olisi sovellettava yhteisöpatenttituomioistuimeen suppeammassa merkityksessä. Periaatteessa yksityisen riita-asian kunkin osapuolen velvollisuus on esittää tarvittavat todisteet kiistetyn väitteen toteennäyttämiseksi. Erityisolosuhteissa näyttäisi kuitenkin perustellulta velvoittaa vastapuoli toimittamaan näyttöä toisen osapuolen hyväksi. Näyttäisi siltä, että asianosaisetujen välillä on löydetty järkevä tasapaino teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista 15 päivänä huhtikuuta 1994 tehdyn sopimuksen (TRIPS-sopimus) 43 artiklan 1 kohdan mukaan silloin, kun asianosainen on esittänyt kohtuullisella tavalla saatavissa olevan todistusaineiston, joka riittää tukemaan hänen vaatimuksiaan, ja on yksilöinyt sellaiset hänen vaatimuksiaan tukevat todisteet, jotka ovat hänen vastapuolensa hallussa. Tällaisessa tapauksessa yhteisöpatenttituomioistuin voi määrätä toisen osapuolen toimittamaan todisteita luottamuksellisen tiedon suojaa koskevin varauksin.

Perussäännön liitteessä II oleva 14 artikla – Välitoimet ja toimenpiteet todisteiden suojaamiseksi

Tässä artiklassa on erityismääräyksiä välitoimista ja turvaamistoimenpiteistä.

Ensimmäinen kohta koskee välitoimien määräämistä. Perustamissopimuksen 243 artiklassa määrätään, että yhteisön tuomioistuin voi käsiteltävänään olevassa asiassa päättää tarpeellisista välitoimista. Tässä määräyksessä, jota tämän päätöksen 2 artiklan mukaan sovelletaan myös yhteisöpatenttituomioistuimeen, ei anneta mahdollisuutta välitoimista päättämiseen ennen pääkäsittelyn aloittamista. Sitä tarvitaan kuitenkin patenttiriidoissa, joissa on tarpeen määrätä esimerkiksi ennakkokielto loukkaamisen lopettamiseksi jopa ennen kuin pääkäsittely on aloitettu. Myös TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 6 kohdassa

annetaan mahdollisuus välitoimien määräämiseen tapauksissa, joissa pääasian käsittelyä ei ole vielä aloitettu. Näin ollen tässä artiklassa käytetään hyväksi perustamissopimuksen 225 a artiklan kuudennen kohdan mahdollisuutta poiketa lainkäyttölautakuntien kohdalla yhteisöjen tuomioistuinta koskevista perustamissopimuksen määräyksistä. Ehdotetaan, että välitoimet eivät olisi riippuvaisia siitä, onko pääkäsittely jo aloitettu yhteisöpatenttituomioistuimessa.

Toisessa kohdassa määrätään turvaamistoimenpiteistä siten, että on mahdollista antaa yksityiskohtainen kuvaus tavaroista tai ottaa fyysisesti haltuun tavarat, joilla loukataan patenttia, ja niihin liittyvät asiakirjat loukkauksen tapahduttua tai ollessa ilmeinen. Toimenpiteellä, joka tunnetaan patenttioikeudessa myös takavarikkona (saisie-contrefaçon), täydennetään osapuolten velvoitetta toimittaa todisteita, kuten perussäännön liitteessä II olevassa 13 artiklassa määrätään, ja se on osoittautunut arvokkaaksi keinoksi immateriaalioikeuksien täytäntöönpanossa, minkä vuoksi se on otettu myös teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamiseen tähtäävistä toimenpiteistä ja menettelyistä 30 päivänä tammikuuta 2003 annetun komission direktiiviehdotuksen [KOM(2003) 46 lopullinen] 8 artiklaan.

Kolmannessa kohdassa annetaan mahdollisuus vaatia riittävää korvausta välitoimien tai turvaamistoimenpiteiden johdosta silloin, kun toimenpiteet peruutetaan. Välitoimilla ja turvaamistoimenpiteillä saattaa olla merkittävä taloudellinen vaikutus osapuoleen, jota vastaan ne määrätään. On myös pidettävä mielessä, että nämä päätökset tehdään perussäännön 39 ja sen liitteessä II olevan 15 artiklan mukaisessa yksinkertaistetussa menettelyssä ja vaiheessa, jossa tuomarilla ei ole kaikkia lopullisen tuomion antamiseksi tarvittavia tietoja tosiseikoista ja todisteista. Tästä syystä asianosaisten oikeutettujen etujen tasapuolinen huomioon ottaminen edellyttää, että välitoimen tai turvaamistoimenpiteen hakeneen osapuolen velvollisuutena olisi korvata vastapuolelle aiheutuneet vahingot silloin, kun toimenpidettä ei pidetä voimassa. Tällaisesta vaateesta määrätään myös TRIPS-sopimuksen 50 artiklan 7 kohdassa välitoimien osalta sekä teollis- ja tekijänoikeuksien noudattamisen varmistamiseen tähtäävistä toimenpiteistä ja menettelyistä 30 päivänä tammikuuta 2003 annetun komission direktiiviehdotuksen 8 artiklan 3 kohdassa ja 10 artiklan 5 kohdassa kummankin toimenpiteen osalta.

Perussäännön liitteessä II oleva 15 artikla – Erityismääräykset

Tämä artikla sisältää mukautuksia välitoimia ja täytäntöönpanon lykkäämistoimenpiteitä koskevaan perussäännön 39 artiklaan. Perussäännön 39 artiklassa luodaan perusta näitä tapauksia koskevalle yksinkertaistetulle menettelylle, josta on määrättävä työjärjestyksessä ja joka voi poiketa perussäännön määräyksistä. Tässä määräyksessä otetaan huomioon kyseisten toimenpiteiden erityistilanne ja kiireellisyys, jotka oikeuttavat tarvittaessa poikkeamaan pääkäsittelyä sääntelevistä määräyksistä. Yhteisöpatenttituomioistuimen menettelyjä varten perussäännön liitteessä II olevassa 14 artiklassa mainittuja turvaamistoimenpiteitä olisi luonteeltaan ja kiireellisyydeltään pidettävä sellaisina erityistoimenpiteinä, joista voidaan päättää yksinkertaistetussa menettelyssä.

Yhteisöpatenttituomioistuimen käsittelyjä varten tehdään toinen muutos, joka koskee päätöksen tekemiseen oikeutettua henkilöä. Perussäännön 39 artiklassa tämä toimivalta annetaan yhteisöjen tuomioistuimen presidentille. Tämä lähestymistapa ei

näytä jättävän tarpeellista joustovaraa yhteisöpatenttituomioistuimen käsittelemiin patenttiriitoihin. Tuomion täytäntöönpanon lykkäämistä koskeva kysymys liittyy läheisesti varsinaiseen asiaan, joten tuomion antanut jaosto tai joku sen tuomareista saattaa käsitellä sen tehokkaammin. Välitoimet ja turvaamistoimenpiteet tulevat myös olemaan tavanomaisia menettelyjä patenttiriidoissa, joten pääkäsittelystä vastaava jaosto tai joku sen tuomareista saattaa käsitellä ne paremmin. Kun jätetään työjärjestyksellä säänneltäväksi kysymys siitä, kenellä on valta antaa määräyksiä yksinkertaistetussa menettelyssä, saavutetaan tarvittava joustavuus sopivimman ratkaisun löytämiseksi.

Perussäännön liitteessä II oleva 16 artikla – Yksipuolinen tuomio

Tällä artiklalla muutetaan yksipuolista tuomiota koskevaa perussäännön 41 artiklaa.

Perussäännön 41 artiklassa annetaan mahdollisuus yksipuoliseen tuomioon silloin kun oikeassa järjestyksessä haastettu vastaaja ei anna kirjallista vastinetta. Yksityisten asianosaisten välisissä patenttiriidoissa tämän ei pitäisi olla ainoa tilanne, jossa yhteisöpatenttituomioistuimen olisi voitava ratkaista asia yksipuolisella tuomiolla. Yksipuolisen tuomion pitäisi olla mahdollinen silloinkin, kun kirjallisen lausuman antanut vastaaja ei saavu myöhemmin suulliseen käsittelyyn esittämään vastinettaan, vaikka hänet on siihen oikeassa järjestyksessä haastettu. Tässä tilanteessa yhteisöpatenttituomioistuimella pitäisi olla mahdollisuus antaa yksipuolinen tuomio asian ratkaisemiseksi, ellei vastaaja perussäännön 41 artiklan toisen virkkeen mukaisesti ilmoita vastustavansa yksipuolista tuomiota kuukauden kuluessa sen tiedoksi antamisesta. Yksipuolisen tuomion olisi oltava mahdollinen myös sellaista kantajaa vastaan, joka tultuaan oikeassa järjestyksessä haastetuksi jättää saapumatta suulliseen käsittelyyn.

Perussäännön liitteessä II oleva 17 artikla – Tuomion uudelleenkäsittely

Perussäännön 44 artiklan ensimmäisessä kohdassa on tuomion uudelleenkäsittelyä koskeva määräys, joka ei sovellu yhteisöpatenttituomioistuimen käsittelemiin yksityisten asianosaisten välisiin riita-asioihin. Mainitun 44 artiklan mukaan tuomio voidaan käsitellä uudelleen sillä perusteella, että merkitykseltään ratkaiseva tosiseikka ei ollut tiedossa tuomiota annettaessa. Oikeusvarmuuden kannalta mainitut perusteet eivät ole riittäviä yksityisten asianosaisten välistä riita-asiaa koskevan käsittelyn uudelleen avaamiseksi. Asianosaisten on voitava luottaa yhteisöpatenttituomioistuimen antamaan tuomioon silloin, kun siihen ei voi enää hakea muutosta jopa siinä tapauksessa, että merkitykseltään ratkaiseva tosiseikka ei ollut tiedossa tuomiota annettaessa. Asioiden uudelleenkäsittelyn on edelleen oltava hyvin poikkeuksellista ja rajoituttava sellaisen ratkaisevan tosiseikan esille tuloon, joka ei ollut uudelleenkäsittelyä vaativan osapuolen tiedossa, ja se saa perustua vain olennaiseen menettelyvirheeseen tai toimeen, joka on tuomioistuimen lopullisella päätöksellä todettu rikokseksi. Ainoastaan näissä erittäin poikkeuksellisissa tapauksissa on perusteltua, että lopullinen tuomio on laillisesti kiistettävissä.

Perussäännön liitteessä II oleva 18 artikla – Sovinto

Asianosaisten välinen kiista voidaan ratkaista paitsi yhteisöpatenttituomioistuimen lopullisella päätöksellä antamalla tuomiolla, mutta myös asianosaisten sovintoratkaisulla yhteisöpatenttituomioistuimessa. Tällä artiklalla luodaan oikeusperusta asian sopimiseksi tuomioistuimessa, mihin asianosaiset voivat

ryhtyä missä menettelyvaiheessa tahansa. Yhteisöpatenttituomioistuimen vahvistamalla sovinnolla on kaksi tärkeää vaikutusta: se päättää käsittelyn yhteisöpatenttituomioistuimessa ja se muodostaa perustamissopimuksen 244 ja 256 artiklan mukaisen täytäntöönpanokelpoisen asiakirjan siinä tapauksessa, että yksi osapuolista ei noudata sovintoratkaisun ehtoja. Toisessa virkkeessä selvennetään, että sovinnolla ei voi olla vaikutusta yhteisöpatentin pätevyyteen, jota säännellään yksinomaan lailla ilman, että osapuolilla olisi oikeutta määrätä siitä. Osapuolet voivat tietenkin edelleen tehdä sovinnon, joka käsittää sopimuksen, jolla patentista luovutaan tai sitä vapaaehtoisesti rajoitetaan.

Perussäännön liitteessä II oleva 19 artikla – Yhteisötuomioistuimen käsiteltäväksi erheellisesti saatetut asiat

Perussäännön 54 artiklan ensimmäinen kohta koskee yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kirjaajan velvollisuutta toimittaa asianomaiselle tuomioistuimelle osoitettu, mutta erehdyksessä toiselle tuomioistuimelle jätetty asiakirja oikeaan tuomioistuimeen. Perussäännön 54 artiklan toisessa kohdassa säännellään tilannetta, jossa kannehakemus on jätetty yhteisöjen tuomioistuimelle tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimelle, mutta toinen tuomioistuin on toimivaltainen tutkimaan asian. Tässä tapauksessa se tuomioistuin, jonka käsiteltäväksi asia on saatettu, voi siirtää asian sitovin vaikutuksin. Kumpaakin määräystä käytetään soveltuvin osin myös yhteisöpatenttituomioistuimen yhteydessä.

Perussäännön 54 artiklan kolmanteen kohtaan, jossa annetaan mahdollisuus lykätä käsittelyä ja odottaa yhteisöjen tuomioistuimen tuomiota, on tehtävä muutoksia, joita käsitellään erikseen seuraavassa perussäännön liitteessä II olevassa 20 artiklassa.

Perussäännön liitteessä II oleva 20 artikla – Asian käsittelyn lykkääminen

Tässä artiklassa on säännöt käsittelyjen lykkäämisestä.

Ensimmäisen kohdan soveltamisala kattaa, samoin kuin perussäännön 54 artiklan kolmannen kohdan soveltamisala kattaa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen osalta, tilanteet, joissa yhteisöpatenttituomioistuin voi asianosaisia kuultuaan lykätä asian käsittelyä siksi kunnes toinen yhteisötuomioistuin on antanut päätöksen. Yhteisöpatenttituomioistuimella olisi oltava oikeus lykätä käsittelyjä silloin, kun sen käsiteltävänä olevien ja yhteisöjen tuomioistuimessa tai ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevien asioiden välillä on riittävä yhteys. Asian käsittelyn lykkäämistä voidaan harkita silloin, kun yhteisöjen tuomioistuimessa on vireillä asia, jossa tuodaan esiin sama tulkintakysymys joko ennakkoratkaisun tai uudelleen käsittelyn muodossa perustamissopimuksen 225 artiklan 2 kohdan nojalla. Asian käsittelyn lykkäämistä voitaisiin niin ikään harkita silloin, kun ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen on päätettävä saman yhteisöpatentin pätevyydestä, joka on myös yhteisöpatenttituomioistuimen käsittelyn kohteena. Näissä olosuhteissa käsittelyn lykkäämistä olisi harkittava oikeuskäytännön yhdenmukaisuuden ja asian tehokkaan käsittelyn perusteella.

Toisessa kohdassa yhteisöpatenttituomioistuimelle annetaan mahdollisuus lykätä käsittelyä asiassa, jossa sitä on pyydetty tutkimaan mitättömyyskannetta ja jossa on vireillä väitemenettely Euroopan patenttivirastossa. Automaattista lykkäystä ei suunnitella. Tämä kysymys jätetään yhteisöpatenttituomioistuimen päätettäväksi

yksittäisessä tapauksessa vallitsevien olosuhteiden perusteella. Yhteisöpatenttituomioistuin voi asianosaisia kuultuaan lykätä käsittelyä siksi kunnes väitemenettelyssä on annettu lopullinen päätös. Tällainen lopullinen päätös, johon ei voi enää hakea muutosta Euroopan patenttivirastossa, voi olla Euroopan patenttiviraston väiteosaston tai, silloin kun asiaan on haettu muutosta, valituslautakunnan antama.

Perussäännön liitteessä II oleva 21 artikla – Päätösten tiedoksi antaminen

Tässä artiklassa sovelletaan perussäännön 55 artiklaa, jossa vahvistetaan tiedoksi annettavat päätökset ja kenelle tiedoksianto osoitetaan ja jota muutetaan hieman yhteisöpatenttituomioistuimen osalta. Kirjaaja antaa lopullisen päätöksen sekä päätökset, joilla tehdään vain osittainen asiaratkaisu taikka joilla ratkaistaan menettelyväite toimivallan puuttumisesta tai tutkimatta jättämisestä, tiedoksi kaikille asianosaisille. Yhteisöpatenttituomioistuin lähettää epävirallisesti lopullisen päätöksen tiedoksi jäsenvaltioille ja yhteisöjen toimielimille, jotka eivät ole olleet jutussa väliintulijoina tai asianosaisina. Kaikkien päätösten virallinen tiedoksiantaminen ei näytä tarkoituksenmukaiselta.

Liitteessä II oleva 22 artikla – Yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten täytäntöönpano

Tämä artikla koskee yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten täytäntöönpanoa.

Ensimmäisessä kohdassa asetetaan kaksi periaatetta yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten täytäntöönpanon sääntelemiseksi. Yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten olisi aina oltava täytäntöönpantavissa, jos niihin ei voi enää hakea muutosta. Täytäntöönpano aloitetaan, kun yhteisöpatenttituomioistuimen päätös on saanut lainvoiman. Näin ollen muutoksen hakemisella yhteisöpatenttituomioistuimen päätökseen, mikä estää lainvoimaisuuden, olisi oltava päätöksen täytäntäntöönpantavuutta lykkäävä vaikutus. Asianosaisella, jonka eduksi asia on ratkaistu ensimmäisessä oikeusasteessa, saattaa kuitenkin olla oikeutettu intressi käynnistää päätöksen määräysten täytäntöönpano, vaikka vastapuoli hakee päätökseen muutosta. Minkä tahansa tyyppisen täytäntöönpanon lykkääminen siksi kunnes muutoksenhaku on ratkaistu saattaisi ratkaisevalla tavalla vähentää yhteisöpatenttituomioistuimen oikeudenkäynnin arvoa, koska tehokas oikeuskeino on toteutettavissa ainoastaan hetkellä, jona asianosainen ei voi enää saada sitä taloudellista hyötyä, joka oikeudenkäynnin avulla oli tarkoitus saavuttaa. On myös syytä muistaa, että yhteisöpatenttituomioistuin on antanut asiaa koskevan päätöksen huolellisen tarkastelun tuloksena. Jos täytäntöönpano toisaalta sallitaan ennen kuin päätös saavuttaa lainvoiman, tarvitaan suojakeinoja asianosaisen, jota vastaan täytäntöönpano kohdistetaan, riittäväksi suojaamiseksi vahingoilta, mikäli päätös muutoksenhaun seurauksena viime kädessä kumotaan. Tällä artiklalla luodaan tasapaino asianosaisetujen välillä, jolloin yhteisöpatenttituomioistuin voi julistaa päätöksensä täytäntöönpantaviksi sillä ehdolla, että täytäntöönpanolle asetetaan tarvittaessa vakuus. Kun yhteisöpatenttituomioistuin määrää täytäntöönpanon ehdoksi vakuuden asettamisen, vastaaja, jonka eduksi muutoksenhaku ensimmäisen oikeusasteen päätökseen, joka oli vastaajalle vastainen, ratkaistaan, voi aina tarvittaessa periä esimerkiksi maksettua määrää takaisin vakuudesta, vaikka vastapuoli on sillä välin tullut maksukyvyttömäksi. Yhteisöpatenttituomioistuimessa on päätettävä tilanteista, joissa vakuutta ei tarvitse asettaa. Tällainen tapaus voisi olla esimerkiksi yksipuolinen tuomio, jossa asianosainen, jota vastaan päätös tehtiin, ei

ole laillisesti haastettuna saapunut paikalle tai jossa asianosainen on myöntänyt kanteen oikeaksi.

Toisessa kohdassa yksinkertaistetaan yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten täytäntöönpanomekanismia. Perustamissopimuksen 225 a artiklan kuudennen kohdan mukaan yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten täytäntöönpanoa säännellään perustamissopimuksen 244 ja 256 artiklalla, ellei yhteisöpatenttituomioistuimen perustamispäätöksessä toisin säädetä. Perustamissopimuksen 256 artiklan mukaan täytäntöönpanoon sovelletaan sen valtion voimassaolevia säännöksiä lainkäytöstä riita-asioissa, jonka alueella täytäntöönpano tapahtuu. Jotta täytäntöönpano voidaan käynnistää, jäsenvaltion tähän tarkoitukseen nimeämän kansallisen viranomaisen on liitettävä päätökseen täytäntöönpanomääräys. Sen tekemiseksi kansallisella viranomaisella on oikeus tarkastaa ainoastaan täytäntöönpantavan päätöksen oikeaperäisyys. Vaikka kansallisen viranomaisen asema on jo tässä yhteydessä rajattu täytäntöönpantavan päätöksen muodollisen oikeellisuuden tutkimiseen, sääntö ei näytä tarpeelliselta eikä sopivalta yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten täytäntöönpanossa. Yhteisöpatenttituomioistuin olisi itse parhaassa asemassa todentamaan täytäntöönpantavan päätöksen oikeaperäisyyden. Erityismenettely täytäntöönpanomääräyksen hankkimiseksi kansalliselta viranomaiselta pitkittäisi turhaan täytäntöönpanoa ja aiheuttaisi ongelmia, kun pannaan täytäntöön välitoimia, jotka luonteensa mukaisesti edellyttävät nopeita, joskus tuntien kuluessa suoritettavia toimia. Sen vuoksi ehdotetaan, että yhteisöpatenttituomioistuin liittäisi itse täytäntöönpanomääräyksen päätökseensä, jonka asianosainen voisi tämän jälkeen suoraan saada täytäntöön pannuksi kyseisen kansallisen riita-asiamenettelyn mukaisessa järjestyksessä. Toisen kohdan mukaan päätökset ovat täytäntöönpantavissa jäsenvaltioita vastaan. Jäsenvaltiot voivat olla luonnollisten ja oikeushenkilöiden ohella asianosaisia yhteisöpatenttituomioistuimen oikeudenkäynneissä. Niille voidaan myöntää yhteisöpatentti, ja niihin voidaan kohdistaa muiden oikeudenhaltijoiden käynnistämä loukkauksesta johtuva menettely. Näin ollen yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten on oltava täytäntöönpantavissa jäsenvaltioita vastaan.

Kolmannessa kohdassa täsmennetään edelleen yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten täytäntöönpanoa. Päätökset, joilla vastaaja määrätään toimimaan tietyllä tavoin tai pidättymään tietyistä toimista, ovat täytäntöönpantavissa uhkasakkomääräyksen nojalla siinä tapauksessa, että päätöksen ehtoja ei täytetä. Yhteisöpatenttituomioistuimen olisi voitava itse määrätä kyseinen uhkasakko päätösten tai määräysten noudattamatta jättämisen tapauksessa. Jos yhteisöpatenttituomioistuin esimerkiksi määrää vastaajan lopettamaan loukkauksen, sen olisi myös voitava antaa määräys, jolla noudattamatta jättämisen seuraamukseksi vahvistetaan velvoite maksaa tietty rahasumma. Jos tällainen määräys edellyttäisi erillistä hakemusta jäsenvaltioiden tuomioistuimissa, menetettäisiin arvokasta aikaa sen varmistamisessa, että yhteisöpatenttituomioistuimen päätöstä noudatetaan. Yhteisöpatenttituomioistuin voi määrätä maksamaan kertaluonteisen sakon siinä tapauksessa, että tuomioistuimen päätöstä ei noudateta. Se voi myös määrätä suorittamaan sakon toistuvasti siten, että se on sidoksissa tuomioistuimen yksilöimiin olosuhteisiin, kuten kuhunkin tuomioistuimen päätöksen noudattamatta jättämisen tai määräajan noudattamatta jättämisen tapaukseen. Yksittäisen sakon on oltava täytäntöön pantavaan määräyksen merkitykseen nähden oikeasuhteinen, eikä se voi missään tapauksessa olla enempää kuin 50 000 euroa.

Perussäännön liitteessä II oleva 23 artikla – Oikeudenkäyntimaksut

Tällä artiklalla asetetaan yhteispatenttituomioistuimen käsittelyistä perittävät maksut.

Ensimmäisessä kohdassa mainitaan periaate, jonka mukaan yhteisöpatenttituomioistuimen käsittelyistä peritään asianmukaiset oikeudenkäyntimaksut. Vaikka yhteisöjen tuomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsittelyt ovat maksuttomia, yhteisöpatenttituomioistuimen käsittelemissä riita-asioissa näyttää tarkoituksenmukaiselta, että osapuolet osallistuvat asianmukaisesti yhteisöpatenttituomioistuimelle aiheutuneiden kustannusten korvaamiseen. Yhteisöpatenttituomioistuimessa asianosaiset riitauttavat subjektiivisia yksityisiä oikeuksiaan koskevia erimielisyyksiä. Tällaisten yksityisten asianosaisten välisten riitojen kustannuksia ei pitäisi jättää kokonaan yhteiskunnan vastattaviksi.

Toinen kohta koskee sellaisen maksutaulukon käyttöönottoa, jossa yksilöidään maksut ja perittävä määrä. Neuvoston olisi hyväksyttävä maksutaulukko määräenemmistöllä komission esityksestä ja kuultuaan Euroopan parlamenttia ja yhteisöjen tuomioistuinta tai yhteisöjen tuomioistuimen pyynnöstä ja kuultuaan Euroopan parlamenttia ja komissiota. Perittävässä määrässä olisi oikealla tavalla huomioitava oikeussuojakeinojen tasapuolisuuden periaate ja se, että asianosaiset osallistuvat asianmukaisesti yhteisöpatenttituomioistuimen palvelujen kustantamiseen. Tämä tarkoittaa toisaalta, että maksut eivät saa olla sellaisia, että niillä on estävä vaikutus ja että ne tekevät yhteisöpatenttien täytäntöönpanon kohtuuttoman kalliiksi. Vastaajille, varsinkaan pk-yrityksille, yhteisöpatenttituomioistuimeen haastetuksi tulemisen riski ei myöskään saa edustaa taloudellista uhkaa, joka saa ne mieluummin luopumaan kannastaan kuin odottamaan riidan ratkaisemista. Asianosaisten olisi toisaalta kannettava tasapuolinen osuutensa riidan aiheuttamista kustannuksista. Tasapainotetun maksutaulukon lisäksi työjärjestyksessä on määrättävä oikeusavusta asianosaisille, jotka eivät kykene vastaamaan kustannuksistaan, kuten yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 76 artiklassa ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 94 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa määrätään.

Kolmannessa kohdassa täsmennetään, että maksut on suoritettava etukäteen ja että asianosaisen, joka ei ole suorittanut määräysten mukaista oikeudenkäyntimaksua, osallistuminen myöhempiin käsittelyihin voidaan evätä. Osapuolet suorittaisivat maksutaulukon mukaisen määrän ennen kuin yhteisöpatenttituomioistuin ryhtyy toimiin. Näin varmistetaan, että yhteisöpatenttituomioistuin saa maksunsa käyttämättä tarpeettomasti resursseja maksujen perimiseen ja välttää maailmanlaajuiset pakkotoimenpiteet maksunsa suorittamatta jättäneitä asianosaisia vastaan. Yhteisöpatenttituomioistuin päättää oikeudenkäyntikuluista perussäännön 38 artiklan ja työjärjestyksen asiaankuuluvien määräysten nojalla, joissa annetaan yksityiskohtaiset ohjeet, joiden mukaan asianosaisen on viime kädessä vastattava kustannuksista samoin kuin yhteisöjen tuomioistuimen työjärjestyksen 69 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa sekä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklassa ja sitä seuraavissa artikloissa määrätään. Voittaneen osapuolen, joka on suorittanut maksun, olisi näin ollen voitava vaatia maksut takaisin hävinneeltä osapuolelta. Lopuksi on huomautettava, että yhteisöpatenttituomioistuin ”voi” evätä osapuolten osallistumisen myöhempiin käsittelyihin. Näin yhteisöpatenttituomioistuin voi käytännössä päättää olosuhteista, joissa maksuja ei poikkeuksellisesti tarvitse

suorittaa etukäteen, mikä saattaa olla tarkoituksenmukaista kiireellisten välitoimien tapauksessa, joissa ei ole aikaa suorittaa maksuja ennakkoon.

Perussäännön liitteessä II oleva 24 artikla – Asianosaisten kuuleminen jäsenvaltioissa

Artiklassa todetaan, että tuomioistuin voi kuulla asianosaisia muissa jäsenvaltioissa kuin siinä, missä se toimii, kuten on sovittu 3 päivänä maaliskuuta 2003 hyväksytyssä neuvoston yhteisessä poliittisessa lähestymistavassa. Tuomioistuimen on päätettävä yksittäistapauksissa tällaisen menettelyn sopivuudesta.

Perussäännön liitteessä II oleva 25 artikla – Oikeudenkäyntikieli

Artiklassa määrätään yhteisöpatenttituomioistuimessa käytettäviä oikeudenkäyntikieliä koskevista periaatteista.

Artiklan ensimmäisessä kohdassa todetaan, että yhteisöpatenttituomioistuin järjestää oikeudenkäynnin siinä jäsenvaltiossa käytettävällä EU:n virallisella kielellä, jossa vastaajan kotipaikka sijaitsee, tai jos kyseisessä jäsenvaltiossa käytetään kahta tai useampaa EU:n virallista kieltä, vastaajan näistä valitsemalla kielellä. Tällä periaatteella, joka tunnustettiin 3 päivänä maaliskuuta 2003 hyväksytyssä neuvoston yhteisessä poliittisessa lähestymistavassa, varmistetaan, että EU:ssa asuva vastaaja, jolle kantaja on esittänyt vaatimuksia, voi puolustautua sillä kielellä, jonka hän hallitsee tai hänen oletetaan hallitsevan. Koska vastaajan kotipaikka voidaan yleensä määritellä vaikeuksitta, valittu sääntelytapa on selkeä ja parantaa oikeusvarmuutta myös kantajan osalta. Jos kantajalla ei ole kotipaikkaa jäsenvaltiossa, asia käsitellään yhteisöpatenttituomioistuimessa sillä EU:n virallisella kielellä, jolla patentti myönnettiin. Tämä säännös sisältää selkeän ohjeen niitä tilanteita varten, joissa vastaajan kotipaikka on kolmannessa valtiossa.

Artiklan toisessa kohdassa säädetään 3 päivänä maaliskuuta 2003 hyväksytyssä neuvoston yhteisessä poliittisessa lähestymistavassa sovitun mukaisesti, että mikä tahansa EU:n virallisista kielistä voidaan valita oikeudenkäyntikieleksi asianosaisten pyynnöstä ja yhteisöpatenttituomioistuimen suostumuksella kunkin aseman huomioon ottamiseksi. Tällainen asianosaisten sopimus tulisi todennäköisesti kyseeseen esimerkiksi silloin, kun vastaaja on eri jäsenvaltiossa sijaitsevasta kotipaikastaan huolimatta lähtöisin samasta jäsenvaltiosta kuin kantaja tai kun erityisesti yritysten osalta kansainvälisessä liiketoiminnassa käytetään kieltä, jota vastaaja haluaisi käyttää mieluummin kuin kotipaikkansa kieltä. Yhteisöpatenttituomioistuin suostuisi yleensä asianosaisten yhteiseen pyyntöön oikeudenkäyntikielen vaihtamisesta. Tuomioistuimen olisi kuitenkin voitava hylätä pyyntö poikkeustapauksissa muun muassa silloin, kun pyyntö on esitetty sopimattomaan aikaan vaikeuttaen tuomioistuimen toimintaa esimerkiksi, jos pyyntö esitetään vasta sellaisessa suullisessa käsittelyssä, johon tulkkausta ei voida järjestää, tai hieman ennen tällaista käsittelyä.

Artiklan kolmannessa kohdassa todetaan, että yhteisöpatenttituomioistuin voi kuulla työjärjestyksen mukaisesti asianosaisia, todistajia ja asiantuntijoita henkilökohtaisesti millä tahansa kielellä. Yhteisöpatenttituomioistuimen on voitava kuulla kyseisiä henkilöitä pitäessään sitä välttämättömänä, vaikka nämä eivät käyttäisi mitään EU:n virallisista kielistä. Tällöin tuomioistuimen kirjaajan on huolehdittava

työjärjestyksen mukaisesti tulkkauksesta asian käsittelykielelle ja asianosaisen pyynnöstä tämän suullisessa käsittelyssä käyttämälle kielelle.

Artiklan neljännessä kohdassa säädetään, että yhteisöpatenttituomioistuin voi sallia muulla kielellä kuin oikeudenkäyntikielellä laadittujen oikeudenkäyntiin liittyvien asiakirjojen antamisen, jotta vältetään tarpeettomat ja kalliit käännökset. Tuomioistuin voi kuitenkin milloin tahansa määrätä, että käännös on toimitettava.

Liitteessä II oleva 26 artikla – Muutoksen hakeminen yhteisöpatenttituomioistuimen päätöksiin

Artiklaan sisältyy määräykset mahdollisuudesta hakea muutosta yhteisöpatenttituomioistuimen päätöksiin.

Artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään, että yhteisöpatenttituomioistuimen lopulliseen päätökseen voidaan hakea muutosta kahden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi antamisesta. Säännös vastaa perussäännön 56 artiklan ensimmäistä kohtaa, joka koskee muutoksen hakemista ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksiin. Perussäännön 56 artiklan sanamuotoa muutoksenhausta päätöksiin ”joilla tehdään vain osittainen asiaratkaisu taikka joilla ratkaistaan väite toimivallan puuttumisesta tai siitä, että asia on jätettävä tutkittavaksi ottamatta” ei ole sisällytetty tähän yhteisöpatenttituomioistuinta koskevaan määräykseen. Päätös, jolla tehdään vain osittainen asiaratkaisu, olisi yhteisöpatenttituomioistuimen tuomio, johon voi hakea muutosta. Sama koskee päätöstä, jolla ratkaistaan väite toimivallan puuttumisesta tai jätetään asia tutkimatta.

Artiklan toisessa kohdassa määrätään mahdollisuudesta hakea muutosta välitoimiin, jotka on toteutettu perustamissopimuksen 243 artiklan, 256 artiklan neljännen kohdan mukaisesti tehtyjen tuomion täytäntöönpanon lykkäämispäätösten ja perussäännön liitteessä II olevan 14 artiklan mukaisten todisteiden turvaamistoimenpiteiden nojalla. Tällaisiin määräyksiin muutosta voidaan hakea kahden kuukauden kuluessa niiden tiedoksi antamisesta. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen osalta vastaava määräys sisältyy perussäännön 57 artiklan toiseen kohtaan. Teollis- ja tekijänoikeuksien kauppaan liittyvistä näkökohdista tehdyn sopimuksen 50 artiklan 2 kohdassa viitattuihin tapauksiin, joissa päätös on tehty kuulematta ensin asianosaista, jolle päätös on vastainen, ei sisälly suoraa muutoksenhakumahdollisuutta. Sen sijaan voidaan kahden kuukauden kuluessa tiedoksi antamisesta esittää vastalause yhteisöpatenttituomioistuimelle, joka tarkasteltuaan asianosaisen, jolle päätös on vastainen, esittämiä perusteluja tutkii toimenpiteet sekä muuttaa, kumoaa tai vahvistaa ne. Tähän yhteisöpatenttituomioistuimen päätökseen voidaan sen jälkeen hakea muutosta. Menettelyn avulla varmistetaan, että muutoksenhaku kohdistuu yhteisöpatenttituomioistuimen antamaan lopulliseen päätökseen, joka on annettu *inter partes* -käsittelyn tuloksena.

Artiklan kolmannessa kohdassa määrätään, että muutoksenhaku päätökseen, jolla hylätään väliintuloa koskeva hakemus, voidaan panna vireille kahden viikon kuluessa hakemuksen hylkäävän päätöksen tiedoksi antamisesta (ks. myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen osalta perussäännön 57 artiklan ensimmäinen kohta).

Artiklan neljännessä kohdassa määrätään muutoksenhakumahdollisuuksista yhteisöpatenttituomioistuimen asian käsittelyn aikana tekemiin muihin päätöksiin. Muutoksenhakumahdollisuus kaikkiin asian käsittelyä koskeviin päätöksiin on liian lavea ja vaarantaisi käsittelyjen etenemisen. Kyseisiin päätöksiin olisi voitava hakea muutosta vain, jos se nimenomaisesti sallitaan työjärjestyksessä. Jos työjärjestyksessä ei mainita toisin, asian käsittelyyn liittyvät virheet olisi käsiteltävä osana itse tuomioon kohdistuvaa muutoksenhakua. Tällä tavoin varmistetaan nopea asian käsittely ensimmäisessä oikeusasteessa ottaen samalla huomioon asianosaisten riittävä oikeusturva. Erillistä muutoksenhakua menettelyä koskeviin päätöksiin voidaan harkita, kun välitön muutoksenhaku on perusteltua riitautetun päätöksen merkityksen vuoksi, esimerkiksi tapauksessa, jossa on kyse yhteisöpatenttituomioistuimen antamasta esteellisyyspäätöksestä.

Artiklan viidennessä kohdassa selvennetään, että sitä edeltävässä neljässä kohdassa tarkoitetun muutoksenhaun voivat panna vireille asianosaiset, joiden vaatimukset on kokonaan tai osittain hylätty (ks. myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen osalta perussäännön 56 artiklan toinen kohta). Toisen ja kolmannen kohdan mukainen muutoksenhakumenettely suoritetaan perussäännön 39 artiklassa tarkoitettua yksinkertaistettua menettelyä noudattaen (ks. ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen osalta perussäännön 57 artiklan kolmas kohta).

Perussäännön liitteessä II oleva 27 artikla – Muutoksenhakuperusteet

Artiklassa säädetään muutoksenhakuperusteista. Perustamissopimuksen 225 a artiklan kolmannessa kohdassa annetaan mahdollisuus hakea muutosta vain oikeuskysymysten osalta kyseisen artiklan nojalla perustetun lautakunnan päätökseen, ellei lautakunnan perustamispäätöksessä ei ole toisin säädetty.

Käsillä olevan artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään yhteisöpatenttituomioistuimen osalta, että muutosta voidaan hakea sekä oikeusseikkoja että tosiseikkoja koskevien kysymysten perusteella.

Artiklan toisessa kohdassa tarkennetaan, millä perusteilla muutosta voidaan hakea oikeuskysymysten osalta. Perusteena voi olla toimivallan puuttuminen yhteisöpatenttituomioistuimelta, asian käsittelyssä tapahtunut oikeudenkäyntivirhe, joka on hakijan edun vastainen, tai yhteisöpatenttituomioistuimessa tapahtunut yhteisön oikeuden rikkominen. Perussäännön 58 artiklan ensimmäiseen kohtaan sisältyvät nämä samat kohdat, joiden perusteella ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksiin voidaan hakea muutosta yhteisöjen tuomioistuimessa oikeuskysymysten osalta.

Artiklan kolmannessa kohdassa tarkennetaan, millä perusteilla muutosta voidaan hakea tosiseikkoja koskevien kysymysten osalta. Koska muutoksenhakua yksityisten välisissä riidoissa ei tulisi rajata vain oikeuskysymyksiin, vaan asianosaisille olisi annettava mahdollisuus hakea muutosta myös tosiseikkoja koskevien kysymysten perusteella, asian käsittely täysin uudelleen muutoksenhakuasteessa olisi poissuljettava. Täysin uusi käsittely vähentäisi yhteisöpatenttituomioistuimessa suoritettavan ensimmäisen instanssin käsittelyn merkitystä ja siirtäisi oikeudenkäynnin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen, jolle muutoksenhakutuomioistuimena kuuluvan tehtävän - korkeammassa asteessa tapahtuva asianosaisten yksilöimien kysymysten yksityiskohtaisempi tarkastelu - asianmukainen hoitaminen vaarantuisi. Tämän vuoksi tosiseikkoja koskevan

muutoksenhaun perusteena voi olla yhteisöpatenttituomioistuimelle esitettyjen tosiseikkojen ja todisteiden uudelleenarviointi. Muutoksenhakuasiaa käsitellessään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi vapaasti arvioida asianosaisten yhteisöpatenttituomioistuimelle ensimmäisenä instanssina esittämiä tosiseikkoja. Jos tosiseikkoja on riitautettu, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voisi myös antaa oman arvionsa ensimmäisessä instanssissa esitetyistä todisteista. Asianosaisten mahdollisuus esittää uusia tosiseikkoja tai todisteita ensi kerran muutoksenhakuvaiheessa rajoitettaisiin kuitenkin niihin tilanteisiin, joissa kyseisen asianosaisen ei voitu kohtuudella olettaa esittävän niitä yhteisöpatenttituomioistuimessa. Kyseessä voi olla esimerkiksi tilanne, jossa asianosainen ei ole tiennyt tosiasiaa eikä ole sitä asianmukaista huolellisuutta noudattaenkaan voinut tietää, tai jossa yhteisöpatenttituomioistuin on katsonut, että tunnetut tosiseikat ovat epäolennaisia. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tehtävänä on riittävän joustavasti kaikkien mahdollisten käytännön tilanteiden huomioon ottamiseksi oikeuskäytännön kautta määrittää ne olosuhteet, joissa tosiseikkojen ja todisteiden esittämistä ensimmäisessä oikeusasteessa ei voida kohtuudella olettaa tapahtuneen.

Artiklan neljännessä kohdassa määrätään, kuten myös perussäännön 58 artiklan toisessa kohdassa muutoksenhausta ensimmäisen oikeusasteen päätöksiin, että muutosta ei voi hakea vain oikeudenkäyntikulujen määrän osalta tai siltä osin kuka vastaa oikeudenkäyntikuluista.

Perussäännön liitteessä II oleva 28 artikla - Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätös ja asian palauttaminen yhteisöpatenttituomioistuimen ratkaistavaksi

Artikla koskee ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöstä ja asian mahdollista palauttamista yhteisöpatenttituomioistuimen ratkaistavaksi.

Artiklan ensimmäisessä kohdassa säädetään, että jos muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin kumoaa yhteisöpatenttituomioistuimen päätöksen ja ratkaisee asian lopullisesti. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi vain poikkeuksellisissa olosuhteissa palauttaa asian yhteisöpatenttituomioistuimen ratkaistavaksi. Patenttiasioiden tehokkaan ja nopean käsittelyn takaamiseksi on tärkeää välttää tarpeettomia asioiden palauttamisia oikeusasteiden välillä. Toisin kuin perussäännön 61 artikla, joka koskee muutoksenhakua yhteisöjen tuomioistuimessa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätöksiin oikeusseikkojen perusteella ja jonka mukaan yhteisöjen tuomioistuin voi ratkaista asian lopullisesti, jos asia on ratkaisukelpoinen, tai palauttaa asian ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaistavaksi, tämä artikla sisältää säännön, jonka mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin ratkaisee asian patenttia koskevassa muutoksenhakumenettelyssä. Tämä johtuu patenttiasioita koskevan muutoksenhaun luonteesta, jonka myötä myös tosiseikat voidaan ottaa huomioon. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi todeta puolestaan puuttuvat tosiseikat ja ratkaista sen jälkeen asian lopullisesti. Tällöin yhteisöjen tuomioistuin voi käyttää ainoastaan ensimmäisessä oikeusasteessa todettuja tosiseikkoja, joten asian palauttaminen on välttämätöntä, jos on tarpeen todeta muita tosiseikkoja.

On kuitenkin tapauksia, joissa asian palauttaminen yhteisöpatenttituomioistuimeen olisi aiheellista. Kyseessä voi olla tilanne, jossa yhteisöpatenttituomioistuin ei ole

tehnyt asiaratkaisua ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen suora päätös veisi asianosaisilta kokonaan mahdollisuuden ensimmäisen instanssin käsittelyyn. Esimerkkeinä asian palauttamisesta yhteisöpatenttituomioistuimen ratkaistavaksi ovat päätökset, joissa muutosta haetaan toimivallan puuttumisen vuoksi, tai päätökset, joissa tehdään ainoastaan vastuuta koskeva ratkaisu määräämättä vahingonkorvauksen suuruutta. Asian palauttaminen uudelleen käsiteltäväksi voidaan katsoa aiheelliseksi myös silloin, jos yhteisöpatenttituomioistuimen asian käsittelyssä on tapahtunut olennainen menettelyvirhe, joka on vaikuttanut tuomioon, kuten kuulluksi tulemista koskevan oikeuden rikkominen. Tällöin asian käsittelyä ensimmäisessä oikeusasteessa ei voida pitää tehokkaana muutoksenhakukeinona.

Artiklan toisessa kohdassa säädetään, että yhteisöpatenttituomioistuin on palauttamistapauksessa sidottu ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen asiassa ratkaisemiin oikeusseikkoihin (ks. ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen osalta perussäännön 61 artiklan toinen kohta).

Perussäännön liitteessä II oleva 29 artikla – Työjärjestys

Tämän artiklan mukaan yhteisöpatenttituomioistuimen työjärjestys sisältää perussäännön liitteen II soveltamisen ja mahdollisesti sen täydentämisen kannalta tarpeelliset määräykset. Yhteisöjen tuomioistuinta ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta koskeva vastaava määräys sisältyy perussäännön 63 artiklaan.

II luku – Muutoksenhakumenettely yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

II luku sisältää muutokset yhteisöjen tuomioistuimen perussääntöön koskien ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimimista muutoksenhakuasteena yhteisöpatenttiasioissa sekä erityisesti ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen patenttiasioihin erikoistunutta muutoksenhakujaostoa ja säännöksiä siinä käytävästä menettelystä.

5 artikla – Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomareiden määrä

Artiklassa esitetään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomareiden määrän nostamista kolmella viidestätoista kahdeksaantoista. Yhteisöpatenttiasiat käsiteltäisiin erikoistuneessa muutoksenhakujaostossa, joka perustettaisiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen perussäännön 61 a artiklan, sellaisena kuin se on muutettuna tämän päätöksen 6 artiklalla, mukaisesti. Patenttiasioita käsittelevän muutoksenhakujaoston kolmen tuomarin olisi toimittava lisävahvuutena vaaditun ammatillisen profiilin ja yhteisöpatenttia koskevista muutoksenhakumenettelyistä johtuvan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen lisääntyneen työmäärän vuoksi.

6 artikla - Muutoksenhakumenettely yhteisöpatenttiasioissa

Artiklalla yhteisöjen tuomioistuimen perussääntöön lisätään 61 a artikla, joka sisältää erityismääräykset muutoksenhakumenettelyistä yhteisöpatenttiasioissa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

Muutetun perussäännön ehdotetun 61 a artiklan ensimmäisessä kohdassa määrätään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen yhteisöpatenttituomioistuimen päätöksiä koskevia muutoksenhakuja käsittelemään perustettavasta jaostosta, joka toimii kolmen tuomarin kokoonpanossa. Tällainen erikoistunut jaosto vaikuttaa asianmukaiselta, kun otetaan huomioon siinä käsiteltävien riita-asioiden erityinen laatu. Yhteisöpatenttiriidat ovat yksityisten osapuolten välisiä riitoja, jotka koskevat erityistä asiantuntemusta vaativia asioita. Tarpeellisen asiantuntemuksen saavuttaminen ja ylläpitäminen olisi vaikeaa, jos muutoksenhakuasiat käsiteltäisiin eri jaostoissa. Asia olisi käsiteltävä sen sijaan vain yhdessä jaostossa, jolloin asiantuntemus keskitettäisiin ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen sisällä.

Muutetun perussäännön 61 a artiklan toisessa kohdassa todetaan, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen patenttiasioihin erikoistuneen muutoksenhakujaoston tuomareilla olisi oltava laaja oikeudellinen asiantuntemus patenttioikeudesta. Säännös vastaa yhteisöpatenttia koskevan toimivallan vahvistamisessa noudatettua yleistä lähestymistapaa eli erikoistuneen tuomioistuinjärjestelmän luomista yhteisöpatenttiriidoille. Yksi yhteisöpatenttijärjestelmään liitetyistä keskeisistä vaatimuksista on ollut oikeusvarmuuden lisääminen Euroopan unionissa keskitetyn ja erikoistuneen toimivallan sekä kokeneiden tuomareiden avulla. Koko järjestelmän toimivuuden kannalta on tärkeää, että ensimmäisen oikeusasteen ja muutoksenhakuasteen tuomareilla on asiantuntemusta patenttioikeudesta. Tällä artiklalla ei muuteta mitenkään ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomareiden nimittämistä koskevaa perustamissopimuksen 224 artiklaa. Kyseistä artiklaa sovelletaan luonnollisesti myös tuomareiden nimittämiseen patenttiasioihin erikoistuneeseen muutoksenhakujaostoon. Käsillä olevan artiklan nojalla neuvosto vain esittää ehdokkaille ja nimitettäville tuomareille ammatillista profiilia.

Viittauksella perussäännön 17 artiklan viidenteen kohtaan ja 50 artiklaan selvennetään sitä, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen patenttiasioihin erikoistuneen muutoksenhakujaoston perustamisella ei pyritä erottamaan jaostoa muusta tuomioistuimesta. Jaoston perustamisella varmistetaan se, että kyseiseen oikeudenalaan erikoistuneet tuomarit käsittelevät yhteisöpatenttia koskevat muutoksenhakuasiat. Kuka tahansa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen jäsenistä voi kuitenkin toimia patenttiasioihin erikoistuneen muutoksenhakujaoston tuomarina silloin, kun jaostossa tarvitaan uutta tuomaria. Tämä voi tulla kyseeseen, jos patenttiasioihin erikoistunut muutoksenhakujaosto käsittelee asiaa perussäännön 50 artiklan mukaisesti kokoonpanossa, johon kuuluu enemmän kuin kolme tuomaria, esimerkiksi patenttioikeuden alan ylittävissä ja yhteisön oikeuden yhdenmukaisuutta koskevissa asioissa. Jos muutoksenhakujaoston tuomari on estynyt osallistumasta asian käsittelyyn, voidaan toisen jaoston tuomari kutsua osallistumaan asian käsittelyyn perussäännön 17 artiklan viidennen kohdan mukaisesti. Lisäksi jaoston käsiteltäväksi voidaan jakaa työmäärän salliessa muita kuin yhteisöpatenttiasioita, kuten yhteisön tavaramerkkiä tai yhteisömallia koskevia asioita perussäännön 50 artiklan toisen kohdan mukaisesti.

Muutetun perussäännön 61 a artiklan kolmannessa kohdassa määrätään muutoksenhakumenettelystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen patenttiasioihin erikoistuneessa jaostossa. Määräyksellä pyritään varmistamaan, että oikeudenkäyntimenettelyä yhteisöpatenttiasioissa koskevat perussäännön määräykset ovat koko oikeudenkäynnin osalta samat sekä ensimmäisessä oikeusasteessa että muutoksenhakuasteessa. Jos asian käsittelyä koskevat erityissäännökset ovat tarpeellisia yhteisöpatenttia koskevan oikeudenkäyntimenettelyn - yksityisten

osapuolten välisiä riitoja koskevana menettelynä - erityisen luonteen vuoksi, kyseisiä säännöksiä olisi sovellettava yhdenmukaisesti yhteisöpatenttituomioistuimessa ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa muutoksenhakua käsiteltäessä. Perussäännön 53 artiklassa todetaan, että asian käsittelystä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa määrätään perussäännön III osastossa. Sama pätee yhteisöpatenttituomioistuimeen perussäännön liitteessä II olevan 10 artiklan mukaisesti. Asian käsittelyyn ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen patenttiasioihin erikoistuneessa muutoksenhakujaostossa sovelletaan lisäksi perussäännön III osastoa muuttavia erityissäännöksiä yhteisöpatenttituomioistuimessa tapahtuvan ensimmäisen oikeusasteen käsittelyn osalta. Tämä pätee perussäännön liitteessä II oleviin seuraaviin määräyksiin: avustava esittelijä (7 artikla), perussäännön III osaston määräykset, joita ei sovelleta patenttiriitoihin (10 artikla), eurooppapatenttiasiamiesten asema asianosaisten edustajina (11 artikla), suullinen ja kirjallinen käsittely (12 artikla), todisteiden esittäminen (13 artikla), välitoimet ja toimenpiteet todisteiden suojaamiseksi (14 artikla), erityismääräykset yksinkertaistetussa menettelyssä (15 artikla), yksipuolinen tuomio (16 artikla), tuomion uudelleenkäsittely (17 artikla), sovinto (18 artikla), yhteisötuomioistuinten velvollisuus toimittaa edelleen virheellisesti osoitetut asiakirjat ja asian siirtäminen toimivaltaiselle tuomioistuimelle (19 artikla), asian käsittelyn lykkääminen (20 artikla), päätösten tiedoksi antaminen (21 artikla), päätösten täytäntöönpano (22 artikla) ja oikeudenkäyntimaksut (23 artikla). Yksityiskohtaisemmat tiedot löytyvät määräyksistä, joihin artiklassa viitataan.

Kolmannen kohdan toisessa virkkeessä määrätään, että jäsenvaltiot ja yhteisön toimielimet voivat olla väliintulijoina ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa vireillä olevissa asioissa perussäännön 40 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti. Tämä mahdollisuus on poissuljettu perussäännön liitteessä II olevassa 10 artiklassa yhteisöpatenttituomioistuimen ensimmäisenä oikeusasteena suorittamien käsittelyjen osalta. Väliintulo ensimmäisessä oikeusasteessa vaikuttaa liian laajalta sovellettuna kaikkiin ensimmäisessä oikeusasteessa käsiteltyihin asioihin, kun taas väliintulon mahdollisuus vaikuttaa sopivalta muutoksenhakuasteessa. Väliintulomahdollisuuden avulla jäsenvaltiot ja Euroopan yhteisön toimielimet voivat vaikuttaa yhteisön patenttioikeuden kehitykseen.

Muutetun perussäännön 61 a artiklan neljännessä kohdassa määrätään muutoksenhaun oikeudenkäyntikielestä, joka on se kieli, jolla asia käsiteltiin yhteisöpatenttituomioistuimessa. Tällä varmistetaan koko asian yhdenmukainen käsittely sekä ensimmäisessä oikeusasteessa että muutoksenhakuasteessa. Esimerkiksi hakemukset, päätökset, kirjalliset lausumat, todistajien lausumat ja asiantuntijoiden lausunnot voidaan käsitellä muutoksenhakuasteessa suoraan ilman uusia käännöksiä. Lisäksi asianosaiset ovat saattaneet valita asiamiehensä ensimmäisessä oikeusasteessa oikeudenkäyntikielen perusteella, joten asiaan perehtyneen asiamiehen saatetaan toivoa edustavan kyseisiä asianosaisia myös muutoksenhaussa ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Koska kantajana ensimmäisessä oikeusasteessa olevasta asianosaisesta voi tulla muutoksenhakuasteessa vastaaja, viittausta ei voi tehdä perussäännön liitteessä II olevaan 25 artiklan ensimmäiseen kohtaan, jossa määrätään yhteisöpatenttituomioistuimen oikeudenkäyntikieleksi sen jäsenvaltion kieli, jossa vastaajan kotipaikka sijaitsee. Perussäännön liitteessä II olevan 25 artiklan toisen, kolmannen ja neljännen kohdan määräyksiä asianosaisten

oikeudenkäyntikieltä koskevasta sopimuksesta, asianosaisten kuulemisesta henkilökohtaisesti, todistajien ja asiantuntijoiden kuulemisesta muulla kielellä kuin oikeudenkäyntikielellä ja mahdollisuudesta antaa muulla kielellä kuin oikeudenkäyntikielellä laadittuja oikeudenkäyntiin liittyviä asiakirjoja sovelletaan kuitenkin myös muutoksenhakumenettelyssä.

III luku - Loppusäännökset

III luku sisältää loppusäännökset tämän päätöksen siirtymäsäännöksistä ja voimaantulosta.

7 artikla – Siirtymäsäännökset

Tämän artiklan ensimmäinen kohta koskee yhteisöpatenttituomioistuimen presidentin nimittämistä, ja siinä säädetään, että yhteisöpatenttituomioistuimen ensimmäinen presidentti nimitetään samalla tavalla kuin sen tuomarit, ellei neuvosto päätä, että tuomarit valitsevat myös ensimmäisen presidentin perussäännön liitteessä II olevan 4 artiklan mukaisesti. Vastaava lähestymistapa sisältyy myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen osalta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom 11 artiklan ensimmäiseen kohtaan.

Artiklan toinen kohta koskee yhteisöpatenttituomioistuimen nimitettäviä ensimmäisiä tuomareita. Jotta vakiinnutetaan kierto, jossa yhteisöpatenttituomioistuimen jäsenet vaihtuvat vain osittain samanaikaisesti, kuten perussäännön liitteessä II olevassa 2 artiklassa esitetään, yhteisöpatenttituomioistuimen joidenkin jäsenten ensimmäisen toimikauden on oltava lyhyempi. Neuvoston puheenjohtajan tehtävänä on valita arvalla tuomarit, joiden toimikaudet päättyvät kolmen vuoden kuluttua, kuten yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamisesta 24 päivänä lokakuuta 1988 tehdyn neuvoston päätöksen 88/591/EHTY, ETY, Euratom 12 artiklassa säädetään.

8 artikla – Voimaantulo

Artikla koskee päätöksen voimaantuloa. Voimaantulon olisi oltava sidoksissa neuvoston päätökseen, joka tehdään perustamissopimuksen 229 a artiklan nojalla ja jolla yhteisöpatenttia koskeva toimivalta annetaan yhteisöjen tuomioistuimelle ja jonka kaikki jäsenvaltiot hyväksyvät valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti. Jäsenvaltioiden vastaavan tiedoksiannon jälkeen voidaan ryhtyä tarpeellisiin valmistelutoimiin yhteisöpatenttituomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen patenttiasioihin erikoistuneen muutoksenhakujaoston perustamiseksi.

Perussäännön liitteessä II oleva 1 artikla, jossa säädetään yhteisöjen tuomioistuimen toimivallan antamisesta yhteisöpatenttituomioistuimelle, voisi kuitenkin tulla voimaan vasta toimivallan antamista yhteisöjen tuomioistuimelle koskevan neuvoston päätöksen voimaantulopäivästä. Tämä on puolestaan sidoksissa yhteisöjen tuomioistuimen presidentin ilmoitukseen, jossa todetaan, että yhteisöpatenttituomioistuin ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen patenttiasioihin erikoistunut muutoksenhakujaosto on perustettu lainmukaisesti. Tällä tavoin varmistetaan, että toimivallan antaminen yhteisöjen tuomioistuimelle ja

yhteisöpatenttituomioistuimelle tapahtuu samanaikaisesti siirtymävaiheen päättymisen ja yhteisön toimivallan alkamisen kanssa.

2003/0324 (CNS)

Ehdotus

NEUVOSTON PÄÄTÖS

yhteisöpatenttituomioistuimen perustamisesta ja muutoksenhausta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan yhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 225 a ja 245 artiklan,

ottaa huomioon komission ehdotuksen[1],

ottaa huomioon Euroopan parlamentin lausunnon[2],

ottaa huomioon yhteisöjen tuomioistuimen lausunnon[3],

ottaa huomioon Euroopan talous- ja sosiaalikomitean lausunnon[4],

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Lissabonissa maaliskuussa 2000 kokoontunut Eurooppa-neuvosto kehotti ryhtymään tarpeellisiin toimenpiteisiin unionin kilpailukyvyn parantamiseksi nykyaikaisessa osaamistaloudessa korostaen tehokkaan yhteisön laajuisen patenttisuojan tärkeyttä.

(2) Patenttisuojalle on ollut ominaista se, että patentit on myöntänyt joko jäsenvaltion kansallinen patenttivirasto tai Euroopan patenttivirasto jäsenvaltiota ja sen kansallisissa tuomioistuimissa tapahtuvaa patenttien täytäntöönpanoa sitovasti.

(3) Innovatiivinen eurooppalainen teollisuus edellyttää keksinnöilleen tehokasta yhteisön laajuista oikeussuojaa. Toimivallan kansallisilla tuomioistuimilla säilyttävän siirtymäajan jälkeen on tarkoitus luoda vuoteen 2010 mennessä yhteisöpatenttijärjestelmä, jossa yhdistetään yhtäläinen yhteisöpatenttioikeus ja kyseisen oikeuden täytäntöönpanomahdollisuus yhteisötuomioistuimessa ja jolla täydennetään Euroopan unionissa sovellettavan patenttisuojajärjestelmän puuttuvat osat.

(4) Neuvoston asetuksella (EY) N:o …/2003[5] on luotu yhteisöpatenttioikeus. Oikeuden haltijoilla on yhteisön laajuinen keksinnön suoja asetuksen yhtenäisten säännösten mukaisesti.

---

[1] EUVL C
[2] EUVL C
[3] EUVL C
[4] EUVL C
[5] EUVL L

(5) Päätöksellä 2003/…./EC[6] neuvosto on antanut yhteisöjen tuomioistuimelle toimivallan ratkaista tietyt yhteisöpatenttia koskevat riidat ja suosittaa jäsenvaltioille, että ne hyväksyisivät kyseiset säännökset valtiosääntöjensä asettamien vaatimusten mukaisesti.

(6) EY:n perustamissopimuksen 220 artiklan toisessa kohdassa määrätään, että yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhteyteen voidaan asettaa perustamissopimuksen 225 a artiklassa määrätyin edellytyksin lainkäyttölautakuntia, joilla on perustamissopimuksessa määrätty lainkäyttövalta tietyillä erityisaloilla.

(7) Yhteisöpatenttituomioistuimeksi kutsuttavan, perustamissopimuksen 225 a artiklan nojalla perustettavan lainkäyttölautakunnan olisi käytettävä ensimmäisenä oikeusasteena toimivaltaa, joka on annettu perustamissopimuksen 229 a artiklan mukaisesti yhteisöjen tuomioistuimelle yhteisöpatenttia koskevien riitojen osalta.

(8) Perustamissopimuksen 225 artiklan 2 kohdan mukaan yhteisöjen tuomioistuin on toimivaltainen käsittelemään ja ratkaisemaan perustamissopimuksen 225 a artiklan mukaisesti perustettujen lainkäyttölautakuntien päätöksiä koskevat muutoksenhaut. Tässä tarkoituksessa olisi perustettava yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen patenttiasioihin erikoistunut muutoksenhakujaosto ratkaisemaan yhteisöpatenttituomioistuimen päätöksiä koskevat muutoksenhaut. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tekemät päätökset yhteisöpatenttituomioistuimen päätöksiä koskevan muutoksenhaun johdosta olisi voitava perustamissopimuksen 225 artiklan 2 kohdan mukaisesti käsitellä poikkeuksellisesti uudelleen yhteisöjen tuomioistuimessa, jos yhteisön oikeuden yhtenäisyys tai johdonmukaisuus voi vakavasti vaarantua.

(9) Euroopan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan määräysten muuttaminen on tarpeen yhteisöpatenttituomioistuimessa suoritettavan ensimmäisen oikeusasteen käsittelyn ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa käytävän muutoksenhakumenettelyn osalta, jotta otetaan huomioon yksityisten välisten yhteisöpatenttiriitojen erityisluonne ja varmistetaan yhdenmukainen menettely molemmissa oikeusasteissa.

(10) Sellaisen keskitetyn ja erikoistuneen yhteisötuomioistuimen avulla, jolla on yksinomainen toimivalta yhteisöpatenttiriidoissa ja joka muodostuu yhteisöpatenttituomioistuimesta ensimmäisenä oikeusasteena ja yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa toimivasta muutoksenhakuasteesta, olisi varmistettava laaja asiantuntemus ja mahdollisimman korkealaatuiset päätökset. Sen avulla on tarkoituksena varmistaa patenttiasioiden tehokas käsittely koko yhteisössä, yhtenäisen oikeuskäytännön luominen ja yhteisön patenttilainsäädännön yhdenmukainen soveltaminen,

---

[6] EUVL L

ON PÄÄTTÄNYT SEURAAVAA:

I luku

Yhteisöpatenttituomioistuin

1 artikla

Perustaminen

Perustetaan yhteisöpatenttituomioistuimeksi nimettävä lainkäyttölautakunta Euroopan yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen yhteyteen.

Sen toimipaikkana on yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin.

2 artikla

Perustamissopimuksen määräysten soveltaminen

Ellei jäljempänä tässä luvussa toisin säädetä, yhteisöpatenttituomioistuimeen sovelletaan perustamissopimuksen 241, 243, 244 ja 256 artiklaa.

3 artikla

Lainkäyttölautakuntia koskevat perussäännön määräykset

Lisätään yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehtyyn pöytäkirjaan uusi VI osasto seuraavasti:

”VI osasto

LAINKÄYTTÖLAUTAKUNNAT

65 artikla

Perustamissopimuksen 225 a artiklan nojalla perustettujen lainkäyttölautakuntien toimivaltaan, kokoonpanoon ja organisaatioon liittyvät määräykset sekä niiden menettelyä koskevat määräykset vahvistetaan tämän perussäännön liitteissä.”

4 artikla

Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan liite

Lisätään yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehtyyn pöytäkirjaan liite [II] seuraavasti:

”Liite [II]

Yhteisöpatenttituomioistuin

1 artikla

Yhteisöpatenttituomioistuimella on yksinomainen ensimmäisen oikeusasteen toimivalta ratkaista riitoja, jotka liittyvät ... päivänä ...kuuta ... yhteisöpatentista annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o .../... soveltamiseen sekä yhteisön lisäsuojatodistuksesta ... päivänä ...kuuta ... annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o .../... soveltamiseen siltä osin kuin kyseinen toimivalta on perustamissopimuksen 229 a artiklan nojalla annettu yhteisöjen tuomioistuimelle.

2 artikla

Yhteisöpatenttituomioistuimessa on seitsemän tuomaria, jotka nimitetään kuuden vuoden toimikaudeksi. Osa jäsenistä vaihtuu joka kolmas vuosi, jolloin vaihtuu vuoroin kolme ja vuoroin neljä jäsentä. Eroamisvuorossa olevat jäsenet voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi.

Tuomarit valitaan jäsenvaltioiden esittämistä ehdokkaista, joilla on laaja oikeudellinen asiantuntemus patenttioikeudesta. Neuvosto nimittää tuomarit asiantuntemuksen perusteella kuultuaan 3 artiklan mukaisesti perustettavaa komiteaa.

3 artikla

Tässä tarkoituksessa perustettava neuvoa-antava komitea antaa ennen neuvoston nimittämispäätöstä lausunnon ehdokkaiden ammatillisen profiilin soveltuvuudesta yhteisöpatenttituomioistuimen tuomarin tehtävään. Komitea voi liittää lausuntoonsa luettelon ehdokkaista, joilla on tehtävään soveltuva mahdollisimman laaja oikeudellinen kokemus. Luetteloon otetaan kaksinkertainen määrä ehdokkaita, kuin mitä neuvosto nimittää tuomareita.

Neuvoa-antava komitea muodostuu seitsemästä jäsenestä, jotka valitaan yhteisöjen tuomioistuimen, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tai yhteisöpatenttituomioistuimen entisistä jäsenistä tai tunnustetusti toimeen pätevistä lakimiehistä. Neuvosto päättää neuvoa-antavan komitean jäsenten nimittämisestä ja vahvistaa komitean toimintasäännöt määräenemmistöllä yhteisöjen tuomioistuimen presidentin ehdotuksesta.

4 artikla

Tuomarit valitsevat keskuudestaan yhteisöpatenttituomioistuimen presidentin kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Sama henkilö voidaan valita uudeksi toimikaudeksi.

5 artikla

Perussäännön 2–7 artiklaa, 13, 14 ja 15 artiklaa, 17 artiklan ensimmäistä, toista ja viidettä kohtaa sekä 18 artiklaa sovelletaan yhteisöpatenttituomioistuimeen ja sen jäseniin.

Perussäännön 2 artiklassa tarkoitettu vala vannotaan yhteisöjen tuomioistuimessa, ja perussäännön 3, 4 ja 6 artiklassa tarkoitetut päätökset tekee yhteisöjen tuomioistuin yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuinta ja yhteisöpatenttituomioistuinta kuultuaan.

6 artikla

Yhteisöpatenttituomioistuin nimittää kirjaajan ja vahvistaa hänen tehtäväänsä koskevat säännöt. Perussäännön 3 artiklan neljättä kohtaa sekä 10, 11 ja 14 artiklaa sovelletaan soveltuvin osin yhteisöpatenttituomioistuimen kirjaajaan.

7 artikla

Tekniset asiantuntijat avustavat tuomareita koko käsittelyn ajan avustavina esittelijöinä. Tällöin sovelletaan perussäännön 3 artiklan neljättä kohtaa ja 13 artiklaa.

Avustavilla esittelijöillä on oltava laaja asiantuntemus asiaankuuluvalta tekniikan alalta. Heidät nimitetään kuuden vuoden toimikaudeksi yhteisöjen tuomioistuimen ehdotuksesta. Eroamisvuorossa olevat avustavat esittelijät voidaan nimittää uudeksi toimikaudeksi.

Avustavat esittelijät osallistuvat työjärjestyksen mukaisesti asioiden valmisteluun, käsittelyyn ja päätöksen harkintaan. Heillä on oikeus esittää osapuolille kysymyksiä. Heillä ei ole äänestysoikeutta.

8 artikla

Yhteisöpatenttituomioistuimen kokoontuu kolmen tuomarin jaostoissa.

Tietyissä työjärjestyksessä määritetyissä tapauksissa yhteisöpatenttituomioistuin voi kokoontua laajemmassa kokoonpanossa tai käyttää yhden tuomarin kokoonpanoa. Työjärjestys sisältää päätösvaltaisuutta koskevia määräyksiä.

Yhteisöpatenttituomioistuimen presidentti toimii puheenjohtajana yhdessä kolmen tuomarin jaostossa. Lisäksi hän toimii puheenjohtajana silloin, kun yhteisöpatenttituomioistuin kokoontuu laajemmassa kokoonpanossa. Tuomarit valitsevat keskuudestaan muiden jaostojen puheenjohtajat kolmeksi vuodeksi kerrallaan. Sama henkilö voidaan valita uudeksi toimikaudeksi.

Työjärjestyksessä määrätään jaostojen kokoonpanosta ja asioiden jakamisesta jaostoille.

9 artikla

Yhteisöjen tuomioistuimen presidentti tai soveltuvissa tapauksissa yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen presidentti ja yhteisöpatenttituomioistuimen presidentti vahvistavat yhteisymmärryksessä yksityiskohtaiset säännöt siitä, miten yhteisöjen tuomioistuimen virkamiehet ja sen muu henkilöstö voivat antaa palvelujaan

yhteisöpatenttituomioistuimelle tämän toiminnan varmistamiseksi. Tietyt virkamiehet tai muuhun henkilöstöön kuuluvat ovat yhteisöpatenttituomioistuimen kirjaajan alaisia yhteisöpatenttituomioistuimen presidentin valvonnassa.

10 artikla

Asian käsittelystä yhteisöpatenttituomioistuimessa määrätään perussäännön III osastossa, lukuun ottamatta sen 21 artiklan toista kohtaa, 22 ja 23 artiklaa, 40 artiklan ensimmäistä ja kolmatta kohtaa sekä 42 ja 43 artiklaa. Asian käsittelyyn sovelletaan tämän liitteen 11–25 artiklaa.

Asian käsittelyä koskevia täsmentäviä ja täydentäviä määräyksiä annetaan tarvittaessa työjärjestyksessä. Työjärjestyksessä voidaan poiketa perussäännön 40 artiklasta, jotta yhteisöpatenttiriitojen erityispiirteet voidaan ottaa huomioon.

11 artikla

Perussäännön 19 artiklassa tarkoitettua lakimiestä voi avustaa eurooppapatenttiasiamies, jonka nimi esiintyy Euroopan patenttiviraston tätä tarkoitusta varten pitämässä asiamiesluettelossa ja joka on jäsenvaltion tai Euroopan talousalueesta tehdyn sopimuksen sopimuspuolena olevan valtion kansalainen.

Eurooppapatenttiasiamiehellä on puheoikeus istunnon aikana työjärjestyksessä määrätyin edellytyksin.

Perussäännön 19 artiklan viidettä ja kuudetta kohtaa sovelletaan soveltuvin osin.

12 artikla

Perussäännön 20 artiklan neljännestä, viidennestä ja kuudennesta kohdasta poiketen sovelletaan seuraavia sääntöjä:

Suullisessa käsittelyssä esittelevä tuomari esittää asian pääkohdat, yhteisöpatenttituomioistuin kuulee asianosaisia, ja todisteet tutkitaan.

Yhteisöpatenttituomioistuin voi työjärjestyksessä määrätyin edellytyksin ja asianosaisia kuultuaan ratkaista asian ilman suullista käsittelyä.

Työjärjestyksessä voidaan määrätä, että asian käsittely suoritetaan kokonaan tai osittain sähköisessä muodossa, sekä tämän toteutusta koskevista edellytyksistä.

13 artikla

Perussäännön 24 artiklan 1 kohdan ensimmäisestä virkkeestä poiketen sovelletaan seuraavaa sääntöä:

Jos asianosainen on esittänyt kohtuudella saatavissa olevaa ja riittävää todistusaineistoa väitteidensä tueksi ja on luetellut sellaista väitteitään tukevaa todistusaineistoa, joka on vastapuolen hallussa, yhteisöpatenttituomioistuin voi määrätä, että vastapuoli esittää tällaisen todistusaineiston, edellyttäen, että luottamuksellisten tietojen suoja taataan.

14 artikla

Yhteisöpatenttituomioistuimen toimivalta määrätä tarvittavia välitoimia ei edellytä pääkäsittelyn vireillepanoa yhteisöpatenttituomioistuimessa.

Jos todistusaineiston hävittämisen vaara on ilmeinen pääasiaa koskevan kanteen nostamista, yhteisöpatenttituomioistuin voi yhteisöpatentin loukkaamistapauksessa tai jos loukkauksen uhka on välitön, sallia missä tahansa joko riidanalaisten tavaroiden yksityiskohtaisen kuvaamisen ja mahdollisen näytteiden oton, tai riidanalaisten tavaroiden ja tarvittaessa niihin liittyvien asiakirjojen haltuunottamisen.

Jos välitoimet tai toimenpiteet todisteiden suojaamiseksi on kumottu, yhteisöpatenttituomioistuin määrää vastaajan vaatimuksesta kantajan suorittamaan vastaajalle soveltuvan korvauksen toimenpiteiden aiheuttamista vahingoista.

15 artikla

Perussäännön 39 artiklaa, joka koskee erityismääräyksiä yksinkertaistetussa menettelyssä, sovelletaan myös toimenpiteisiin todisteiden suojaamiseksi. Työjärjestyksessä määrätään, kuka on toimivaltainen antamaan määräykset.

16 artikla

Yksipuolinen tuomio voidaan antaa sellaista asianosaista vastaan, joka tultuaan oikeassa järjestyksessä haastetuksi jättää saapumatta suulliseen käsittelyyn, sanotun kuitenkaan rajoittamatta perussäännön 41 artiklan soveltamista.

17 artikla

Perussäännön 44 artiklan ensimmäisestä kohdasta poiketen sovelletaan seuraavia sääntöjä:

Hakemus tuomion purkamiseksi ja asian ottamiseksi uudelleen yhteisöpatenttituomioistuimessa käsiteltäväksi voidaan poikkeuksellisesti tehdä, jos tietoon tulee merkitykseltään ratkaiseva tosiseikka, joka ei ole ollut yhteisöpatenttituomioistuimen eikä uutta käsittelyä pyytävän asianosaisen tiedossa tuomiota annettaessa, ja ainoastaan olennaisen menettelyvirheen tai teon, joka on tuomioistuimen lopullisella päätöksellä todettu rikokseksi, perusteella.

18 artikla

Asianosaiset voivat käsittelyn missä vaiheessa tahansa tehdä asiassa sovinnon, jonka yhteisöpatenttituomioistuin vahvistaa päätöksellään. Sovinnolla ei voida vaikuttaa yhteisöpatentin pätevyyteen.

19 artikla

Perussäännön 54 artiklan ensimmäistä ja toista kohtaa sovelletaan soveltuvin osin yhteisöpatenttituomioistuimeen.

20 artikla

Jos yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi on saatettu asia, joka koskee samaa tulkintakysymystä, tai jos yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen käsiteltäväksi on saatettu asia, jossa on kyse saman yhteisöpatentin pätevyydestä, yhteisöpatenttituomioistuin voi asianosaisia kuultuaan lykätä asian käsittelyä, kunnes yhteisöjen tuomioistuin tai yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on antanut tuomion.

Jos yhteisön kattavan eurooppapatentin myöntämistä vastaan on esitetty väite Euroopan patenttivirastossa, yhteisöpatenttituomioistuin, jossa on pantu vireille pätemättömyyskanne, voi asianosaisten kuulemisen jälkeen lykätä asian käsittelyä, kunnes väitettä koskeva lopullinen päätös on annettu.

21 artikla

Perussäännön 55 artiklaa sovelletaan edellyttäen, että jäsenvaltiot ja yhteisöjen toimielimet, jotka eivät ole olleet asiassa väliintulijana tai asianosaisena, saavat ainoastaan yhteisöpatenttituomioistuimen lopullisen päätöksen.

22 artikla

Yhteisöpatenttituomioistuimen lopulliset päätökset ovat täytäntöönpanokelpoisia, jos niihin ei voi enää hakea muutosta. Muutoksenhaulla on lykkäävä vaikutus. Yhteisöpatenttituomioistuin voi kuitenkin julistaa päätöksensä täytäntöönpanokelpoiseksi ja liittää tarvittaessa sen ehdoksi vakuuden asettamisen.

Yhteisöpatenttituomioistuin liittää täytäntöönpanomääräyksen päätökseen. Päätökset ovat täytäntöönpanokelpoisia jäsenvaltioita vastaan.

Yhteisöpatenttituomioistuin voi määrätä päätöstensä tai määräystensä, , joilla velvoitetaan toimiin tai pidättymiseen toimista, seuraamukseksi uhkasakon. Uhkasakkomääräys voi käsittää kertaluonteisen tai toistuvan sakon. Yksittäisen sakon on oltava oikeasuhteinen, ja se voi olla enintään 50 000 euroa.

23 artikla

Asian käsittelystä yhteisöpatenttituomioistuimessa peritään kohtuullinen oikeudenkäyntimaksu.

Neuvosto hyväksyy määräenemmistöllä oikeudenkäyntimaksutaulukon komission ehdotuksesta sekä kuultuaan Euroopan parlamenttia ja yhteisöjen tuomioistuinta tai sen pyynnöstä sekä kuultuaan Euroopan parlamenttia ja komissiota.

Oikeudenkäyntimaksu on suoritettava ennakolta. Asianosainen, joka ei ole suorittanut määrättyjä oikeudenkäyntimaksuja, voidaan sulkea pois asian käsittelystä.

24 artikla

Yhteisöpatenttituomioistuin voi järjestää istuntoja muissa jäsenvaltioissa kuin siinä, missä sen toimipaikka sijaitsee.

25 artikla

Yhteisöpatenttituomioistuin järjestää oikeudenkäynnin siinä jäsenvaltiossa käytettävällä EU:n virallisella kielellä, jossa vastaajan kotipaikka sijaitsee, tai jos jäsenvaltiossa käytetään kahta tai useampaa EU:n virallista kieltä, vastaajan näistä valitsemalla kielellä. Jos kantajalla ei ole kotipaikkaa jäsenvaltiossa, asia käsitellään yhteisöpatenttituomioistuimessa sillä EU:n virallisella kielellä, jolla patentti myönnettiin.

Asianosaisten pyynnöstä ja yhteisöpatenttituomioistuimen suostumuksella mikä tahansa EU:n virallinen kieli voidaan valita oikeudenkäyntikieleksi.

Yhteisöpatenttituomioistuin voi työjärjestyksessä määrätyin edellytyksin kuulla asianosaisia henkilökohtaisesti sekä kuulla todistajia ja asiantuntijoita muulla kielellä kuin oikeudenkäyntikielellä. Tällöin kirjaaja huolehtii siitä, että kaikki suullisen käsittelyn lausumat käännetään asian käsittelykielelle ja asianosaisen pyynnöstä tämän käyttämälle kielelle työjärjestyksen mukaisesti.

Yhteisöpatenttituomioistuin voi työjärjestyksessä määrätyin edellytyksin sallia muulla kielellä kuin oikeudenkäyntikielellä laadittujen oikeudenkäyntiin liittyvien asiakirjojen antamisen. Se voi milloin tahansa määrätä, että asianosaisen on toimitettava kyseisistä asiakirjoista käännös oikeudenkäyntikielelle.

26 artikla

Yhteisöpatenttituomioistuimen lopulliseen päätökseen voidaan hakea muutosta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kahden kuukauden kuluessa muutoksenhaun kohteena olevan päätöksen tiedoksi antamisesta.

Muutoksenhaku yhteisöpatenttituomioistuimen päätökseen, joka on annettu perustamissopimuksen 243 artiklan tai 256 artiklan neljännen kohdan tai tämän liitteen 14 artiklan toisen kohdan nojalla, voidaan panna vireille yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kahden kuukauden kuluessa päätöksen tiedoksi antamisesta. Kuitenkin jos välitoimia on määrätty kuulematta ensin asianosaista, jolle päätös on vastainen, kyseinen asianosainen voi kahden kuukauden kuluessa tiedoksi antamisesta ilmoittaa vastustavansa yhteisöpatenttituomioistuimen päätöstä, johon haetaan muutosta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

Muutoksenhaku yhteisöpatenttituomioistuimen päätökseen, jolla hylätään väliintuloa koskeva hakemus, voidaan panna vireille yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kahden viikon kuluessa päätöksen tiedoksi antamisesta.

Työjärjestyksessä voidaan määritellä tilanteet ja edellytykset muutoksen hakemiseksi yhteisöpatenttituomioistuimen käsittelyn aikana antamiin menettelyä koskeviin päätöksiin.

Edellä olevissa neljässä kohdassa tarkoitetun muutoksenhaun voivat panna vireille asianosaiset, joiden vaatimukset on kokonaan tai osittain hylätty. Edellä toisessa ja

kolmannessa kohdassa tarkoitettuja muutoksenhakuja käsitellään ja niistä päätetään perussäännön 39 artiklassa tarkoitettua menettelyä noudattaen.

27 artikla

Muutosta voidaan hakea oikeuskysymysten ja tosiseikkoja koskevien kysymysten perusteella.

Oikeuskysymyksiin perustuvan muutoksenhaun perusteena voi olla toimivallan puuttuminen yhteisöpatenttituomioistuimelta, asian käsittelyssä tapahtunut oikeudenkäyntivirhe, joka on hakijan edun vastainen, tai yhteisöpatenttituomioistuimessa tapahtunut yhteisöoikeuden rikkominen.

Tosiseikkoja koskeviin kysymyksiin perustuvan muutoksenhaun perusteena voi olla yhteisöpatenttituomioistuimelle esitettyjen tosiseikkojen ja todisteiden uudelleenarviointi. Uusia tosiseikkoja ja uusia todisteita voidaan esittää ainoastaan, jos voidaan kohtuudella olettaa, että asianosainen ei ole voinut esittää niitä silloin, kun asiaa käsiteltiin ensimmäisessä oikeusasteessa.

Muutosta ei voida hakea pelkästään oikeudenkäyntikulujen määrän osalta tai siltä osin, kuka asianosaisista vastaa oikeudenkäyntikuluista.

28 artikla

Jos muutoksenhaku todetaan aiheelliseksi, yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin julistaa yhteisöpatenttituomioistuimen päätöksen mitättömäksi ja ratkaisee asian lopullisesti. Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi poikkeuksellisissa olosuhteissa ja työjärjestyksen mukaisesti palauttaa asian yhteisöpatenttituomioistuimen ratkaistavaksi.

Palauttamistapauksessa yhteisöpatenttituomioistuin on sidottu oikeusseikkoja koskeviin yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen ratkaisuihin asiassa.

29 artikla

Yhteisöpatenttituomioistuimen työjärjestys sisältää tämän liitteen soveltamisen ja mahdollisesti sen täydentämisen kannalta tarpeelliset määräykset.”

II luku

Muutoksenhakumenettely yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa

5 artikla

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomareiden määrä

Korvataan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan 48 artikla seuraavasti:

”48 artikla

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa on 18 tuomaria.”

6 artikla

Yhteisöpatenttia koskeva muutoksenhakumenettely

Lisätään yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehtyyn pöytäkirjaan artikla seuraavasti:

”61 a artikla

Yhteisöpatenttituomioistuimen päätöksiin voi hakea muutosta yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen patenttiasioihin erikoistuneelta jaostolta, joka toimii kolmen tuomarin kokoonpanossa.

Sen estämättä, mitä 17 artiklan 5 kohdassa ja 50 artiklassa määrätään, patenttiasioihin erikoistuneen muutoksenhakujaoston tuomarit valitaan ehdokkaista, joilla on laaja oikeudellinen asiantuntemus patenttioikeudesta, ja tuomarit nimitetään asiantuntemuksensa perusteella.

Perussäännön liitteessä [II] olevaa 7 artiklaa ja 10–23 artiklaa sovelletaan soveltuvin osin muutoksenhakumenettelyyn yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen patenttiasioihin erikoistuneessa muutoksenhakujaostossa. Jäsenvaltiot ja Euroopan yhteisön toimielimet voivat olla väliintulijoina 40 artiklan ensimmäisen kohdan mukaisesti.

Muutoksenhakua koskeva oikeudenkäynti järjestetään kielellä, jolla asia käsiteltiin yhteisöpatenttituomioistuimessa. Tällöin sovelletaan perussäännön liitteessä [II] olevan 25 artiklan toista, kolmatta ja neljättä kohtaa.”

III luku

Loppusäännökset

7 artikla

Siirtymäsäännökset

Yhteisöpatenttituomioistuimen ensimmäinen presidentti valitaan kolmeksi vuodeksi samalla menettelyllä kuin sen jäsenet. Neuvosto voi kuitenkin päättää, että sovelletaan yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä annetun pöytäkirjan liitteessä [II] olevaa 4 artiklaa.

Viipymättä sen jälkeen kun yhteisöpatenttituomioistuimen kaikki jäsenet ovat vannoneet valan, neuvoston puheenjohtaja valitsee arvalla tuomarit, joiden toimikausi päättyy ensimmäisten kolmen vuoden kuluttua.

8 artikla

Voimaantulo

Tämä päätös julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*, ja se tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona viimeinen jäsenvaltio on antanut tiedoksi hyväksyntänsä neuvoston päätökselle2003/…/EY, joka on tehty perustamissopimuksen 229 a artiklan nojalla, jolla yhteisöpatenttia koskeva toimivalta annetaan yhteisöjen tuomioistuimelle.

Yhteisöjen tuomioistuimen perussäännöstä tehdyn pöytäkirjan liitteessä [II] oleva 1 artiklaa sovelletaan siitä päivästä, jona toimivallan antamista yhteisöjen tuomioistuimelle yhteisöpatenttiasioissa koskeva neuvoston päätös 2003/…/EY tulee voimaan.

Tehty Brysselissä […] päivänä […]kuuta […].

Neuvoston puolesta
Puheenjohtaja
[...]

SÄÄDÖKSEEN LIITTYVÄ RAHOITUSSELVITYS

Politiikan ala: Teollisoikeudet **Toiminnan ala: Yhteisöpatenttituomioistuimen perustaminen**
TOIMENPITEEN NIMI: EHDOTUS YHTEISÖPATENTTITUOMIOISTUIMEN PERUSTAMISTA JA MUUTOKSENHAKUA ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMESSA KOSKEVAKSI NEUVOSTON PÄÄTÖKSEKSI

1. BUDJETTIKOHTA/-KOHDAT

Pääluokka IV - yhteisöjen tuomioistuin.

2. NUMEROTIEDOT

Yhteisöpatenttituomioistuimen perustamisella on taloudellisia vaikutuksia budjetin A osaan (henkilöstö- ja muut hallintomenot). Yhteisöpatenttiriitojen myötä yhteisöjen tuomioistuimen käsiteltäväksi tulee uusi asiatyyppi ja samalla huomattava määrä uusia asioita erikoisalalta, mikä edellyttää lisähenkilöstön palkkaamista käsittelemään näitä asioita. Koska yhteisöpatentteja myönnetään koko ajan enemmän, yhteisöpatenttituomioistuimen käsiteltäväksi saatettavien asioiden määrä kasvaa huomattavasi. Euroopan patenttiviraston odotetaan myöntävän joka vuosi 50 000 uutta yhteisöpatenttia, jolloin riita-asioiden määräksi saadaan noin yksi asia tuhatta voimassa olevaa patenttia kohti ja ensimmäisen oikeusasteen uusien käsittelyjen määräksi noin 50 vuodessa. Oletettavasti noin 25 prosentin osuuteen asioista, joista yhteisöpatenttituomioistuin on antanut päätöksen, haetaan muutosta ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Yhteisöpatenttituomioistuimen käynnistysvaiheessa eli vuoteen 2014 asti tarvittavat resurssit voidaan ottaa vähitellen käyttöön suoritettavien tehtävien luonne ja laajuus huomioon ottaen. Henkilöstön palkkaamisen osalta henkilöstöresurssien rahoitusvaikutusten laskennassa noudatetaan yleistä käytäntöä, jossa uudet perustetut virat lasketaan perustamisvuonna kuudelle kuukaudelle.

- Tarvittavat resurssit ensimmäisten viiden toimintavuoden aikana (2010–2014)

On katsottu, että yhteisöpatenttituomioistuimessa olisi oltava seitsemän tuomaria (presidentti mukaan luettuna), jotta tuomioistuin voi täyttää tehtävänsä käynnistysvaiheessa. Jo ennen kuin uusi tuomioistuin voi aloittaa toimintansa, tuomareiden on perustamissopimuksen 225 a artiklan viidennen kohdan mukaisesti laadittava ensimmäinen kodifikaatio yhteisön lainkäytöstä riita-asioissa, mikä on vaativa tehtävä. Käynnistysvaiheessa on tarpeen tehdä laajennetussa kokoonpanossa useita keskeisiä päätöksiä peruskysymyksistä. Jokaisella tuomarilla on yksi oikeudellinen sihteeri ja yksi toimistosihteeri.

Teknistä osaamista edellyttävät yhteisöpatenttiriidat vaikuttavat myös näitä asioita koskevien muutoksenhakujen käsittelyyn ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa. Koska kyseessä on hyvin pitkälle erikoistunut ja tekninen ala, patenttiasioita käsittelevän muutoksenhakujaoston perustamisen yhteydessä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen on nimitettävä kolme uutta erikoisalan tuomaria. Jokaista tuomaria avustaa yksi oikeudellinen sihteeri ja yksi toimistosihteeri.

Patenttiriitojen asiasisältö liittyy tekniikan uusimpaan kehitykseen, joten tämä erityisluonne edellyttää, että asioiden käsittelyyn osallistuu tuomioistuimen tuomareiden lisäksi teknisiä asiantuntijoita. Neuvosto päätti 3 päivänä maaliskuuta 2003 vahvistamansa poliittisen lähestymistavan mukaisesti, että asiantuntijat avustavat tuomareita asian koko käsittelyn ajan. Yli 70 tekniikanalan kattamiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen suunnitellaan seitsemää teknistä asiantuntijaa seuraavilta aloilta: 1) epäorgaaninen kemia ja materiaalitiede, 2) orgaaninen ja polymeerikemia, 3) biokemia ja bioteknologia, 4) yleinen fysiikka, 5) koneenrakennus, 6) tieto- ja viestintäteknologia ja 7) elektroniikka. Asian ensimmäisen oikeusasteen käsittelyn aikana esille tuotujen teknisten kysymysten valmistelemiseksi näyttää riittävän, että kolme teknistä asiantuntijaa yleisiltä kemian, fysiikan ja mekaniikan aloilta toimii avustajina muutoksenhakujen käsittelyssä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa.

Yhteisöpatenttituomioistuimeen tarvitaan myös kirjaaja, jonka apuna kirjaamossa työskentelee kuusi virkamiestä. Kirjaamon toimintaympäristö on erityisen vaativa. Yhteisöpatenttituomioistuimen kirjaamon on tarkoitus vastata rekisterin ylläpidon lisäksi myös kirjeenvaihdosta osapuolten ja näiden oikeudellisten edustajien kanssa, jotka voivat olla mistä tahansa maasta, koska asianosaisina voi olla esimerkiksi kaksi osapuolta muista kuin EU-maista. Kirjaamon olisi pystyttävä prosessoimaan käsiteltäväksi saatettuja yksityisten asianosaisten välisiä riitoja kaikilla yhteisön virallisilla kielillä. Sen olisi vastattava suullisesti ja kirjallisesti osapuolten tiedusteluihin (esim. asian käsittelyvaihetta, käsittelyjen aikataulua jne. koskeviin tietopyyntöihin) ja tuomareiden tiedusteluihin (esim. lisätietopyyntöihin, puuttuvia asiakirjoja koskeviin yhteydenottoihin jne.). Tuomioistuimen asianmukaisen toiminnan takaamiseksi nämä päivittäiset yhteydet osapuolten ja tuomioistuimen välillä eivät voi kuulua tavanomaisten käännös- tai tulkkauspalveluiden piiriin, vaan kirjaamon on pystyttävä tuottamaan kyseiset palvelut itse. Lisäksi kirjaamo vastaisi yhteistyöstä kansallisten viranomaisten kanssa, jotka panevat täytäntöön yhteisöpatenttituomioistuimen päätökset perustamissopimuksen 244 ja 256 artiklan nojalla. Yhteisöpatenttituomioistuin antaa ainoastaan tuomion, ja jäsenvaltioiden toimivaltaisten viranomaisen on pantava tuomio täytäntöön. Kirjaamon on huolehdittava yhteydenpidosta jäsenvaltion virallisella kielellä, kun yhteisöpatenttituomioistuimen päätös pannaan täytäntöön.

Tuomioiden tarkastajaa (*lecteur d'arrêt*) tarvitaan sen tarkistamiseen, että tuomareiden toisinaan muulla kuin äidinkielellään laatima tuomio on kielellisesti asianmukainen. Tämä on yleinen käytäntö tuomioistuimessa laatuvaatimusten turvaamiseksi, ja siitä on annettava määräykset myös uuden yhteisöpatenttituomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen patenttijaoston päätösten osalta. Tutkija on tarpeen yhteisöpatenttituomioistuimelle jäsenvaltioiden lainsäädännöstä ja oikeuskäytännöstä tehtävää tiedonhakua varten, sillä näitä tietoja tarvitaan alan yhteisön laajuisen oikeuskäytännön luomiseksi. Koska yksityisten asianosaisten välisiä patenttiriitoja käsittelevä tuomioistuin on kokonaan uusi yhteisön oikeusjärjestyksessä, tutkijoita tarvitaan jäsenvaltioiden nykyisten käsitteistöjen tarkasteluun, jotta tuomioistuin voi ottaa kyseiset käsitteistöt riittävällä tavalla huomioon uusien asioiden käsittelyssä. Uusi julkisasiamiehen oikeudellinen sihteeri on tarpeen perustamissopimuksen 225 artiklan 2 kohdan nojalla yhteisöjen tuomioistuimessa tutkimiseen liittyvien menettelyjen toteuttamiseksi ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätösten osalta. Kaikki ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen patenttipäätökset on tarpeen arvioida sen

toteamiseksi, ovatko ne yhdenmukaiset ja johdonmukaiset suhteessa yhteisön oikeuteen. Jos yhteisön oikeus voi vakavasti vaarantua, kyseinen henkilö tukee julkisasiamiestä tarvittavassa yhteisöjen tuomioistuimen menettelyssä. Sen henkilöstön lisäksi, jota tarvitaan yhteisöpatenttituomioistuimen varsinaiseen toimintaan, ehdotuksessa on myös otettava huomioon käännöspalveluun tarvittava lisähenkilöstö. Teollis- ja tekijänoikeuksiin erikoistuneen kirjaston perustaminen on myös tärkeää uudelle tuomioistuimelle. Asiaankuuluvat julkaisut (kaikista jäsenvaltioista), kuten lakikirjat, tuomioistuinten päätösten aikakausijulkaisut ja kaikkien tekniikan alojen julkaisut sekä oikeudellisten ja teknisten tietokantojen käyttömahdollisuudet on hankittava.

- Henkilöstöresurssien asteittainen lisäys

Uuden tuomioistuimen on toimittava tietyllä ajanjaksolla siten, että henkilöstöä otetaan vähitellen palvelukseen hoidettavien tehtävien tyypin ja laajuuden mukaan.

Vähäisempi henkilöstömäärä riittää tarvittavien valmistelutöiden suorittamiseen yhteisöpatenttituomioistuimen perustamisvuotta eli vuotta 2010 edeltävänä vuonna. Tällöin on tarpeen nimittää ainoastaan tuomarit ja heidän sihteeristönsä. Kaikkien tuomareiden on tärkeää olla paikalla tästä ajankohdasta alkaen. Heidän on valmisteltava patenttikäsittelyjä koskeva työjärjestys, jonka tuomarit itse vahvistavat perustamissopimuksen 224 artiklan viidennen kohdan ja 225 a artiklan viidennen kohdan mukaisesti. Tässä vaiheessa myös kirjastonhoitajan olisi aloitettava teollis- ja tekijänoikeuksiin erikoistuneen kirjaston valmistelut. Näin ollen taulukoihin 2.3.c ja 7.1 on merkitty pienempi 14 toimihenkilön määrä vuodelle 2009.

Huomattava (mutta ei täysilukuinen) määrä henkilöstöä tarvitaan vasta siitä alkaen, kun yhteisöpatenttituomioistuin aloittaa toimintansa vuonna 2010 (ks. menojen kasvu taulukoissa 2.3.c ja 7.2). Yhteensä 70 toimihenkilön henkilöstö vaikuttaa sopivalta uudelle tuomioistuimelle, jotta se voi asianmukaisesti täyttää tehtävänsä. Tähän henkilöstömäärään sisältyy yhteisöpatenttituomioistuimen seitsemän tuomaria. Varsinkin käynnistysvaiheessa tuomioistuimen on tarpeen tehdä useita keskeisiä päätöksiä peruskysymyksistä, joiden perusteella tärkeä oikeuskäytäntö muodostuu. Kyseiset päätökset olisi tehtävä laajennetussa kokoonpanossa kolmen tuomarin kokoonpanon sijaan. Tämä tuomareiden määrä tarvitaan tuomioistuimen joustavan toiminnan takaamiseksi tuomareiden sairastapausten tai lomien yhteydessä. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen patenttiasioita käsittelevän muutoksenhakujaoston kolmen tuomarin osalta on tärkeää huomata, että muutoksenhakuja pannaan vireille vasta kun järjestelmän toiminta on käynnistynyt, erityisesti välitointen tai todisteiden suojaamiseksi toteutettavien toimenpiteiden tapauksessa. Kaikkien teknisten asiantuntijoiden, joita on yhteisöpatenttituomioistuimessa seitsemän ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa kolme, tarvitaan toiminnan alusta alkaen. Käsiteltäväksi saatettava asiat voivat koskea mitä tahansa tekniikan alaa, joten tätä määrää ei voida pienentää käynnistysvaiheessa. Yhteisöpatenttituomioistuimen presidentti, jolla on tuomioistuimeen liittyvien tehtävien lisäksi hallinnollisia tehtäviä sekä ensimmäisen yksityisten asianosaisten välisiä riitoja käsittelevän yhteisötuomioistuimen edustustehtäviä, tarvitsee avukseen alusta alkaen kabinettipäällikön. Yhteisöpatenttituomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomioiden tarkastajaa (*lecteur d'arrêt*) tarvitaan ensimmäisestä toimintavuodesta alkaen, koska molemmat tuomioistuimet antavat päätöksiä alusta alkaen.

Yhteisöpatenttituomioistuimen viisi oikeudellista sihteeriä ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen kaksi oikeudellista sihteeriä, kymmenen toimistosihteeriä sekä yksi tutkija riittävät yhteisöpatenttituomioistuimen käynnistysvaiheessa. Käynnistysvaiheen työtaakka huomioon ottaen näyttäisi riittävän, että yhteisöjen tuomioistuimen käännös- ja tulkkauskapasiteettia kasvatetaan ensimmäisen kerran (maltillisesti) kymmenellä kääntäjällä ja kymmenellä tulkilla.

Tiettyjä toimia voidaan täyttää vähitellen myöhemmin sitä mukaa kuin käsiteltävien asioiden määrä kasvaa (ks. menojen kasvu jäljempänä olevissa taulukoissa 2.3.c, 7.3 ja 7.4). Tämä koskee sihteerejä, joita aiotaan ottaa palvelukseen vielä yksitoista vuonna 2012. Vuodeksi 2014 yhteisöpatenttituomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomareita varten otetaan palvelukseen vielä kolme oikeudellista sihteeriä siten, että lopulta jokaisella tuomarilla on apunaan yksi oikeudellinen sihteeri. Samana vuonna on tarpeen ottaa palvelukseen vielä yksi oikeudellinen sihteeri julkisasiamiestä avustamaan, koska ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen päätösten, joihin haetaan muutosta yhteisöjen tuomioistuimessa, määrä on kasvanut siihen mennessä niin suureksi, että uudelleenkäsittelyn tutkiminen edellyttää lisätoimen perustamista. Myös toinen tutkija on tarpeen vasta vuonna 2014, jolloin käsiteltävien asioiden määrä on kasvanut suuremmaksi. Yhteisöjen tuomioistuimen käännös- ja tulkkauskapasiteettia voidaan kasvattaa käsiteltävien asioiden määrän mukaan vähitellen, eli toiset kymmenen henkilöä palkataan vuonna 2012 ja kahdeksantoista henkilöä vuonna 2014. Näin ollen yhteisöpatenttituomioistuimen henkilöstön kokonaismäärä on vuoteen 2014 mennessä 114 tointa.

2.1. Toimenpiteen kokonaismäärärahat (B osa): miljoonaa euroa vuodessa maksusitoumusmäärärahoina

Ei ole.

2.2. Toimenpiteen soveltamiskausi:

Alkamisajankohta: 2009.

Päättymisajankohta: ei määritelty.

2.3. Monivuotinen kokonaismenoarvio:

(a) Maksusitoumusmäärärahojen/maksumäärärahojen aikataulu (rahoitustuki) (*vrt. kohta 6.1.1*)

Ei sovelleta.

(b) Tekninen ja hallinnollinen apu sekä tukimenot (*vrt. kohta 6.1.2*)

Ei sovelleta.

(c) Henkilöstö- ja muiden hallintomenojen kokonaisvaikutus rahoitukseen *(vrt. kohta 7)*

Vuosi (n)	2009	2010	2011	2012	2013	2014
Toiminta-vuosi	---	I	II	III	IV	V
Uusia asioita ensimmäises-sä oikeus-asteessa	0	50	100	150	200	250
Toimia: Tuomioistuin Kirjasto Kääntäminen Yhteensä	 13 1 --- 14	 49 1 20 70	 49 1 20 70	 60 1 30 91	 60 1 30 91	 65 1 48 114

Maksusitou-mukset / maksumäärä-rahat euroina	3 257 000	7 115 000	10 472 000	11 606 000	12 740 000	13 982 000

2.4. Yhteensopivuus ohjelmasuunnitelman ja rahoitusnäkymien kanssa

Ei sovelleta.

2.5. Vaikutukset tuloihin:

[…] Ei vaikuta tuloihin (kyseessä ovat toimenpiteen toteuttamiseen liittyvät tekniset näkökohdat).

TAI

[X] Vaikutukset tuloihin ovat seuraavat:

Ehdotuksen mukaan asianosaisilta peritään kohtuullinen oikeudenkäyntimaksu yhteisöpatenttia koskevien asioiden käsittelystä ensimmäisessä oikeusasteessa ja muutoksenhakuasteessa (ks. perussäännön liitteessä II oleva 23 artikla). Tulon suuruutta ei voida kuitenkaan vielä arvioida. Perittävässä oikeudenkäyntimaksussa on otettava tasapuolisesti huomioon toisaalta periaate, jonka mukaan kaikille on taattava mahdollisuus saattaa asia tuomioistuimen ratkaistavaksi, toisaalta maksu, jonka asianosaiset suorittavat yksityisten riitojen ratkaisemista koskevista yhteisöpatenttituomioistuimen palveluista. Joka tapauksessa oikeudenkäyntimaksuista saatavat tulot kattavat vain pienen osan kaikista aiheutuvista kuluista, eikä niiden voida olettaa johtavan itsensä rahoittavaan järjestelmään. Neuvosto hyväksyy määräenemmistöllä

oikeudenkäyntimaksutaulukon komission ehdotuksesta sekä kuultuaan Euroopan parlamenttia ja yhteisöjen tuomioistuinta tai sen pyynnöstä sekä kuultuaan Euroopan parlamenttia ja komissiota.

3. BUDJETTITIEDOT

Menolaji		Uusi	EFTA osallistuu	Ehdokasmaat osallistuvat	Rahoitusnä-kymien otsake
Jaksotta-mattomat määrärahat	Jaksotta-mattomat määrärahat	KYL-LÄ	EI	EI	Nro 5

4. OIKEUSPERUSTA

EY:n perustamissopimuksen 225 a ja 245 artikla.

5. KUVAUS JA PERUSTELUT

5.1. Yhteisön toiminnan tarve

5.1.1. Toiminnan tavoitteet

Käsillä oleva ehdotus neuvoston päätökseksi on osa yleistä hanketta luoda yhteisöpatenttijärjestelmä. Euroopan patenttisopimuksen tarkistamisella ja yhteisön liittymisellä sopimukseen Euroopan patenttivirasto saa toimivallan myöntää yhteisöpatentteja, jotka antavat haltijoilleen oikeuksia yhteisöpatenttia koskevan neuvoston asetuksen mukaisesti. Erityisesti näiden oikeuksien loukkaamista ja pätevyyttä koskevat riita-asiat saatetaan yhteisöpatenttituomioistuimen ratkaistaviksi siirtymäajan jälkeen. Toimenpiteillä uudistetaan Euroopan patenttisuojajärjestelmää, jolle on ollut ominaista kansallisissa tuomioistuimissa täytäntöönpantavissa oleva kansallinen oikeus patenttiin. Toimenpiteillä tehdään myös mukautuksia Euroopassa yhä enemmän rajatylittävillä yhtenäismarkkinoilla toimivan teollisuuden tarpeisiin. Kyseisillä toimenpiteillä pyritään parantamaan unionin innovatiivisten teollisuudenalojen kilpailukykyä luomalla yhteisön laajuinen yhdenmukainen patenttisuoja, joka on täytäntöönpantavissa yhdessä yhteisöpatenttituomioistuimessa, jonka päätöksillä on yhteisön laajuinen vaikutus.

Tämän yleistavoitteen mukaisesti ehdotuksella perustetaan yhteisöpatenttituomioistuin käsittelemään yhteisöpatenttia koskevia riita-asioita ensimmäisenä oikeusasteena ja vahvistetaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen uutta tehtävää varten tarvittavat säännökset, joiden mukaisesti se toimii muutoksenhakuasteena yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten osalta.

5.1.2. Ennakkoarviointiin liittyvät toimenpiteet

Tarve luoda yhteisön kokonaisuudessaan kattava patenttijärjestelmä on tiedostettu jo vuosikymmeniä. Järjestelmän luomista koskevan ensimmäisen aloitteen tuloksena tehtiin 5 päivänä lokakuuta 1973 Euroopan patenttisopimus, jolla eurooppapatenttia

koskeva Euroopan patenttiviraston myöntämismenettely yhdenmukaistettiin. Sopimus ei kuitenkaan sisältänyt määräyksiä patentin antamista oikeuksista, eikä sillä perustettu yhtä toimivaltaista tuomioistuinta käsittelemään riitoja. Tämä on yhä jätetty kansallisen lainsäädännön vastuulle ja sopimuspuolina olevien valtioiden toimivaltaan. EY:n jäsenvaltiot yrittivät luoda toisella aloitteella yhteisöpatentin yhdistetyn toimivallan sisältävän kansainvälisen sopimuksen pohjalta. Yhtenäisen yhteisöpatentin luomiseksi tehty yhteisön patenttisopimus allekirjoitettiin 15 päivänä joulukuuta 1975 Luxemburgissa, ja sitä seurasi 15 päivänä joulukuuta 1989 tehty yhteisöpatenttia koskeva sopimus, johon sisältyi pöytäkirja yhteisöpatenttien loukkausta ja pätevyyttä koskevien riitojen ratkaisemisesta. Yhteisön patenttisopimus ei kuitenkaan koskaan tullut voimaan. Amsterdamissa kesäkuussa 1997 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa (yhtenäismarkkinoiden toimintasuunnitelma) komissio julkaisi innovaatioiden edistämistä patenttien avulla koskevan vihreän kirjan. Sitä koskeva kuulemismenettely, mukaan luettuna 25 ja 26 päivänä marraskuuta 1997 esitetyt huomautukset, tukivat selvästi yhteisöpatenttijärjestelmän luomista. Asia otettiin lopulta esille Lissabonissa maaliskuussa 2000 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa, jossa kehotettiin luomaan yhteisöpatenttijärjestelmä. Neuvoston yhteisessä poliittisessa lähestymistavassa päästiin 3 päivänä maaliskuuta 2003 sopimukseen yhteisöpatenttijärjestelmän useista keskeisistä kysymyksistä, mukaan luettuna toimivaltakysymykset, ja suositeltiin yhteisöpatenttituomioistuimen perustamista EY:n perustamissopimuksen 225 a artiklan pohjalta.

5.2. Suunnitellut toimet ja yhteisön rahoitustukea koskevat yksityiskohtaiset säännöt

Ehdotus on tärkeä osa suunniteltua yhteisöpatenttijärjestelmää, ja siihen sisältyy tarpeelliset säännökset yhteisöpatenttituomioistuimen perustamiseksi. Yhteisöpatenttituomioistuin käsittelee yhteisöpatenttiriidat, joita koskeva toimivalta on annettu yhteisöjen tuomioistuimelle. Ehdotukseen sisältyy myös ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen uutta tehtävää varten tarvittavat säännökset, joiden nojalla se toimii muutoksenhakuasteena yhteisöpatenttituomioistuimen päätösten osalta. Yhteisöpatenttia koskevan toimivallan tehokkuus vaatii riittäviä resursseja. Henkilöstöä (tuomareita, kirjaaja, avustavia esittelijöitä, oikeudellisia sihteereitä, oikolukijoita, informaatikkoja, sihteereitä, kääntäjiä, tulkkeja, kirjastonhoitaja) on palkattava tuomioistuimeen, jonka käyttöön on hankittava tilat ja laitteistot (toimistolaitteet, tieto- ja viestintätekniikka, kirjasto).

5.3. Toteutusta koskevat yksityiskohtaiset säännöt

Kohdassa 5.2 tarkoitettu tarvittava henkilöstö on yhteisöjen tuomioistuimen palkkaamaa vakinaista henkilöstöä.

6. RAHOITUSVAIKUTUKSET

6.1. Kokonaisrahoitusvaikutus, B osa (koko ohjelmakaudeksi)

Ei sovelleta.

6.2. Toimenpidekohtainen kustannuslaskelma, B osa (koko ohjelmakaudeksi)

Ei sovelleta.

7. VAIKUTUKSET HENKILÖSTÖÖN JA HALLINTOMENOIHIN

7.1 Yhteisöpatenttituomioistuimen toiminnan käynnistymistä edeltävä vuosi (2009)

Seuraavasta taulukosta käy ilmi vaikutus henkilöstöön ja hallintomenoihin vuonna 2009, joka on yhteisöpatenttituomioistuimen toiminnan käynnistymistä edeltävä vuosi.

7.1.1. Vaikutus henkilöstöön

Toimen lajit		Toimenpiteen hallinnointiin tarvittava nykyinen ja/tai uusi henkilöstö		Yhteensä	Tehtävän kuvaus
		Vakinaisten toimien määrä	Väliaikaisten toimien määrä		
Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	Tuomarit	10		10	Yhteisöpatenttituomioistuin: (1 presidentti, 6 tuomaria); Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin: 3 tuomaria
	B	1		1	Kirjastonhoitaja
	C	3		3	Sihteerit
Yhteensä		14		14	

7.1.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus

Henkilöstön laji	Määrä (euroa)	Laskutapa *
Tuomarit	2 825 000	Yhteisöp.tuomioistuin: 275 000 € X 7 Ensimm. oik.asteen tuomioistuin: 300 000 € X 3
Virkamiehet (B, C)	432 000	108 000 € X 4
Yhteensä	3 257 000	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja.

7.1.3. Muut toimesta johtuvat hallintomenot vuonna 2009

Budjettikohta (nro ja otsake)	Määrä euroina	Laskutapa
Kokonaismäärärahat (osasto A7) A0701 – Virkamatkat A07030 – Kokoukset A07031 – Pakolliset komiteat[1] A07032 – Ei-pakolliset komiteat[1] A07040 – Konferenssit A0705 – Selvitykset ja kuulemiset Muut menot (eriteltävä)		
Tietojärjestelmät (A-5001/A-4300)		
Muut menot - A osa: Kirjasto		
Yhteensä	0	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja.

[1] Mainittava komitean laji sekä ryhmä, johon se kuuluu.

I.	Yhteensä vuodessa (7.1.2. + 7.1.3.)	3 257 000 €
II.	Toimen kesto	rajoittamaton

7.2. Yhteisöpatenttituomioistuimen toiminnan kaksi ensimmäistä vuotta (2010–2011)

Seuraavasta taulukosta käy ilmi vaikutus henkilöstöön ja hallintomenoihin vuosina 2010–2011, jotka ovat yhteisöpatenttituomioistuimen toiminnan kaksi ensimmäistä vuotta.

7.2.1. Vaikutus henkilöstöön

Toimen lajit		Toimenpiteen hallinnointiin tarvittava nykyinen ja/tai uusi henkilöstö		Yhteensä	Tehtävän kuvaus
		Vakinaisten toimien määrä	Väliaikaisten toimien määrä		
Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	Tuomarit	10		10	Yhteisöpatenttituomioistuin: (1 presidentti, 6 tuomaria); ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin: 3 tuomaria
	Kirjaaja	1		1	Yhteisöpatenttituomioistuimen kirjaaja
	A	10		10	Avustavat esittelijät: 7 yht.p.tuomioist., 3 ensimm. oik.asteen tuomioistuimessa
	muut A	11		11	Yht.p.tuomioistuin: 7 (5 oikeudell. sihteeriä, 1 tarkastaja, 1 presidentin kabinettipäällikkö) Ensimm. oik.asteen tuomioistuin: 3 (2 oikeudellista sihteeriä, 1 tarkastaja) Yht.p.tuomioist. + ensimm. oikeusasteen tuomioistuin: 1 tutkija
	B	6		6	Yht.p.tuomioistuimen kirjaamo
	C	10		10	Yht.p.tuomioist.: 7 (sihteeriä); ensimm. oik.asteen tuomioist.: 3 (sihteeriä)
	D	1		1	Yht.p.tuomioistuimen presidentin autonkuljettaja
Välisumma		49		49	
Yhteisöjen tuomioistuimen yleisiä palveluja varten tarvittava muu henkilöstö		1		1	Kirjastonhoitaja
		10		10	Kääntäjät
		10		10	Tulkit
Välisumma		21		21	
Yhteensä		70		70	

7.2.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus

7.2.2.1. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus vuonna 2010

Henkilöstön laji	Määrä (euroina)	Laskutapa *
Yhteisöpatenttituomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen tuomarit	2 825 000	Yhteisöp.tuomioistuin.: 275 000 € X 7 Ensimm. oik.asteen tuomioistuin: 300 000 € X 3
Yhteisöpatenttituomioistuimen kirjaamo	138 000	275 000 € X 2
Yhteisöpatenttituomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen virkamiehet (A-, B-, C-, D-toimet)	324 000	108 000 € X 3
	1 890 000	108 000 € X 35 / 2
Välisumma	5 177 000	

Yhteisöjen tuomioistuimen yleisiä palveluja varten tarvittava muu henkilöstö Kirjastonhoitaja Kääntäjät / tulkit	 108 000 1 080 000	 108 000 X 1 108 000 € X 20 / 2
Yhteensä	6 365 000	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja. Perustettavat uudet toimet lasketaan vuonna 2010 kuudelle kuukaudelle.

7.2.2.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus vuonna 2011

Henkilöstön laji	Määrä (euroina)	Laskutapa *
Tuomarit ja kirjaaja Yhteisöpatenttituomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen virkamiehet (A-, B-, C-, D-toimet)	3 100 000 4 104 000	Yhteisöp.tuomioistuin: 275 000 € X 8 Ensimm. oik.asteen tuomioistuin: 300 000 € X 3 108 000 € X 38
Välisumma	7 204 000	
Yhteisöjen tuomioistuimen yleisiä palveluja varten tarvittava muu henkilöstö (kääntäjät, tulkit, kirjastonhoitaja)	2 268 000	108 000 € X 21
Yhteensä	9 472 000	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja.

7.2.3. Muut toimesta johtuvat hallintomenot

7.2.3.1. Muut toimesta johtuvat hallintomenot vuonna 2010

Budjettikohta (nro ja otsake)	Määrä euroina	Laskutapa
Kokonaismäärärahat (osasto A7) A0701 – Virkamatkat A07030 – Kokoukset A07031 – Pakolliset komiteat[1] A07032 – Ei-pakolliset komiteat[1] A07040 – Konferenssit A0705 – Selvitykset ja kuulemiset Muut menot (eriteltävä)	p.m.	
Tietojärjestelmät (A-5001/A-4300)		
Muut menot - A osa: Kirjasto	750 000	
Yhteensä	750 000	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja.

[1] Mainittava komitean laji sekä ryhmä, johon se kuuluu.

7.2.3.2. Muut toimesta johtuvat hallintomenot vuonna 2011

Budjettikohta (nro ja otsake)	Määrä euroina	Laskutapa
Kokonaismäärärahat (osasto A7) A0701 – Virkamatkat A07030 – Kokoukset A07031 – Pakolliset komiteat[1] A07032 – Ei-pakolliset komiteat[1] A07040 – Konferenssit A0705 – Selvitykset ja kuulemiset Muut menot (eriteltävä)	p.m.	
Tietojärjestelmät (A-5001/A-4300)		
Muut menot - A osa: Kirjasto	1 000 000	
Yhteensä	1 000 000	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja.

[1] Mainittava komitean laji sekä ryhmä, johon se kuuluu.

I.	Yhteensä vuodessa (7.2.2 + 7.2.3)	
Yhteensä vuonna 2010		7 115 000 €
Yhteensä vuonna 2011		10 472 000 €
II.	Toimen kesto	rajoittamaton

7.3. Yhteisöpatenttituomioistuimen kolmas ja neljäs toimintavuosi (2012–2013)

Seuraavasta taulukosta käy ilmi vaikutus henkilöstöön ja hallintomenoihin vuosina 2012–2013, jotka ovat yhteisöpatenttituomioistuimen kolmas ja neljäs toimintavuosi.

7.3.1. Vaikutus henkilöstöön

Toimen lajit		Toimenpiteen hallinnointiin tarvittava nykyinen ja/tai uusi henkilöstö		Yhteensä	Tehtävän kuvaus
		Vakinaisten toimien määrä	Väliaikaisten toimien määrä		
Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	Tuomarit	10		10	Yhteisöpatenttituomioistuin: (1 presidentti, 6 tuomaria); ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin: 3 tuomaria
	Kirjaaja	1		1	Yhteisöpatenttituomioistuimen kirjaaja
	A	10		10	Avustavat esittelijät: 7 yht.p.tuomioist., 3 ensimm. oik.asteen tuomioistuimessa
	muut A	11		11	Yht.p.tuomioistuin: 7 (5 oikeudell. sihteeriä, 1 tarkastaja, 1 presidentin kabinettipäällikkö) Ensimm. oik.asteen tuomioistuin: 3 (2 oikeudellista sihteeriä, 1 tarkastaja) Yht.p.tuomioist. + ensimm. oikeusasteen tuomioistuin: 1 tutkija
	B	6		6	6 (yht.p.tuomioistuimen kirjaamo)
	C	21		21	Yht.p.tuomioist.: 15 (sihteeriä); ens. oik.asteen tuomioist.: 6 (sihteeriä)
	D	1		1	Yht.p.tuomioistuimen presidentin autonkuljettaja
Välisumma		60		60	
Yhteisöjen tuomioistuimen yleisiä palveluja varten tarvittava muu henkilöstö		1		1	Kirjastonhoitaja
		15		15	Kääntäjät
		15		15	Tulkit
Välisumma		31		31	
Yhteensä		91		91	

7.3.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus

7.3.2.1. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus vuonna 2012

Henkilöstön laji	Määrä (euroa)	Laskutapa *
Tuomarit ja kirjaaja Yhteisöpatenttituomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen virkamiehet (A-, B-, C-, D-toimet)	3 100 000 4 104 000 594 000	Yhteisöp.tuomioistuin: 275 000 € X 8 Ensimm. oik.asteen tuomioistuin: 300 000 € X 3 108 000 € X 38 108 000 € X 11 / 2
Välisumma	7 798 000	
Yhteisöjen tuomioistuimen yleisiä palveluja varten tarvittava muu henkilöstö (kääntäjät, tulkit, kirjastonhoitaja)	2 268 000 540 000	108 000 € X 21 108 000 € X 10 / 2
Välisumma	2 808 000	
Yhteensä	10 606 000	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja. Perustettavat uudet toimet lasketaan vuonna 2012 kuudelle kuukaudelle.

7.3.2.2. Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus vuonna 2013

Henkilöstön laji	Määrä (euroa)	Laskutapa *
Tuomarit ja kirjaaja Yhteisöpatenttituomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen virkamiehet (A-, B-, C-, D-toimet)	3 100 000 5 292 000	Yhteisöp.tuomioistuin: 275 000 € X 8 Ensimm. oik.asteen tuomioistuin: 300 000 € X 3 108 000 € X 49
Välisumma	8 392 000	
Yhteisöjen tuomioistuimen yleisiä palveluja varten tarvittava muu henkilöstö (kääntäjät, tulkit, kirjastonhoitaja)	3 348 000	108 000 € X 31
Yhteensä	11 740 000	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja.

7.3.3. Muut toimesta johtuvat hallintomenot vuonna 2012 ja vuonna 2013

Budjettikohta (nro ja otsake)	Määrä euroina	Laskutapa
Kokonaismäärärahat (osasto A7) A0701 – Virkamatkat A07030 – Kokoukset A07031 – Pakolliset komiteat[1] A07032 – Ei-pakolliset komiteat[1] A07040 – Konferenssit A0705 – Selvitykset ja kuulemiset Muut menot (eriteltävä)	p.m.	
Tietojärjestelmät (A-5001/A-4300)		
Muut menot - A osa: Kirjasto	1 000 000	
Yhteensä	1 000 000	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja.

[1] Mainittava komitean laji sekä ryhmä, johon se kuuluu.

I. Yhteensä vuodessa (7.3.2 + 7.3.3)	
Yhteensä vuonna 2012	11 606 000 €
Yhteensä vuonna 2013	12 440 000 €
II. Toimen kesto	rajoittamaton

7.4. Käynnistysvaiheen päättyminen (2014)

Seuraavasta taulukosta käy ilmi vaikutus henkilöstöön ja hallintomenoihin vuonna 2014, jolloin yhteisöpatenttituomioistuimen käynnistysvaihe päättyy ja sen henkilöstön kokonaismäärä saavutetaan.

7.4.1. *Vaikutus henkilöstöön*

Toimen lajit		Toimenpiteen hallinnointiin tarvittava nykyinen ja/tai uusi henkilöstö		Yhteensä	Tehtävän kuvaus
		Vakinaisten toimien määrä	Väliaikaisten toimien määrä		
Virkamiehet ja väliaikaiset toimihenkilöt	Tuomarit	10		10	Yhteisöpatenttituomioistuin: (1 presidentti, 6 tuomaria); Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin: 3 tuomaria
	Kirjaaja	1		1	Yhteisöpatenttituomioistuimen kirjaaja
	A	10		10	Avustavat esittelijät: 7 yht.p.tuomioist., 3 ensimm. oik.asteen tuomioistuimessa
	muut A	16		16	Yht.p.tuomioistuin: 9 (7 oikeudell. sihteeriä, 1 tarkastaja, 1 presidentin kabinettipäällikkö) Ensimm. oik.asteen tuomioistuin: 4 (3 oikeudellista sihteeriä, 1 tarkastaja) Yht.p.tuomioist. + ensimm. oikeusasteen tuomioistuin: 2 tutkijaa Yhteisöjen tuomioistuin: 1 oikeudellinen sihteeri muutoksenhakumenettelyä varten
	B	6		6	6 (yht.p.tuomioistuimen kirjaamo)
	C	21		21	Yht.p.tuomioist.: 15 (sihteeriä); ens. oik.asteen tuomioist.: 6 (sihteeriä)
	D	1		1	Yht.p.tuomioistuimen presidentin autonkuljettaja
Välisumma		65		65	
Yhteisöjen tuomioistuimen yleisiä palveluja varten tarvittava muu henkilöstö		1		1	Kirjastonhoitaja
		24		24	Kääntäjät
		24		24	Tulkit
Välisumma		49		49	
Yhteensä		114		114	

7.4.2. *Henkilöstön taloudellinen kokonaisvaikutus*

Henkilöstön laji	Määrä (euroa)	Laskutapa *
Tuomarit ja kirjaaja	3 100 000	Yhteisöp.tuomioistuin: 275 000 € X 8 Ensimm. oik.asteen tuomioistuin: 300 000 € X 3
Yhteisöpatenttituomioistuimen ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen virkamiehet (A-, B-, C-, D-toimet)	5 292 000	108 000 € X 49
	270 000	108 000 € X 5 / 2
Välisumma	8 662 000	

Yhteisöjen tuomioistuimen yleisiä palveluja varten tarvittava muu henkilöstö (kääntäjät, tulkit, kirjastonhoitaja)	3 348 000 972 000	108 000 € X 31 108 000 € X 18 / 2
Välisumma	4 320 000	
Yhteensä	12 982 000	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja. Perustettavat uudet toimet lasketaan vuonna 2014 kuudelle kuukaudelle.

7.4.3. Muut toimesta johtuvat hallintomenot

Budjettikohta (nro ja otsake)	Määrä euroina	Laskutapa
Kokonaismäärärahat (osasto A7) A0701 – Virkamatkat A07030 – Kokoukset A07031 – Pakolliset komiteat[1] A07032 – Ei-pakolliset komiteat[1] A07040 – Konferenssit A0705 – Selvitykset ja kuulemiset Muut menot (eriteltävä)	p.m.	
Tietojärjestelmät (A-5001/A-4300)		
Muut menot - A osa: Kirjasto	1 000 000	
Yhteensä	1 000 000	

Määrät vastaavat 12 kuukauden kokonaismenoja.

[1] Mainittava komitean laji sekä ryhmä, johon se kuuluu.

I.	Yhteensä vuodessa (7.4.2 + 7.4.3)	13 982 000 €
II.	Toimen kesto	rajoittamaton

8. SEURANTA JA ARVIOINTI

8.1. Seurantajärjestelmä

Neuvoston 3 päivänä maaliskuuta 2003 vahvistamaan yhteiseen poliittiseen lähestymistapaan (5 kohta) sisältyy yhteisöpatenttijärjestelmän muutoksenhakumenettely mukaan luettuna toimivaltakysymykset. Käsillä olevan päätöksen sisällön osalta yhteisöpatenttituomioistuimen organisointia ja yhteisöjen tuomioistuimen perussäännön niitä määräyksiä, jotka koskevat yhteisöpatenttituomioistuimen toimintaa ensimmäisenä oikeusasteena ja ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen toimintaa muutoksenhakuasteena, on tarkasteltava uudelleen saatujen kokemusten perusteella. Komission on kuultava yhteisöjen tuomioistuinta ja sidosryhmiä tiedon keräämiseksi yhteisöpatenttituomioistuinjärjestelmän toimivuudesta. Komission on myös arvioitava kerätty tieto ja tarvittaessa ehdotettava muutoksia päätökseen.

8.2. Suunnitellun arvioinnin yksityiskohtaiset säännöt ja arviointijaksot

Viiden vuoden kuluttua ensimmäisen yhteisöpatentin myöntämisestä komissio esittää raportin neuvoston 3. maaliskuuta 2003 hyväksymän yhteisen poliittisen lähestymistavan nojalla kaikista yhteisöpatenttiin liittyvistä näkökohdista mukaan luettuna toimivaltakysymykset. Uusia tarkasteluja suoritetaan määräajoin.

9. PETOSTEN TORJUNTATOIMET

Tätä ei sovelleta. Ehdotus koskee yhteisöpatenttituomioistuimen perustamista ja muutoksenhakumenettelyä ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa, eikä siihen kuulu petosriskiä sisältävää toimintalohkoa.

VAIKUTUSTEN ARVIOINTI

EHDOTUKSEN VAIKUTUS YRITYSTOIMINTAAN SEKÄ ERITYISESTI PIENIIN JA KESKISUURIIN YRITYKSIIN (pk-yrityksiin)

EHDOTUKSEN NIMI

Ehdotus yhteisön patenttituomioistuimen perustamista ja muutoksenhakua ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimessa koskevaksi neuvoston päätökseksi.

ASIAKIRJAN VIITENUMERO

EHDOTUS

1. Miksi yhteisön lainsäädäntö on tarpeen tällä alalla ja mitkä ovat sen päätavoitteet, kun otetaan huomioon toissijaisuusperiaate?

   Yhteisöpatenttijärjestelmän tavoitteena on luoda yhteisön laajuinen patenttisuoja, joka voidaan panna täytäntöön yhdessä ainoassa tuomioistuimessa, joka soveltaa yhdenmukaisia normeja ja jonka päätöksillä on yhteisön laajuinen vaikutus. Tämä tavoite voidaan saavuttaa vain yhteisön tasolla.

VAIKUTUS YRITYSTOIMINTAAN

2. Keitä ehdotus koskee?

   - yritystoiminnan alat

   Yhteisöpatenttijärjestelmä koskee kaikkia patentilla suojattaviin teknisiin keksintöihin liittyviä yritystoiminnan aloja. Riita-asioissa ne voivat olla asianosaisina yhteisöpatenttituomioistuimessa.

   - yritysten koko (pienten ja keskisuurten yritysten osuus)

   Kaikenkokoiset yritykset voivat olla asianosaisina yhteisöpatenttia koskevassa riita-asiassa yhteisöpatenttituomioistuimessa. Esimerkiksi yhteisöpatentin haltija voi kantajana haluta panna täytäntöön yhteisöpatentista johtuvat oikeutensa yhteisöpatenttituomioistuimessa. Kolmas henkilö voi kantajana riitauttaa haltijalleen yksinomaisen oikeuden antavan yhteisöpatentin pätemättömyysvaatimuksen nojalla. Patentinhaltija voi vastaajana puolustaa patenttinsa pätevyyttä, tai kolmas henkilö voi puolustautua yhteisöpatentin rikkomisväitettä vastaan.

   Yhteisöpatenttijärjestelmällä pyritään tekemään keksintöjen patentoiminen houkuttelevammaksi pk-yrityksille, mikä lisää erityisesti järjestelmän merkittävyyttä tälle ryhmälle. Tähän asti patentointi on suoritettu yhdessä jäsenvaltiossa tai vain siihen ulottuvin vaikutuksin, ja täytäntöönpanoa on pitänyt hakea kunkin maan kansallisessa tuomioistuimessa kyseisen maan patentti- ja prosessioikeuden mukaisesti, mikä on hankalaa erityisesti pk-yrityksille. Yhteisöpatenttituomioistuinjärjestelmän avulla voidaan panna täytäntöön yhtenäinen

oikeus patenttiin, joka on pätevä koko yhteisössä, yhteisille normeille perustuvassa yhdessä tuomioistuinmenettelyssä.

3. Mitä yritysten on tehtävä noudattaakseen ehdotusta?

Yrityksille aiheutuva vaikutus tulee esiin vain yhteisöpatenttia koskevissa oikeudenkäynneissä. Näin ollen niiden on tutustuttava oikeudenkäyntimenettelyyn yhteisöpatenttituomioistuimessa.

4. Mitkä ovat ehdotuksen mahdolliset taloudelliset vaikutukset?

Ehdotuksella on taloudellisia vaikutuksia vain yhdessä muiden sellaisten oikeudellisten välineiden kanssa, joiden avulla yhteisöpatenttijärjestelmä luodaan. Yhteisöpatenttijärjestelmällä kokonaisuudessaan on myönteinen taloudellinen vaikutus erityisesti:

- investointeihin ja uusien yritysten perustamiseen

Yhteisöpatenttijärjestelmällä on myönteinen vaikutus investointeihin keksintöjen saaman paremman yhteisön laajuisen oikeussuojan vuoksi. Innovatiivisten teknologioiden osalta investointien tuotto on varmempaa, ja tämä kannustaa lisäämään investointeja. Koska paremman oikeussuojan kustannukset pienenevät, yritykset voivat hyödyntää tehokkaammin tutkimus- ja kehitysbudjettiaan. Tämän avulla luodaan enemmän keksintöjä, mikä puolestaan houkuttelee investointeja näiden keksintöjen taloudelliseen hyödyntämiseen. Koska tehokas patenttisuoja toimii usein oikeudellisena perustana taloudellisesti menestyksekkäälle liiketoiminnalle, kattavammalla, helpommin saatavalla ja edullisemmalla patenttisuojalla edistetään uusien yritysten perustamisesta.

- yritysten kilpailukykyyn

Yhteisöpatenttijärjestelmällä patenttisuojasta muodostuu tehokkaampi, helpommin saatava ja edullisempi suojaa jo hyödyntäville yrityksille, mutta lisäksi se helpottaa patentoimismenettelyä muiden yritysten, erityisesti pk-yritysten, osalta. Mahdollisuus suojata keksintö ja sitä koskevat investoinnit yhteisön laajuisin vaikutuksin parantaa kaikkien niiden yritysten kilpailukykyä yhtenäismarkkinoilla, jotka hyödyntävät tämän mahdollisuuden. Lisäksi Euroopan teollisuuden kilpailukyky paranee maailmanlaajuisesti verrattuna suuriin kauppakumppaneihin ja kilpailijoihin. Patenttisuojan saaminen on nykyään selvästi edullisempaa esimerkiksi Yhdysvalloissa ja Japanissa kuin Euroopassa sekä kansallisen että Euroopan laajuisen patenttijärjestelmän osalta. Näin ollen yritykset, joiden kotipaikka on Yhdysvalloissa tai Japanissa, voivat kehittää selvästi edullisemmin patentoitavia tuotteita, joita myöhemmin markkinoidaan maailmanlaajuisesti. Yhteisöpatenttijärjestelmällä pyritään poistamaan tämä Euroopan teollisuuden kilpailukykyä haittaava este.

- työllisyyteen

Kasvavat investoinnit innovatiivisiin teknologioihin ja Euroopan teollisuuden parantunut kilpailukyky auttavat luomaan uusia työpaikkoja. Uusia työpaikkoja voidaan olettaa syntyvän useilla tekniikan aloilla ja niihin liittyvillä teollisuuden aloilla. Erityisesti hyötyvät nykyaikaiset ja innovatiiviset teknologiat, joiden merkitys kasvaa tasaisesti maailmanlaajuisessa osaamistaloudessa.

5. Sisältyykö ehdotukseen toimenpiteitä, joiden tarkoituksena on ottaa huomioon pienten ja keskisuurten yritysten erityistarpeet (muihin ryhmiin verrattuna lievemmät tai erilaiset vaatimukset tms.)?

Tätä ei sovelleta. Yritysten koolla ei ole vaikutusta yhteisöpatenttituomioistuimen ja muutoksenhakuasteena toimivan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen perustamiseen, organisaatioon tai menettelyyn.

KUULEMINEN

6. Luettelo ehdotuksen valmistelussa kuulluista tahoista ja niiden esittämien kantojen pääpiirteet:

Tarve luoda yhteisön kokonaisuudessaan kattava patenttijärjestelmä on tiedostettu jo vuosikymmeniä. Järjestelmän luomista koskevan ensimmäisen aloitteen tuloksena tehtiin 5 päivänä lokakuuta 1973 Euroopan patenttisopimus, jolla eurooppapatenttia koskeva Euroopan patenttiviraston myöntämismenettely yhdenmukaistettiin. Sopimus ei kuitenkaan sisältänyt määräyksiä patentin antamista oikeuksista, eikä sillä perustettu yhtä toimivaltaista tuomioistuinta riita-asioiden käsittelemiseksi. Tämä jätettiin kansallisen lainsäädännön vastuulle ja sopimuspuolina olevien valtioiden toimivaltaan. EY:n jäsenvaltiot yrittivät luoda toisella aloitteella yhteisöpatentin yhdistetyn toimivallan sisältävän kansainvälisen sopimuksen pohjalta. Yhtenäisen yhteisöpatentin luomiseksi tehty yhteisön patenttisopimus allekirjoitettiin 15 päivänä joulukuuta 1975 Luxemburgissa, ja sitä seurasi 15 päivänä joulukuuta 1989 tehty yhteisöpatenttia koskeva sopimus, johon sisältyi pöytäkirja yhteisöpatenttien loukkausta ja pätevyyttä koskevien riitojen ratkaisemisesta. Yhteisön patenttisopimus ei kuitenkaan koskaan tullut voimaan. Amsterdamissa kesäkuussa 1997 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa (yhtenäismarkkinoiden toimintasuunnitelma) komissio julkaisi innovaatioiden edistämistä patenttien avulla koskevan vihreän kirjan. Sitä koskeva kuulemismenettely, mukaan luettuna 25 ja 26 päivänä marraskuuta 1997 esitetyt huomautukset, tukivat selvästi yhteisöpatenttijärjestelmän luomista. Asia otettiin lopulta esille Lissabonissa maaliskuussa 2000 pidetyssä Eurooppa-neuvoston kokouksessa, jossa kehotettiin luomaan yhteisöpatenttijärjestelmä. Neuvoston yhteisessä poliittisessa lähestymistavassa päästiin 3 päivänä maaliskuuta 2003 sopimukseen yhteisöpatenttijärjestelmän useista keskeisistä kysymyksistä, mukaan luettuna toimivaltakysymykset, ja suositeltiin yhteisöpatenttituomioistuimen perustamista perustamissopimuksen 225 a artiklan nojalla.